

คู่มือการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี

สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

www.srs2.moe.go.th

คำนำ

คู่มือการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี เป็นคู่มือสำหรับหน่วยงานที่มีหน้าที่ดำเนินการจัดกิจกรรมการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ให้มีแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งครูผู้สอนลูกเสือ เนตรนารี ในสถานศึกษา สามารถนำไปประกอบการฝึกอบรมลูกเสือ เนตรนารี เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมประกวดฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากคู่มือนี้ไปพัฒนาการฝึกระเบียบแถวได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากคู่มือเล่มนี้ได้รวบรวมสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการประกวดระเบียบแถวลูกเสือทุกขั้นตอน รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบลูกเสือ รองผู้กำกับลูกเสือ ผู้กำกับลูกเสือ ตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ ด้วย

สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน จัดทำคู่มือการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี มุ่งหวังให้หน่วยงานใช้เป็นคู่มือในการจัดกิจกรรมการประกวดฯ ได้บรรลุรายละเอียดแนวทางการจัดกิจกรรม การตัดสินการประกวดฯ เพื่อให้คณะกรรมการตัดสินการประกวดฯ ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ มีการตัดสินเป็นมาตรฐานเดียวกัน เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้สถานศึกษา จัดส่งกองลูกเสือ เนตรนารี เข้าร่วมประกวดฯ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณ ว่าที่ร้อยโทณัฐฐ์ ยุยยุทธ ผู้ตรวจการลูกเสือประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ที่ให้ความรู้ และคำแนะนำ ในการจัดทำคู่มือเล่มนี้ ให้สำเร็จลุล่วงด้วยความเรียบร้อย ตลอดจนผู้บริหาร คณะทำงานของสำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน รวมทั้งโรงเรียนเทพศิรินทร์ที่ให้ความร่วมมือในการสาธิตรูปแบบท่าต่างๆ ในการประกวด ณ ที่นี้ด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี เล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงาน สถานศึกษา คณะกรรมการตัดสินการประกวดฯ และผู้ที่เกี่ยวข้องไม่มากนักน้อย คณะผู้จัดทำน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นราชสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 พระผู้พระราชทานกำเนิดลูกเสือไทย

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการลูกเสือ
สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	1
สารบัญ	2
ส่วนที่ 1	
บทนำ	4
ความเป็นมา	4
วัตถุประสงค์	4
จุดมุ่งหมาย	5
สาระสำคัญ	5
ขั้นตอนการดำเนินงาน	5
ส่วนที่ 2	
การดำเนินการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ	6
การเตรียมสถานที่และอุปกรณ์	6
รูปแบบการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี	7
ส่วนที่ 3	
การให้คะแนนและแนวปฏิบัติการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี	12
1. อุปกรณ์ เครื่องแบบ เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบการตัดสิน	14
การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี	
- ป้ายสวนสนาม	14
- ธงประจำกอง	15
- ไม้ถือ	15
- ไม้พลอง / ไม้ง่าม	16
- เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี	16
2. คำบอกในการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี	31
3. การทำความเคารพและกล่าวคำปฏิญาณขณะอยู่กับที่	33
4. การเดินสวนสนาม	51
5. การเดินผ่านธง 3 ธง	55
ส่วนที่ 4	
หลักเกณฑ์การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารีสำรอง	
- หลักเกณฑ์การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี สามัญ	59
สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ ระดับจังหวัด ระดับภาคและระดับประเทศ	
แบบการให้คะแนนการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี	63

		หน้า
ส่วนที่ 5	การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี สำรอง	68
	ขั้นตอนที่ 1 รายละเอียดป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบ ขณะอยู่กับที่	69
	- การให้คะแนนและตารางการให้คะแนน	81
	ขั้นตอนที่ 2 รายละเอียดป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ การทำความเคารพและกล่าวคำปฏิญาณ ขณะอยู่กับที่	82
	- การให้คะแนนและตารางการให้คะแนน	84
	ขั้นตอนที่ 3 รายละเอียดป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ ขณะเดินสวนสนาม	85
	- การให้คะแนนและตารางการให้คะแนน	86
	ขั้นตอนที่ 4 รายละเอียดป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ ขณะเดินผ่านธง 3 ธง	87
	- การให้คะแนนและตารางการให้คะแนน	88
	ใบรวมคะแนนและจัดลำดับที่ในการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารีสำรอง	89
	หลักเกณฑ์การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ – เนตรนารี สำรอง	90
ภาคผนวก	การประดับสายสะพายเครื่องหมายวิชาพิเศษ	94
	ประกาศสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ การประดับเครื่องหมายลูกเสือโลกและเข็มเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะ	95
บรรณานุกรม		97

ส่วนที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญต่อกิจกรรมลูกเสือ ว่าเป็นกิจกรรมที่สร้างเยาวชนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความกล้าหาญ อดทน ซื่อสัตย์ เชื่อมั่นในตนเอง และความร่วมมือร่วมใจ ความพร้อมเพรียง ความสามัคคี ส่งผ่านเผยแพร่มโนธรรมของลูกเสือ อีกทั้งยังเป็นการฝึกให้เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี รู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ยังปลูกจิตสำนึกให้นักเรียน แต่งเครื่องแบบลูกเสือ ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ โดยในช่วงปี พุทธศักราช 2547 นายอดิศักดิ์ โพธารามิก ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบหมายให้กองการลูกเสือ กรมพลศึกษา ในขณะนั้น (ปัจจุบัน คือ สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน) ไปพิจารณาจัดกิจกรรมให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว กองการลูกเสือ กรมพลศึกษา จึงจัด โครงการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ โดยได้รับความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทุกเขตทั่วประเทศ จัดส่งกองลูกเสือ เนตรนารี เข้าร่วมประกวดฯ อย่างต่อเนื่อง เป็นประจำทุกปี

ต่อมาปีพุทธศักราช 2553 สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน ได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์กิจกรรมลูกเสือที่ส่งผลต่อคุณลักษณะนักเรียนที่พึงประสงค์ โดยเลือกกิจกรรมการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ลูกเสือ เนตรนารี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าวข้างต้น ตามอุดมการณ์ของลูกเสือ โดยเก็บข้อมูลภาคสนาม พบว่าหน่วยงานที่ดำเนินการจัดกิจกรรมการประกวด และสถานศึกษาต้องการให้สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน จัดทำคู่มือการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประกวดฯ ได้อย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้ลูกเสือ เนตรนารี มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม และเป็นพลเมืองดี ในเรื่องการมีระเบียบ วินัย มีความเข้มแข็ง อดทน มีความเป็นผู้นำ ความพร้อมเพรียง ความสามัคคี รู้จักเสียสละ ช่วยเหลือผู้อื่น มีทักษะการอยู่ร่วมกัน สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ
2. เพื่อสร้างความเข้าใจแนวทาง และหลักเกณฑ์การประกวดฯ ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ
3. เพื่อฟื้นฟูกิจการลูกเสือในสถานศึกษา และเพื่อให้ลูกเสือมีความรัก ความสนใจ และเห็นคุณค่ากิจกรรมลูกเสือมากยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมาย

มีคู่มือการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ

สาระสำคัญ

ส่วนที่ 1 บทนำ

- ความเป็นมา
- วัตถุประสงค์
- จุดมุ่งหมาย
- ขั้นตอนการดำเนินงาน

ส่วนที่ 2 การดำเนินการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ

- การเตรียมสถานที่ และอุปกรณ์
- รูปแบบการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี

ส่วนที่ 3 การให้คะแนนและแนวปฏิบัติการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี

ส่วนที่ 4 หลักเกณฑ์การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ

- หลักเกณฑ์การให้คะแนน
- แบบการให้คะแนนการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี

ส่วนที่ 5 การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี สำรอง

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ศึกษาวิเคราะห์ และวางแผนการดำเนินงาน
2. เสนอขออนุมัติดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำคู่มือการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ
3. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำราทางวิชาการ และจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำคู่มือการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ และมอบหมายผู้รับผิดชอบ
5. เชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ความรู้ในการจัดทำคู่มือการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี
6. จัดประชุมคณะกรรมการพิจารณาการกำหนดแนวทางและรายละเอียดของเกณฑ์การให้คะแนนการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ระดับจังหวัด ระดับภาคและระดับประเทศ เพื่อพิจารณาเนื้อหา รายละเอียดคู่มือการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี และเกณฑ์การให้คะแนนการประกวด
7. ปรับปรุง แก้ไข การจัดทำคู่มือการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี
8. จัดทำคู่มือการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี
9. ลงเว็บไซต์สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน ประชาสัมพันธ์การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี

ส่วนที่ 2

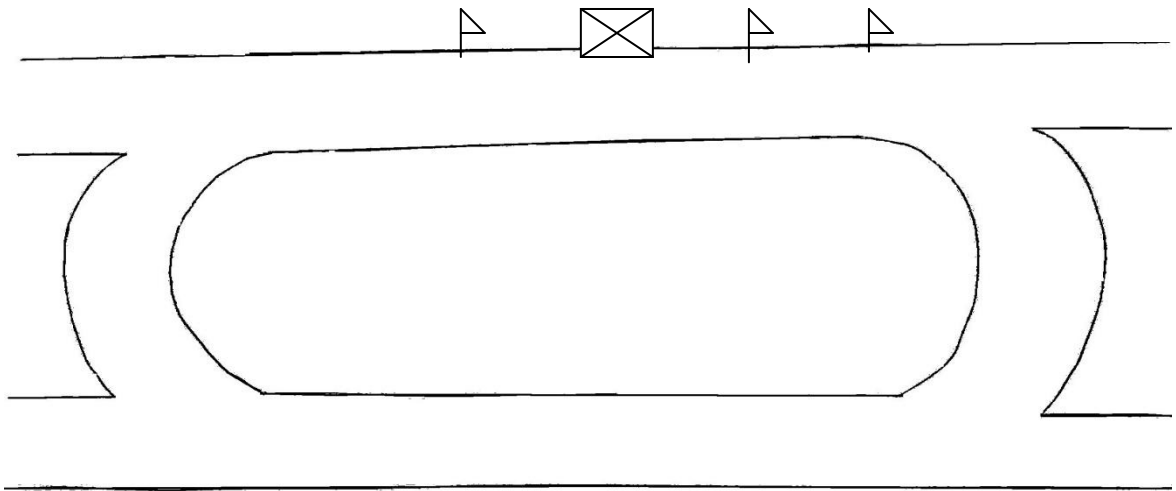
การดำเนินการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี สามัญ สามัญญะใหญ่ วิสามัญ ระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศ

การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี มีรายละเอียดที่ต้องตามระเบียบ กฎเกณฑ์และ
มีองค์ประกอบ ดังนี้

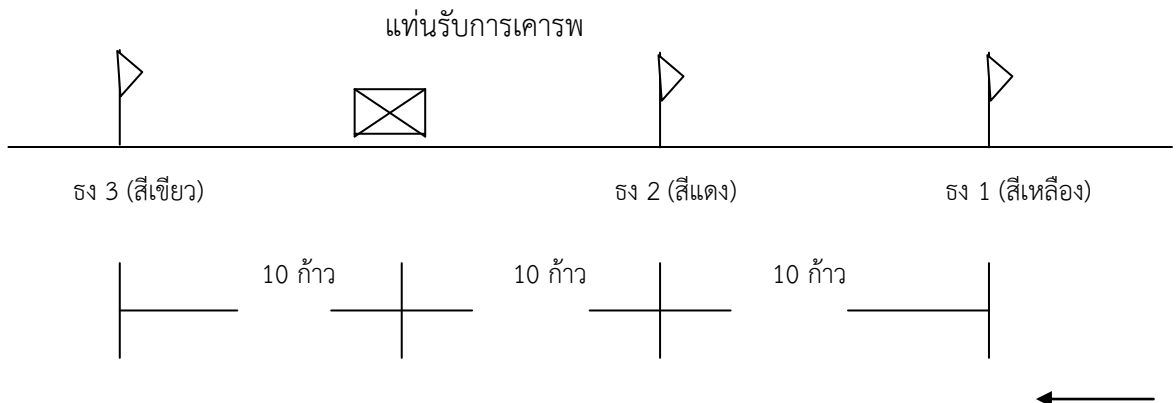
1. การเตรียมสถานที่และอุปกรณ์
2. รูปแบบการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี

1. การเตรียมสถานที่และอุปกรณ์

1.1 สถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการจัดการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ได้แก่ สนามกีฬา
ของสถานศึกษา หรือสถานที่อื่นที่เหมาะสม (ดังภาพประกอบ)

1.2 ระยะทางการเดินการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ที่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ระยะของการเดินสวนสนามผ่านธง 3 ธง (ดังภาพประกอบ)

1.3 อุปกรณ์ และสื่อ ประกอบด้วย

1.3.1 ธง 3 ธง **ธง 1** สีเหลือง (ธงเตรียมทำความเคารพ) **ธง 2** สีแดง (ธงทำความเคารพ)
ธง 3 สีเขียว (ธงเลิกทำความเคารพ)

1.3.2 แผ่นรับการเคารพ

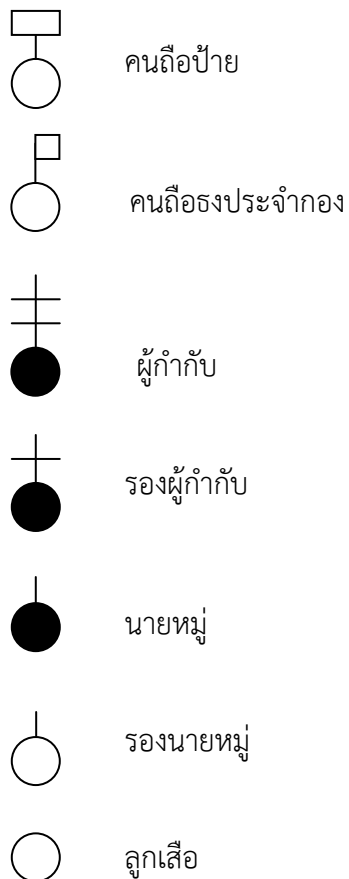
1.3.3 เครื่องขยายเสียง

1.3.4 เทปเพลง หรือวงดุริยางค์

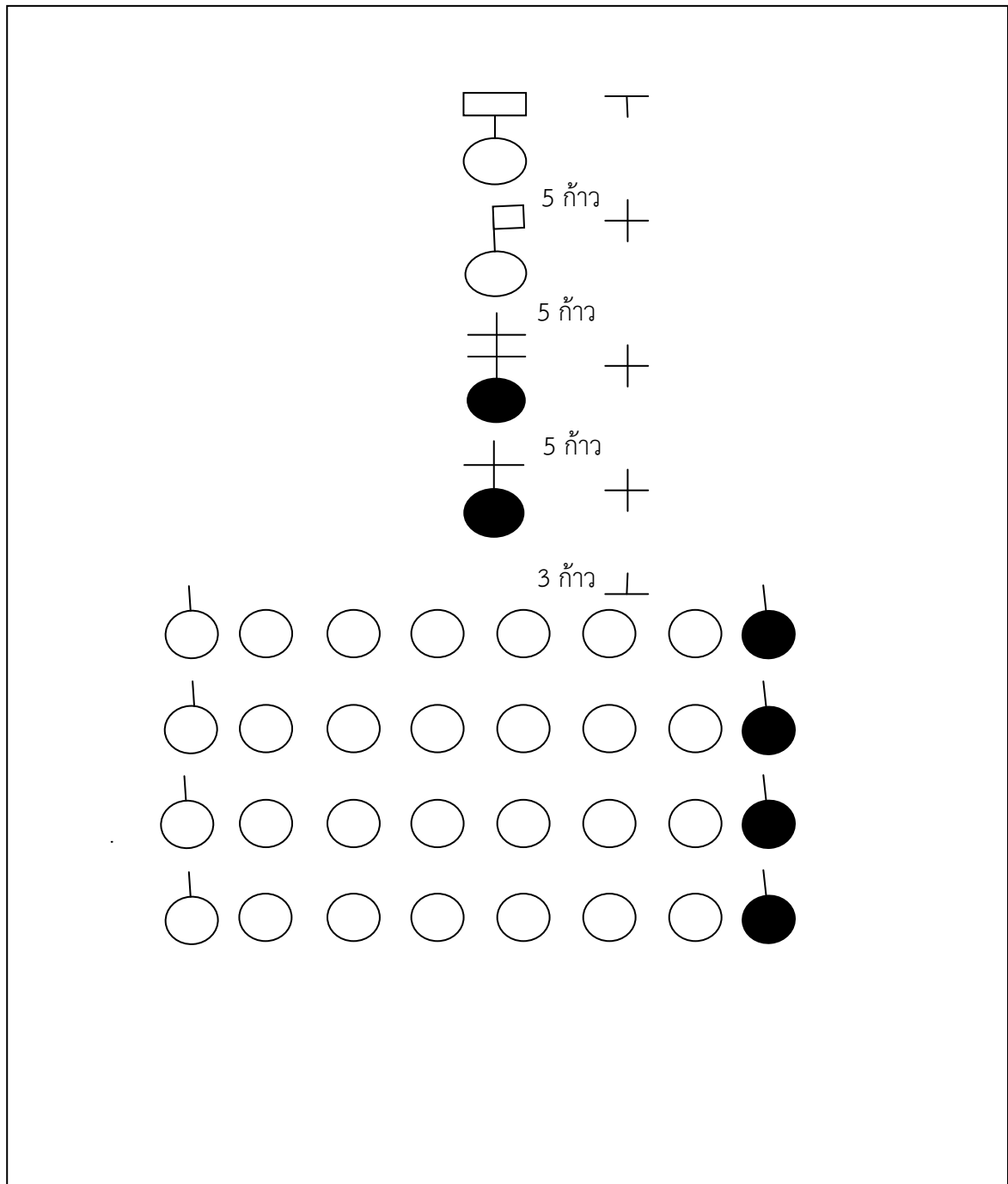
- เพลงมหาฤกษ์
- แตรเดี่ยว ฯลฯ
- เพลงเดินสวนสนาม

2. รูปแบบการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี

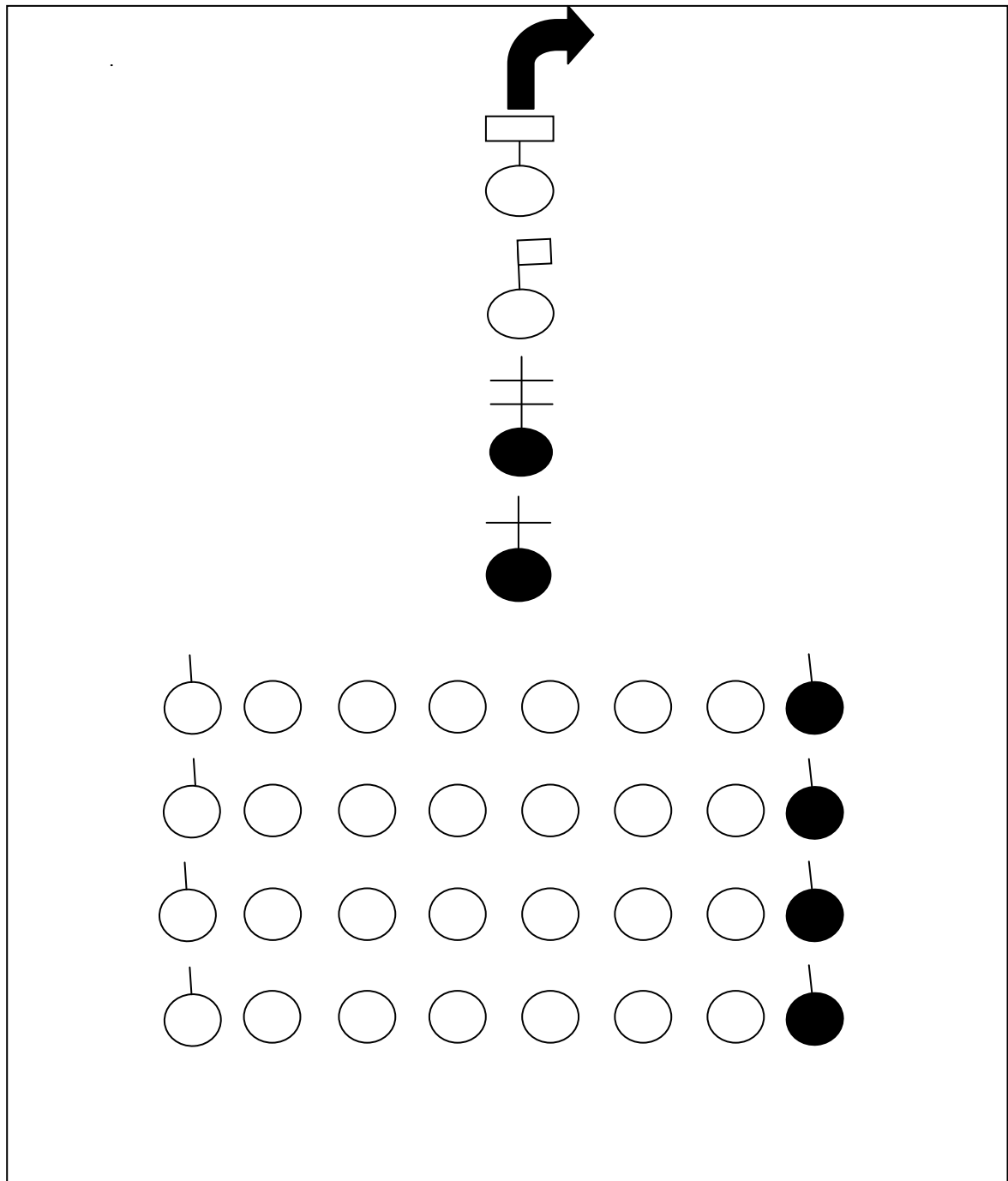
2.1 สัญลักษณ์และความหมาย ประกอบด้วย

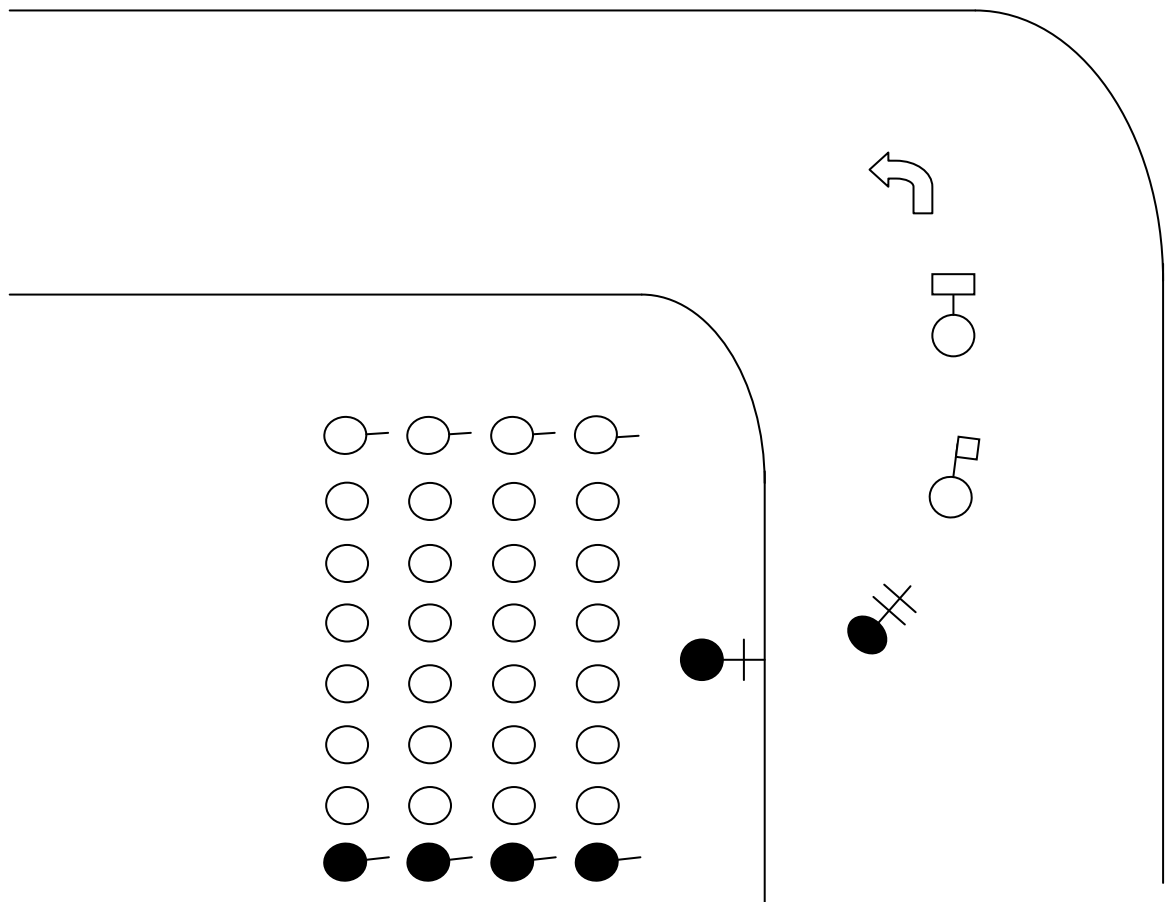
2.2 รูปแถวการประกวด (ดังภาพประกอบ)

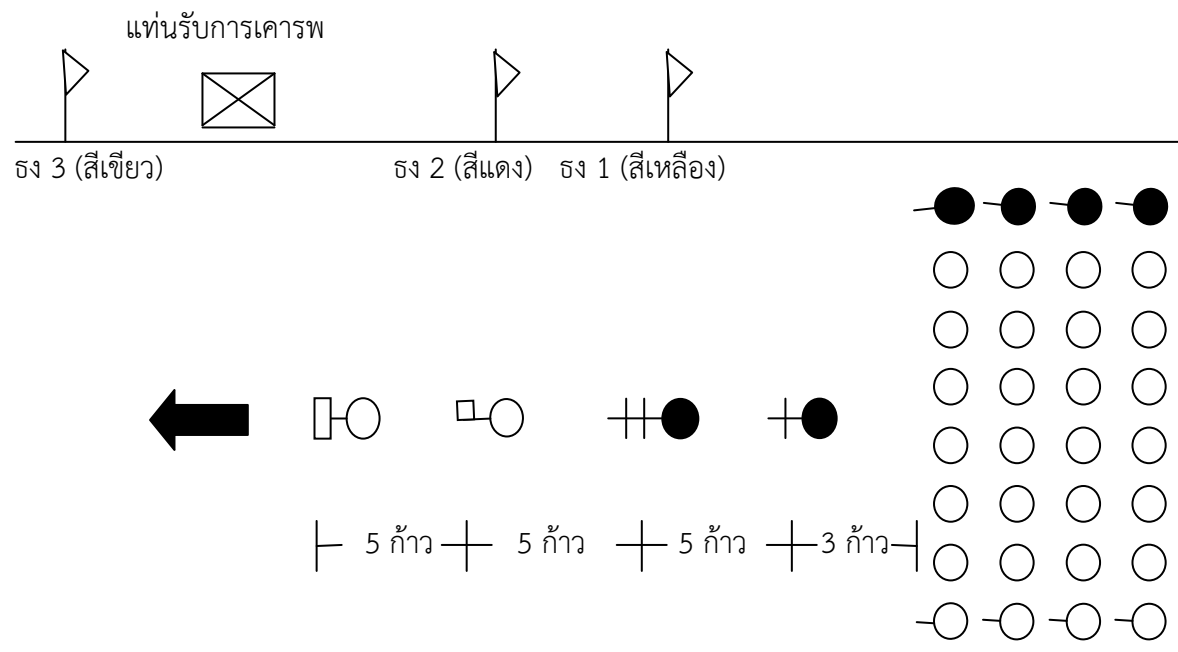
2.3 การเดินเลี้ยวขวาออกจากสนาม (ดังภาพประกอบ)

2.4 รูปแบบการเดินเลียวซ้าย (ดังภาพประกอบ)

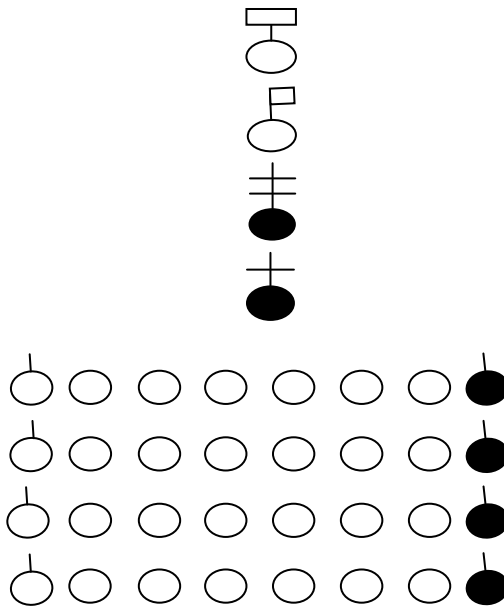
2.5 รูปแบบการเดินสวนสนามผ่านธง 3 ธง (ดังภาพประกอบ)

ส่วนที่ 3

การให้คะแนนและแนวปฏิบัติ การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ ระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศ

การให้คะแนนการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี มีลำดับขั้นตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 การให้คะแนนป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ ไม้ถือ/ ไม้พลอง/ไม้ง่าม
เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบขณะอยู่กับที่ (ดังภาพประกอบ)

เมื่อกองลูกเสือ เนตรนารี ตั้งแถวในสนามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว (และอยู่ในท่าพักตามระเบียบ)
ให้คณะกรรมการตัดสินเครื่องแบบดำเนินการให้คะแนน ดังนี้

1. การยืนถือป้าย ธงประจำกอง ไม้ถือ ไม้ง่าม หรือไม้พลอง (ตามประเภทลูกเสือ)
2. ขนาดของป้าย ธงประจำกอง ไม้ถือ ไม้ง่าม หรือไม้พลอง (ตามประเภทลูกเสือ)
3. เครื่องแบบผู้กำกับ รองผู้กำกับ รวมทั้งการประดับเครื่องหมายตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบฯ และประกาศของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
4. เครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี รวมทั้งการประดับเครื่องหมายตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบฯ และข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

ขั้นตอนที่ 2 การให้คะแนนป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ การทำความเคารพและ
กล่าวคำปฏิญาณ ขณะอยู่กับที่

เมื่อคณะกรรมการให้คะแนนเครื่องแบบเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการตัดสินการทำความเคารพ และ
กล่าวคำปฏิญาณขณะอยู่กับที่ดำเนินการให้คะแนน ดังนี้

1. การทำความเคารพประธานของผู้ถือป้าย ผู้ถือธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับและ
กองลูกเสือในแถว
2. การกล่าวคำปฏิญาณของผู้ถือป้าย ผู้ถือธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ และกองลูกเสือในแถว

ขั้นตอนที่ 3 การให้คะแนนป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ ขณะเดินสวนสนาม

คณะกรรมการให้คะแนนการเดินสวนสนาม เริ่มตั้งแต่คำบอก “ลูกเสือเตรียมสวนสนาม, แบก – อาวุธ” และ “สวนสนาม, เลี้ยวขวา หน้า - เดิน” เป็นต้นไปจนถึงก่อนธง 1 (เตรียมทำความเคารพ) ดังนี้

1. การแบกป้าย แบกธงประจำกอง แบกไม้ธูป (ทำป่าอาวุธ) แบกไม้ง่าม (ไม้พลอง)
2. การตะเท้าออกเดิน การตบเท้า ด้วยความพร้อมเพรียง
3. การเดินสวนสนาม การแกว่งแขนถูกต้อง พร้อมเพรียงกัน
4. การบอก“เลี้ยวซ้าย” ของรองผู้กำกับ และการเดินเลี้ยวซ้ายของกองลูกเสือ เนตรนารี
5. ระยะต่อ ระยะเคียง
6. การหันป้ายของผู้ถือป้าย

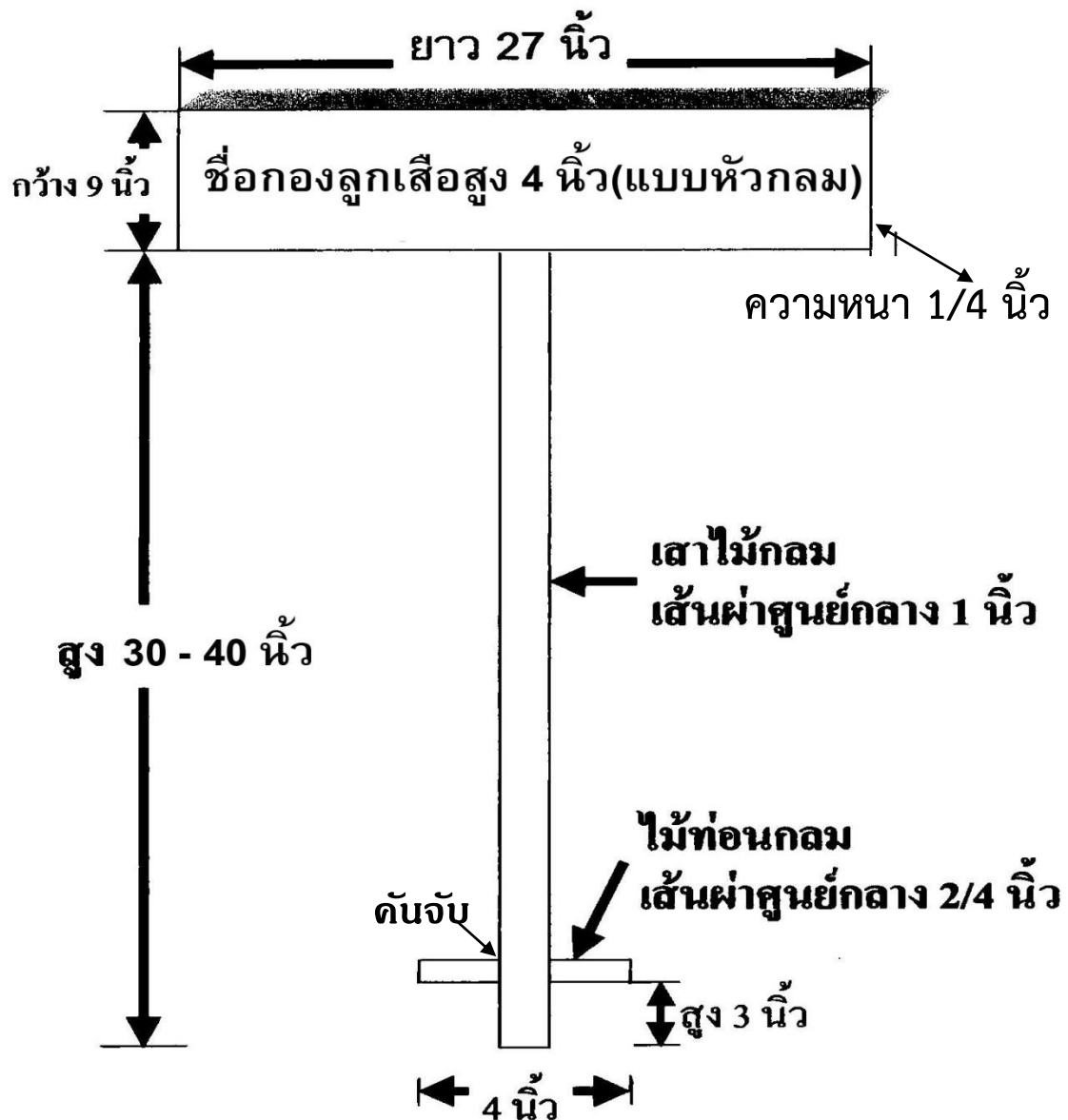
ขั้นตอนที่ 4 การให้คะแนนป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ ขณะเดินผ่านธง 3 ธง

คณะกรรมการตัดสินการทำความเคารพเมื่อผ่านธง 3 ธง เพื่อให้คะแนน ดังนี้

1. การเดินผ่านธง 3 ธง ของผู้แบกป้าย
2. การเดินผ่านธง 3 ธง ของผู้แบกธงประจำกอง
3. การเดินผ่านธง 3 ธง ของผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี
4. การเดินผ่านธง 3 ธง ของรองผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี
5. การเดินผ่านธง 3 ธง ของแถวลูกเสือแต่ละดับ
6. ระยะต่อ ระยะเคียง และความพร้อมเพรียง

1. อุปกรณ์ เครื่องแบบ เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบ การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี

1.1 ป้ายสวนสนาม (ดังภาพประกอบ)

- หมายเหตุ : 1. ตัวป้ายสีขาวทั้งหมด และตัวอักษรสีน้ำเงิน
2. กรณีชื่อกองลูกเสือของสถานศึกษาใดที่มีชื่อยาว
ให้เขียนเป็น 2 บรรทัด และปรับขนาดตัวอักษรตามความเหมาะสม

1.2 รางประจำกอง

1.2.1 รางประจำกองลูกเสือสามัญ

ทำด้วยผ้าสีเขียว ขนาด 120 x 80 ซม. มีครุยสีเหลืองยาว 8 ซม. สามด้าน ตรงกลางมี ตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีเหลือง ขนาด 40 x 25 ซม. ได้ตราบอกชื่อกลุ่มหรือกองลูกเสือ ตัวอักษร พิมพ์ธรรมดาสีเหลืองขนาดพองาม ยอดคั่นธงทำด้วยโลหะเป็นรูปวชิระสีเงิน

1.2.2 รางประจำกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ทำด้วยผ้าสีเลือดหมู ขนาด 120 x 80 ซม. มีครุยสีเหลืองยาว 8 ซม. สามด้าน ตรงกลางมี ตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีเหลือง ขนาด 40 x 25 ซม. ได้ตราบอกชื่อกลุ่มหรือกองลูกเสือ ตัวอักษร พิมพ์ธรรมดาสีเหลืองขนาดพองาม ยอดคั่นธงทำด้วยโลหะเป็นรูปวชิระสีเงิน

1.2.3 รางประจำกองลูกเสือวิสามัญ

ทำด้วยผ้าสีขาบ ขนาด 120 x 80 ซม. มีครุยสีเหลืองยาว 8 ซม. สามด้าน ตรงกลางมี ตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีเหลืองขนาด 40 x 25 ซม. ได้ตราบอกชื่อกลุ่มหรือกองลูกเสือ ตัวอักษร พิมพ์ธรรมดาสีเหลืองขนาดพองาม ยอดคั่นธงทำด้วยโลหะสีเงินเป็นรูปวชิระสีเงิน

1.2.4 รางประจำกองเนตรนารีสามัญ

ทำด้วยผ้าสีเขียว ขนาด 120 x 80 ซม. มีครุยสีเหลืองยาว 8 ซม. สามด้าน ตรงกลางมี ตราเนตรนารีสีเหลือง ขนาด 40 x 25 ซม. ได้ตราบอกชื่อกลุ่มหรือกองเนตรนารี ตัวอักษรพิมพ์ธรรมดาสีเหลืองขนาดพองาม ยอดคั่นธงทำด้วยโลหะสีเงินเป็นรูปวชิระสีเงิน

1.2.5 รางประจำกองเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

ทำด้วยผ้าสีเลือดหมู ขนาด 120 x 80 ซม. มีครุยสีเหลืองยาว 8 ซม. สามด้าน ตรงกลางมี ตราเนตรนารีสีเหลือง ขนาด 40 x 25 ซม. ได้ตราบอกชื่อกลุ่มหรือกองเนตรนารี ตัวอักษรพิมพ์ธรรมดาสีเหลืองขนาดพองาม ยอดคั่นธงทำด้วยโลหะสีเงินเป็นรูปวชิระสีเงิน

1.2.6 รางประจำกองเนตรนารีวิสามัญ

ทำด้วยผ้าสีขาบ ขนาด 120 x 80 ซม. มีครุยสีเหลืองยาว 8 ซม. สามด้าน ตรงกลางมี ตราเนตรนารีสีเหลือง ขนาด 40 x 25 ซม. ได้ตราบอกชื่อกลุ่มหรือกองเนตรนารี ตัวอักษรพิมพ์ธรรมดาสีเหลือง ขนาดพองาม ยอดคั่นธงทำด้วยโลหะสีเงินเป็นรูปวชิระสีเงิน

หมายเหตุ ได้ตราบอกชื่อกลุ่มหรือกองลูกเสือตรงกับเครื่องหมายสังกัดที่ติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวาและบอกเลขกลุ่ม/กอง

1.3 ไม้ถือ

ตัวไม้มีลักษณะกลม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวไม้ 1.8 ซม. กลางไม้ 1.5 ซม. ปลายไม้ 1.2 ซม. ยาว 75 ซม. ที่หัวไม้และปลายไม้มีปลอกทองเหลืองหุ้ม ทางด้านหัวไม้ยาว 6 ซม. ด้านปลายไม้ยาว 4 ซม. จากหัวไม้ลงมา 12 ซม. ให้มีพู่ 2 พู่ ผูกติดอยู่กับไม้ และจากหัวไม้ลงมา 16 ซม. ให้มีปลอกทองเหลืองเป็นตราคณะลูกเสือแห่งชาติหุ้มอยู่ ไม้ถือให้เป็นสีน้ำตาลแก่

หูของไม้ถือเป็นด้ายหรือไหมพรมสีตามประเภทของลูกเสือ ถ้าเป็นเชือกผูกติดกับไม้ถือ ปลายเชือก ยาวข้างละ 6 ซม. ต่อจากปลายเชือกแต่ละข้างทำเป็นพู่ยาวข้างละ 7 ซม. ขนาดโตพอสมควร

1.4 ไม้พลองสำหรับลูกเสือ เนตรนารีสามัญ

ไม้พลองให้มีลักษณะกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3 ซม. ยาว 150 ซม. ใต้หัวพลอง ลงมา 20 ซม. ให้เจาะรูร้อยเชือกสำหรับรวมกระโจมได้ ใต้รูเจาะร้อยเชือกลงมาอีก 5 ซม. ให้ขีดเครื่องหมาย เป็นเครื่องหมาย วัด มาตราเมตรให้อ่านได้ทุกเซนติเมตรจนถึง 75 ซม.

1.5 ไม้ง่ามสำหรับลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่และวิสามัญ

ทำด้วยไม้ (ที่มีความแกร่งและเหนียวพอสมควร) เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 3/4 นิ้ว ปลายไม้ง่าม ทั้ง 2 ง่าม ยาวประมาณ 2 - 3 นิ้ว ลักษณะของไม้ง่ามค่อนข้างตรง (ไม่คดงอมากเกินไป) ความสูงของไม้ง่าม ให้รองง่ามอยู่พอดีกับร่องไหล่ของผู้ถือโดยประมาณ

1.6 เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี

1.6.1 ลูกเสือสามัญ

เครื่องแบบลูกเสือสามัญ ประกอบด้วย

หมวกปีกกว้าง สีกากี พับปีกขวาขึ้น ประดับด้วยดอกจันชั้นเดียวทำด้วยผ้าสีประจำ ภาควิทยาศาสตร์ กลางดอกจันมีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติทำด้วยโลหะสีทอง มีหนังหรือวัสดุเทียมหนัง สีน้ำตาลแก่ กว้าง 2.5 ซม. พันรอบหมวกมีหัวขัดสีน้ำตาลแก่ด้านซ้าย ปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับ ร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ สายรัดทำด้วยเชือกถักสีเดียวกับหมวก ผูกเป็นปมไว้ข้างหลัง

เสื้อคอพับ สีกากีแขนสั้นเนื้อคอปก ผ่าอกตลอด ออกเสื้อทำเป็นสาบกว้าง 3.5 ซม. มีดุม เนื้อเข็มขัด 4 ดุม ออกมีกระเปาะข้างละ 1 กระเปาะ มีแถบตรงกึ่งกลางตามทางดิ่งปกคลุม ชายกลางแหลม เจาะรังดุมกึ่งกลางกระเปาะ 1 ดุม มีอินทรีนูนสีเดียวกับเสื้ออยู่เหนือบ่าและอยู่กึ่งกลางบ่าทั้งสองข้าง ด้านไหล่กว้าง 3.5 ซม. เย็บติดกับตะเข็บไหล่เสื้อ ด้านคอกว้าง 2.5 ซม. ปลายมน มีดุมที่ปลายอินทรีนูน ทางด้านคอด้านละ 1 ดุม ดุมลักษณะกลมแบนทำด้วยวัสดุสีน้ำตาลแก่ให้สอดคล้องเสื้ออยู่ภายในกางเกง

ผ้าผูกคอ รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน 100 ซม. ด้านตั้ง 75 ซม. สีตามสีประจำ ภาควิทยาศาสตร์ และมีห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิเลสสวมผ้าผูกคอ

กางเกง ขาสั้นสีกากีเนื้อเข้าประมาณ 5 ซม. ส่วนกว้างของขากางเกง เมื่อยืนตรง ห่างจากขา ตั้งแต่ 8 - 12 ซม. ปลายขาพับเข้ากว้าง 5 ซม. ผ่าตรงส่วนหน้า ใช้ดุมขนาดย่อมขัดซ่อนไว้ข้างใน มีกระเปาะตามแนวตะเข็บข้างละ 1 กระเปาะ และมีหูร้อยเข็มขัดยาวไม่เกิน 6 ซม. กว้าง 1 ซม.

หมายเหตุ ปัจจุบันอนุโลมให้ใช้ซิปปแทนดุมขัดได้

เข็มขัด หนังสีน้ำตาล กว้างไม่เกิน 3 ซม. หัวชนิดหัวขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีลายดุน รูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติภายในกรอบข้อขัดพุก

ถุงเท้ายาว สีกากี พับขอบไว้ใต้เข่า ใต้พับขอบมีรอยรัดถุง

รองเท้า หนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลแก่ ไม่มีลวดลายหุ้มสันชนิดผูก

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสามัญ ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด

เครื่องหมายหมู่

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีตามประจำหมู่ลูกเสือสามัญตามกฎกระทรวง ว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง 2 ซม. ยาว 14 ซม. 4 แถบ ซ้อนกัน

การประดับ ติดที่แขนเสื้อ ใต้ตะเข็บไหล่ซ้าย 1 ซม.

เครื่องหมายชั้น

ลูกเสือตรี

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีกากี รูปโล่ ยาว 4 ซม. กว้าง 2.5 ซม. มีรูปตรา คณะลูกเสือแห่งชาติสีแดง แต่ไม่มีแถบคำขวัญ และมีคำว่า “ลูกเสือ” สีเหลือง

การประดับ ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าสีข้างซ้าย

ลูกเสือโท

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีกากี รูปไต ยาว 4.5 ซม. กว้าง 2.5 ซม. มีคำว่า “ลูกเสือ” สีเหลืองเหนือกรอบสีแดง ในกรอบสีแดงมีคำว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” สีเหลือง

การประดับ ติดที่แขนเสื้อซ้าย กึ่งกลางไหล่กับศอก

ลูกเสือเอก

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีกากี รูปโล่ ยาว 5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตรา คณะลูกเสือแห่งชาติสีแดง และมีคำว่า “ลูกเสือ” สีเหลือง

การประดับ ติดที่แขนเสื้อซ้าย กึ่งกลางไหล่กับศอก

เครื่องหมายประจำการ

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีเขียวรูปกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 ซม. มีรูปดาว 6 แฉก สีเงิน เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 ซม.

การประดับ ติดที่อกเสื้อซ้ายเหนือกระเป๋าสี 1 ซม.

หมายเหตุ จำนวนเครื่องหมายประจำการ ให้ติดตามจำนวนปีที่ได้เป็นลูกเสือสามัญ เว้นระยะห่างกัน 5 มม. ตามแนวนอน

เครื่องหมายสังกัด

ชื่อกลุ่มหรือกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 7 ซม. กว้าง 1.5 ซม. ขลิบริม สีขาว มีชื่อกลุ่มหรือกอง สีขาว ติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 3.5 ซม. ขลิบริมสีขาว มีตัวเลขอารบิก เลขกลุ่มสีขาวสูง 1.5 ซม. อยู่ข้างบน และเลขกองสีขาว สูง 1 ซม. อยู่ข้างล่าง ติดใต้เครื่องหมาย ชื่อกลุ่มหรือกอง

หมายเหตุ กองลูกเสือที่จัดเป็นกลุ่มไม่ได้ ให้มีเลขกองอย่างเดียว

เครื่องหมายภาษาต่างประเทศ ทำด้วยผ้าสีกากี รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว 6 ซม. กว้าง 1.5 ซม. มีอักษรไทยบอกชื่อภาษาต่างประเทศที่ลูกเสือพูดได้ดี สีขาว ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋

สายยงยศ

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยเชือกสีเขียวถักเป็นห่วง

การประดับ คล้องต้นแขนขวาใต้อินทรีรูป ปลายสายรวมติดที่ตุ้มใต้ปกกระเป๋เสื้อข้างขวา ใช้ได้เฉพาะลูกเสือสามัญที่สอบได้วิชาลูกเสือเอกกับสอบได้วิชาพิเศษตามที่กำหนดในหลักสูตร

เครื่องหมายวิชาพิเศษ

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีกากี รูปกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 3.5 ซม. มีกรอบและมีคำว่า “ลูกเสือ” สีเขียว ภายในกรอบมีรูปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ (แสดงหลักฐานการอนุมัติผลการสอบและประดับเครื่องหมาย)

เครื่องหมายนายหมู่และรองนายหมู่

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยแถบผ้าสีขาว รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาวเท่าแนวดั้งของกระเป๋ กว้าง 1.5 ซม. มีจำนวนแถบและติด ดังนี้

- นายหมู่ จำนวน 2 แถบ การประดับ ติดที่กระเป๋เสื้อข้างซ้ายตามแนวดั้งให้เครื่องหมายลูกเสือตรีอยู่ตรงกลาง
- รองนายหมู่ จำนวน 1 แถบ การประดับ ติดที่กระเป๋เสื้อข้างซ้ายด้านในตามแนวดั้งให้เครื่องหมายลูกเสือตรีอยู่ทางซ้าย

สายนกหวีด รูปแบบสีและขนาดทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองเป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายผูกนกหวีด สอดไว้ในกระเป๋เสื้อข้างซ้าย

1.6.2 เนตรนารีสามัญ

เครื่องแบบเนตรนารีสามัญ ประกอบด้วย

หมวกปีกแคบ สีเขียวแก่ มีตราหน้าหมวกรูปเครื่องหมายเนตรนารีทำด้วย โลหะสีทอง ปีกหมวกด้านหลังพับขึ้น

เสื้อคอพับ สีเขียวแก่แขนสั้นเนื้อคออก ผ่าอกตลอด อกเสื้อทำเป็นسابกว้าง 3.5 ซม. มีตุ้ม เนื้อเข็มขัด 4 ตุ้ม อกมีกระเป๋ข้างละ 1 กระเป๋ มีแถบตรงกึ่งกลางตามทางดิ่งปกรูปมน เจาะรั้งตุ้มกึ่งกลาง 1 ตุ้ม มีอินทรีรูปเดียวกับเสื้ออยู่เหนือบ่าและอยู่กึ่งกลางบ่าทั้งสองข้าง ด้านไหล่กว้าง 3.5 ซม. เย็บติดกับตะเข็บไหล่เสื้อ ด้านคอกว้าง 2.5 ซม. ปลายมนมีตุ้มที่ปลายอินทรีรูป ทางด้านคอด้านละ 1 ตุ้ม ตุ้มลักษณะกลมแบนทำด้วยวัสดุสีเขียวแก่ให้สอดคล้องเสื้ออยู่ภายในกระโปรงหรือเย็บเสื้อติดกระโปรงได้

กระโปรง สีเขียวแก่ยาวเสมอเข่า ด้านหน้าและด้านหลังพับเป็นกลีบหันออกด้านข้างข้างละ 1 กลีบ

ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอลูกเสือสามัญ

เข็มขัด หนังสือดำ กว้างไม่เกิน 3 ซม. หัวรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทำด้วยโลหะสีทอง มีลายฉลุรูปเครื่องหมายเนตรนารี

ถุงเท้า สีขาว พับสั้นเพียงข้อเท้า

รองเท้า หนังสือดำ แบบนักเรียนหรือผ้าใบสีดำ ไม่มีลวดลายหุ้มส้นชนิดผูก

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบเนตรนารีสามัญ ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายเนตรนารีสามัญ ทำด้วยโลหะสีทองประกอบแถบโบว์ อยู่ส่วนล่าง มีคำว่าสามัญใช้กลัดติดที่อกเสื้อข้างซ้าย มีขนาดกว้าง 3 ซม. ยาว 3 ซม.

เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้าสีกรมท่ารูปวงรี กว้าง 3.5 ซม. ยาว 5 ซม. ตรงกลาง มีรูปดอกไม้สีขาวชนิดต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ ติดที่แขนเสื้อใต้ตะเข็บไหล่ซ้าย 1 ซม.

เครื่องหมายชั้น

เนตรนารีตรี ทำด้วยผ้าสีกากี รูปโล่ ยาว 5 ซม. กว้าง 2.5 ซม. มีเครื่องหมายวชิระสีแดงและมีคำว่า เนตรนารีสีแดงติดที่กึ่งกลางกระเป๋าสีเสื้อด้านซ้าย

เนตรนารีโท ทำด้วยผ้าสีกากี รูปไต ยาว 4.5 ซม. กว้าง 2.5 ซม. มีคำว่า เนตรนารีสีแดงเหนือกรอบสีแดง ในกรอบสีแดงมีคำขวัญ “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” สีแดงติดที่แขนเสื้อข้างซ้ายกึ่งกลางไหล่กับศอก

เนตรนารีเอก ทำด้วยผ้าสีกากี รูปโล่ ยาว 5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีเครื่องหมายวชิระสีแดงและแถบคำขวัญ “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” สีแดง และมีคำว่า เนตรนารีสีแดงติดที่แขนเสื้อข้างซ้ายกึ่งกลางไหล่กับศอก

เครื่องหมายประจำการ ทำด้วยผ้าสีเขียว รูปกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 2 ซม. มีรูปดาว 6 แฉก สีเงิน เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 ซม. ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือกระเป๋าสีเสื้อ 1 ซม. จำนวนเครื่องหมายประจำการให้ติดตามจำนวนปีที่ได้เป็นเนตรนารีสามัญ เว้นระยะระหว่างกัน 5 มม. ตามแนวนอน

เครื่องหมายสังกัด

ชื่อกลุ่มหรือกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 7 ซม. กว้าง 1.5 ซม. ขลิบริมสีขาวติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 3.5 ซม. ขลิบริมสีขาวมี ตัวเลขอารบิก เลขกลุ่มสีขาวสูง 1.5 ซม. อยู่ข้างบน และเลขกองสีขาวสูง 1 ซม. อยู่ข้างล่างติดใต้เครื่องหมายชื่อกลุ่มหรือกอง

หมายเหตุ กองเนตรนารีที่จัดเป็นกลุ่มไม่ได้ให้มีเลขกองอย่างเดียว

เครื่องหมายนกบิน ติดที่อกเสื้อข้างขวา

เครื่องหมายภาษาต่างประเทศ ใช้ประกอบเครื่องหมายวิชาล่ำมเบื้องต้น ทำด้วยผ้าสีกากี รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 6 ซม. กว้าง 1.5 ซม. มีอักษรไทยบอก ชื่อภาษาต่างประเทศที่เนตรนารีพูดได้ดีสีขาว ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋าสีเสื้อ ถ้าติดเครื่องหมายนกบินอยู่แล้วให้ติดใต้เครื่องหมายนกบิน

สายยงยศ ทำด้วยไหมสีน้ำเงิน ถักเป็นห่วงคล้องต้นแขนขวาใต้อินทรรฐูใช้ได้เฉพาะ เนตรนารีสามัญที่สอบได้วิชาเนตรนารีเอก กับสอบได้วิชาพิเศษตามที่กำหนดในหลักสูตร

เครื่องหมายวิชาพิเศษ ทำด้วยผ้าสีกากี รูปกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 3.5 ซม. มีกรอบและ คำว่า “เนตรนารี” สีเขียว (แสดงหลักฐานอนุมัติผลการสอบและระดับเครื่องหมาย)

หมายเหตุ ถ้าสอบได้ไม่เกิน 9 วิชา ให้ติดที่แขนเสื้อข้างขวา กึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอกเรียงกันเป็นแถวตาม แนวนอน แถวใดเกิน 3 วิชา ให้ขึ้นแถวใหม่ เว้นระยะระหว่างเครื่องหมายและระหว่างแถว 1 ซม. ถ้าสอบ ได้เกิน 9 วิชา ให้มีสายสะพายจากบ่าซ้ายไปประจบกันที่ใต้เอวขวา ทำด้วยท่อนหรือสักหลาดสีเหลือง กว้าง 10 ซม. ขลิบริมสีขาบข้างละ 1 ซม. และปักเครื่องหมายวิชาพิเศษ

เครื่องหมายหัวหน้าหมู่และรองหัวหน้าหมู่ เช่นเดียวกับนายหมู่ และรองนายหมู่ ลูกเสือสามัญ

สายนกหวีด เช่นเดียวกับนายหมู่ และรองนายหมู่ลูกเสือสามัญ

1.6.3 ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

เครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ประกอบด้วย

หมวกทรงอ่อน รูปแบบสีและขนาด สีเลือดหมู มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

เสื้อ เช่นเดียวกับเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่มีอินทรรฐูสีเลือดหมู ปลายอินทรรฐู มีอักษร “ล.ญ.” สีเหลือง

ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพู่สีเลือดหมูข้างละ 2 พู่

รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้ารูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 3.5 ซม. ขลิบริมสีเลือดหมู มีรูป สามเหลี่ยม 2 รูป (สีตามสีประจำหมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฯ) ติดที่ไหล่เสื้อ ข้างซ้ายใต้ตะเข็บประมาณ 1 ซม.

เครื่องหมายประจำการ เช่นเดียวกับเครื่องหมายประจำการลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับเครื่องหมายสังกัดลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายภาษาต่างประเทศ เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ

สายยงยศ ทำด้วยหนังสีน้ำตาล ถักเป็นห่วงคล้องต้นแขนขวาใต้อินทรรฐู ปลายสายรวม ติดที่ตุ้มใต้ปกกระเป๋าสีเสื้อข้างขวา (ต้องสอบได้เครื่องหมายลูกเสือโลก ต้องสอบได้วิชานักผจญภัย และ วิชาพิเศษอีก 2 วิชา ต้องถักสายหนังเครื่องหมายสายยงยศของตนเอง)

เครื่องหมายลูกเสือโลก เป็นรูปกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 4.3 ซม. มีตราเครื่องหมายหัวลูกศร สีขาวบนพื้นสีม่วงล้อมรอบด้วยเชือกสีขาวเป็นรูปวงกลม ผูกเป็นเงื่อนพริกดอยู่เบื้องล่าง ติดที่กึ่งกลางกระเปาะเสื้อข้างซ้าย

หมายเหตุ เมื่อสอบได้เครื่องหมายลูกเสือโลก ให้ทำพิธีเข้าประจำกอง และเมื่อได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว จึงนับว่าเป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่โดยสมบูรณ์ มีสิทธิประดับเครื่องหมายลูกเสือโลกได้

เครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาดด้านละ 3 ซม. พื้นสีกากีภายในมีข้อชัยพฤกษ์สีขาว 2 ข้อ โค้งเข้าหากัน ปลายข้อชัยพฤกษ์มีตราเครื่องหมายหัวลูกศรสีขาว ระหว่างข้อชัยพฤกษ์มีหน้าเสือสีทอง ติดที่กึ่งกลางกระเปาะเสื้อข้างขวา

เครื่องหมายลูกเสือหลวง ทำด้วยผ้าสีขาวรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสขอบสีขาวยาวด้านละ 3 ซม. มีรูปพระมหามงกุฎสีทองอยู่ตรงกลาง และมีตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีขาวอยู่เบื้องล่างพระมหามงกุฎติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือกระเปาะ

หมายเหตุ การสอบวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ทุกวิชาให้หัวหน้าสถานศึกษาหรือสโมสรลูกเสือ เป็นผู้ดำเนินการสอบ โดยแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นกรรมการสอบ และเมื่อทำการสอบเครื่องหมายลูกเสือโลก เครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ เครื่องหมายลูกเสือหลวง หรือเครื่องหมายวิชาพิเศษแล้ว ให้รายงานเลขathiการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาอนุมัติผลการสอบและประดับเครื่องหมายนั้น ๆ ได้ (แสดงหลักฐานการอนุมัติผลการสอบและประดับเครื่องหมายนั้น ๆ ด้วย)

เครื่องหมายนายหมู่และรองนายหมู่ เช่นเดียวกับนายหมู่ และรองนายหมู่ลูกเสือสามัญ แต่แถบผ้าสีเลือดหมู

สายนกหวีด เช่นเดียวกับนายหมู่ และรองนายหมู่ลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายวิชาพิเศษ ทำด้วยผ้าสีเลือดหมู รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 4 ซม. มีกรอบและอักษร “ล.ญ.” สีเขียว ภายในกรอบมีรูปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฯ ถ้าสอบได้ไม่เกิน 9 วิชา ให้ติดที่แขนเสื้อข้างขวา กึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอกเรียงกันเป็นแถวตามแนวนอน แถวใดเกิน 3 วิชา ให้ขึ้นแถวใหม่ เว้นระยะระหว่างเครื่องหมายและระหว่างแถว 1 ซม. ถ้าสอบได้เกิน 9 วิชา ให้มีสายสะพายจากบ่าซ้ายไปประจบกันที่ใต้เอวขวา ทำด้วยตัวนหรือสักหลาดสีเหลือง กว้าง 10 ซม. ขลิบริมสีขาว ข้างละ 1 ซม. และปักเครื่องหมายวิชาพิเศษ

1.6.4 เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

เครื่องแบบเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ประกอบด้วย

หมวกปีกแคบ เช่นเดียวกับเนตรนารีสามัญ

เสื้อ สีเขียวแก่ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบเนตรนารีสามัญ แต่มีอินทราวุธสีเลือดหมู ปลายอินทราวุธมีรูปเครื่องหมายเนตรนารีสีเหลือง

กระโปรง สีเขียวแก่เช่นเดียวกับกระโปรงเนตรนารีสามัญ

ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเนตรนารีสามัญ

เข็มขัด หนังสีดำ ถูงเท้า รองเท้า เช่นเดียวกับเครื่องแบบเนตรนารีสามัญ

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับเนตรนารีสามัญ

เครื่องหมายเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ทำด้วยโลหะสีทองประกอบแถบโบว์อยู่ส่วนล่าง มีคำว่า “สามัญรุ่นใหญ่” ใช้กลัดติดที่อกเสื้อข้างซ้าย มีขนาดกว้าง 3 ซม. ยาว 3 ซม.

เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้ารูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 3.5 ซม. สีขาว ตรงกลางมีรูปนก สีเขียวชนิดต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ ติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้ายได้ตะเข็บประมาณ 1 ซม.

เครื่องหมายประจำการ เช่นเดียวกับเครื่องหมายประจำการของเนตรนารีสามัญ

เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับเครื่องหมายสังกัดเนตรนารีสามัญ

เครื่องหมายภาษาต่างประเทศ ใช้ประกอบเครื่องหมายวิชาล่ำม ทำด้วยผ้าสีกากี รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 6 ซม. กว้าง 1.5 ซม. มีอักษรไทยบอกชื่อภาษาต่างประเทศที่เนตรนารีพูดได้ดีสีขาว ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋

สายยงยศ ทำด้วยไหมสีเลือดหมู ถักเป็นห่วงคล้องต้นแขนขวาใต้อินทรรณู ใช้ได้เฉพาะเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่สอบได้วิชาเนตรนารีเอก กับสอบได้วิชาพิเศษตามที่กำหนดในหลักสูตร

เครื่องหมายเพชรารุธ ทำด้วยผ้ารูปหกเหลี่ยมสีแดง ตรงกลางมีเครื่องหมายวชิระสีเหลือง ขนาดยาว 4 ซม. กว้าง 3 ซม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือกระเป๋ ใช้ได้เฉพาะเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ที่มีสิทธิใช้สายยงยศ และสอบได้วิชาพิเศษตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

เครื่องหมายผู้ฝึกสอน ทำด้วยผ้ารูปวงรี สีแดง ตรงกลางมีรูปเครื่องหมายเนตรนารี และมีคำว่า ผู้ฝึกสอนสีเหลือง ขนาดยาว 4.5 ซม. กว้าง 4 ซม. ติดที่อกเสื้อด้านซ้ายเหนือกระเป๋ใช้ได้เฉพาะเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ที่สอบได้เนตรนารีเอก กับสอบได้วิชาพิเศษตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

เครื่องหมายวิชาพิเศษ ทำด้วยผ้าสีเลือดหมู รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสยาวด้านละ 4 ซม. มีกรอบอักษร “น.ญ.” สีเขียว ภายในกรอบมีรูปตามที่กำหนด

หมายเหตุ ถ้าสอบได้ไม่เกิน 9 วิชา ให้ติดที่แขนเสื้อข้างขวากึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอกเรียงกันเป็นแถวตามแนวนอน แถวใดเกิน 3 วิชา ให้ขึ้นแถวใหม่ เว้นระยะระหว่างเครื่องหมายและระหว่างแถว 1 ซม. ถ้าสอบได้เกิน 9 วิชา ให้มีสายสะพายจากบ่าซ้ายไปประจบกันที่ใต้เอวขวา ทำด้วยตัวนหรือสักหลาดสีเหลือง กว้าง 10 ซม. ขลิบริมสีขาบข้างละ 1 ซม. และปักเครื่องหมายวิชาพิเศษ

เครื่องหมายหัวหน้าหมู่และรองหัวหน้าหมู่ เช่นเดียวกับหัวหน้าหมู่และรองหัวหน้าหมู่เนตรนารีสามัญ แต่แถบผ้าสีเลือดหมู

สายนกหวีด เช่นเดียวกับหัวหน้าหมู่ และรองหัวหน้าหมู่เนตรนารีสามัญ

1.6.5 ลูกเสือวิสามัญ

เครื่องแบบลูกเสือวิสามัญ ประกอบด้วย

หมวก ทรงอ่อนสีเขียวย มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่มีอินทรีสีเขียว ปลายอินทรี มีอักษร “ล.ว.” สีเหลือง

ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพู่สีแดงข้างละ 2 พู่

รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสามัญ ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับเครื่องหมายจังหวัดลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายชั้น

เตรียมลูกเสือสามัญ ทำด้วยผ้ารูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 14 ซม. กว้าง 2 ซม. จำนวน 4 ชั้น ขึ้นนอกสีเขียว 2 ชั้น และชั้นในสีเหลือง 2 ชั้น ติดที่แขนเสื้อได้ตะเข็บไหล่ซ้ายประมาณ 1 ซม. (ยังไม่เข้าพิธีประจำกอง)

ลูกเสือสามัญ ทำด้วยผ้ารูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 14 ซม. กว้าง 2 ซม. จำนวน 6 ชั้น จากนอกไปใน สีแดง 2 ชั้น สีเขียว 2 ชั้น และสีเหลือง 2 ชั้น ติดที่แขนเสื้อได้ตะเข็บไหล่ซ้ายประมาณ 1 ซม. (ต้องได้เข้าพิธีประจำกองแล้ว)

เครื่องหมายประจำการ เช่นเดียวกับเครื่องหมายประจำการลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับเครื่องหมายสังกัดลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายภาษาต่างประเทศ เช่นเดียวกับเครื่องหมายภาษาต่างประเทศลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายลูกเสือโลก เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

เครื่องหมายวิชาพิเศษ ทำด้วยผ้าสีขาบ รูปไข่ ยาว 4 ซม. กว้าง 3.5 ซม. ขลิบริมสีเหลือง ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือกระเป๋าด้านขวา ได้แก่ วิชาการลูกเสือ วิชาเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม วิชาผู้ฝึกสอน ติดที่อกเสื้อด้านซ้ายเหนือกระเป๋าด้านซ้าย ได้แก่ วิชาบริการ วิชาโครงการ สำหรับวิชาพิเศษอีก 6 วิชานั้น วิชาที่เป็นทักษะ ควรติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือกระเป๋าด้านขวา ได้แก่ วิชายิงปืน วิชาปฐมพยาบาล วิชาขับรถยนต์ วิชาที่เหลือ 3 วิชา ควรติดที่อกเสื้อด้านซ้ายเหนือกระเป๋าด้านซ้าย ได้แก่ วิชาศิลปประยุกต์ วิชาอิเล็กทรอนิกส์ วิชาสังคมสงเคราะห์

เครื่องหมายวชิราวุธ ทำด้วยผ้าสีขาบ รูปไข่ ยาว 4 ซม. กว้าง 3.5 ซม. ขลิบริมสีเหลือง มีรูปวชิราวุธในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีสีเหลือง ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือกระเป๋าด้านขวา

หมายเหตุ เนื่องจากเครื่องหมายวชิราวุธเป็นเครื่องหมายชั้นสูงสุดของลูกเสือสามัญ ดังนั้นควรประดับให้อยู่เหนือเครื่องหมายวิชาพิเศษอื่น ๆ ของลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายนายหมู่และรองนายหมู่ เช่นเดียวกับเครื่องหมายนายหมู่ และรองนายหมู่ ลูกเสือสามัญ แต่แถบผ้าสีแดง

สายนกหวีด เช่นเดียวกับนายหมู่ และรองนายหมู่ลูกเสือสามัญ

1.6.6 เนตรนารีสามัญ

เครื่องแบบเนตรนารีสามัญ ประกอบด้วย

หมวกปีกแคบ สีเขียวแก่ มีตราหน้าหมวกรูปเครื่องหมายเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีทอง ปีกด้านข้างพับขึ้น ปีกหมวกด้านหลังเป็นชายมนซ้อนกันพับขึ้น ติดมุมหุ้มผ้าสีเขียว

เสื้อ เช่นเดียวกับเครื่องแบบเนตรนารีสามัญ แต่มีอินทราวุธสีเขียว ปลายอินทราวุธมีรูปเครื่องหมายเนตรนารีสีเหลือง

ผ้าผูกคอ กระโปรง เข็มขัด ถุงเท้า รองเท้า เช่นเดียวกับเครื่องแบบเนตรนารีสามัญ

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบเนตรนารีวิสามัญ ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับเนตรนารีสามัญ

เครื่องหมายเนตรนารีวิสามัญ ทำด้วยโลหะสีทองอยู่ในวงกลม ตอนบนมีคำว่าบริการ ตอนล่าง มีคำว่า วิสามัญ มีขนาดกว้าง 2 ซม. ยาว 2 ซม. ใช้กลัดติดที่อกเสื้อข้างซ้าย

เครื่องหมายชั้น

เตรียมเนตรนารีวิสามัญ ทำด้วยผ้าสีเหลือง สีเขียว รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 4 ซม. กว้าง 2 ซม. ขลิบริมสีขาว ติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างซ้ายใต้ตะเข็บไหล่ 1 ซม.

เนตรนารีวิสามัญ ทำด้วยผ้าสีเหลือง สีเขียว สีแดง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 6 ซม. กว้าง 2 ซม. ขลิบริมสีขาว ติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างซ้ายใต้ตะเข็บไหล่ 1 ซม.

เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับเครื่องหมายสังกัดเนตรนารีสามัญ

เครื่องหมายประจำการ เช่นเดียวกับเครื่องหมายประจำการเนตรนารีสามัญ

เครื่องหมายชิราวุธ ทำด้วยผ้าสีขาว รูปวงรี ยาว 4 ซม. กว้าง 3.5 ซม. ขลิบริมสีเหลือง มีรูปชิราวุธในพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีสีเหลือง ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือกระเป๋า ใช้ได้เฉพาะเนตรนารีวิสามัญ ซึ่งสอบได้วิชาพิเศษ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

เครื่องหมายภาษาต่างประเทศ ทำด้วยผ้าสีกากี รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 6 ซม. กว้าง 1.5 ซม. มีอักษรไทยบอกชื่อภาษาต่างประเทศที่เนตรนารีพูดได้ดีสีขาว ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือกระเป๋า

เครื่องหมายวิชาพิเศษ ทำด้วยผ้าสีขาว รูปวงรี ยาว 4 ซม. กว้าง 3.5 ซม. ขลิบริมสีเหลือง

เครื่องหมายหัวหน้าหมู่และรองหัวหน้าหมู่ เช่นเดียวกับหัวหน้าหมู่ และรองหัวหน้าหมู่ เนตรนารีสามัญ แต่แถบผ้าสีแดง

สายนกหวีด เช่นเดียวกับหัวหน้าหมู่ และรองหัวหน้าหมู่เนตรนารีสามัญ

1.6.7 ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญ (ชาย)

เครื่องแบบผู้กำกับกองลูกเสือสามัญ (ชาย) ประกอบด้วย

หมวก มี 2 แบบ คือ

หมวกปีกกว้าง สีกากี มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่กว้าง 3 ซม. พันรอบหมวก มีหัวเข็มขัดสีน้ำตาลแก่ด้านซ้าย ปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ (สายรัดทำด้วยเชือกถักสีเขียวเดียวกับหมวกผูกเป็นปมไว้ข้างหลัง) มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง

หมวกทรงอ่อน สีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่มีขลิบสีขาบ ขนาด 2 ซม. 2 ด้าน

กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง 4 ซม.

ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพูสีเขียวข้างละ 2 พู

รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับกองลูกเสือสามัญ (ชาย) ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาด รูปและสีตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วย
เครื่องแบบลูกเสือ ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน

เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะ รูปโล่ ยาว 5.5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือ
แห่งชาติสีทอง พื้นสีเขียว ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าสีข้างขวา

เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายวูดแบดจ์

1.6.8 ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญ (หญิง)

เครื่องแบบผู้กำกับกองลูกเสือสามัญ (หญิง) ประกอบด้วย

หมวก มี 2 แบบ คือ

หมวกปีกกว้าง สีกากี มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่กว้าง 3 ซม. พันรอบหมวก
มีหัวขัดสีน้ำตาลแก่ด้านซ้าย ปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ (สายรัด ทำด้วยเชือกถัก
สีเดียวกับหมวกผูกเป็นปมไว้ข้างหลัง) มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติทำด้วยโลหะสีทอง

หมวกทรงอ่อน สีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติทำด้วยโลหะสีทอง
เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

กระโปรง สีกากี ยาวครึ่งน่อง ไม่มีจีบ ชายกระโปรงไม่บาน

ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่มีขลิบสีขาบ ขนาด 2 ซม. 2 ด้าน

เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่กว้าง 3 ซม.

ถุงเท้า สีสีกากี

รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับลูกเสือสามัญ (หญิง) ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน

เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะ รูปโล่ ยาว 5.5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือ
แห่งชาติสีทอง พื้นสีเขียว ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าสีขาว

เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้ลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายวูดแบดจ์

1.6.9 รองผู้กำกับกองลูกเสือสามัญ (ชาย)

เครื่องแบบรองผู้กำกับกองลูกเสือสามัญ (ชาย)

เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสามัญ (ชาย)

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบรองผู้กำกับกองลูกเสือสามัญ (ชาย) ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาด รูปและสีตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วย
เครื่องแบบลูกเสือ ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน

เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะ รูปโล่ ยาว 5.5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือ
แห่งชาติสีทอง พื้นสีแดง ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าสีข้างขวา

เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ

สวมสายนกหวีด แต่ถ้าได้รับเครื่องหมายวุฒแบดจ์ให้สวมสายปิด

1.6.10 รองผู้กำกับกองลูกเสือสามัญ (หญิง)

เครื่องแบบรองผู้กำกับกองลูกเสือสามัญ (หญิง)

เช่นเดียวกับรองผู้กำกับลูกเสือสามัญ (หญิง)

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบรองผู้กำกับกองลูกเสือสามัญ (หญิง)

เช่นเดียวกับรองผู้กำกับกองลูกเสือสามัญชาย

1.6.11 ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ชาย)

เครื่องแบบผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ชาย) ประกอบด้วย

หมวก ทรงอ่อนสีเลือดหมู มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง
เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่อินทรธนูสีเลือดหมู ปลายอินทรธนู
มีตราคณะลูกเสือแห่งชาติปักด้วยด้ายหรือไหมสีทอง

ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่มีขลิบสีขาบ ขนาด 2 ซม. 2 ด้าน

กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง 4 ซม.

ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพูสีเลือดหมูข้างละ 2 พู

รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ชาย) ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน

เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะ รูปโล่ ยาว 5.5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตรา
คณะลูกเสือแห่งชาติสีทอง พื้นสีเขียวสำหรับผู้กำกับลูกเสือ และพื้นสีแดงสำหรับรองผู้กำกับ
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีอักษร “ล.ญ.” เหนือรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าสีข้างขวา

เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสามัญ (ชาย)

เครื่องหมายวุฒแบดจ์

1.6.12 ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (หญิง)

เครื่องแบบผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (หญิง) ประกอบด้วย

หมวก ทรงอ่อนเลียดหมุ มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่อินทรีธนุสีเลียดหมุ ปลายอินทรีธนุมีตราคณะลูกเสือแห่งชาติปักด้วยด้ายหรือไหมสีทอง

กระโปรง สีกากี ยาวครึ่งน่อง ไม่มีจีบ ชายกระโปรงไม่บาน

ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่มีขลิบสีขาบ ขนาด 2 ซม. 2 ด้าน

เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่กว้าง 3 ซม.

ถุงเท้า ส้นสีกากี

รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (หญิง) ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน

เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะ รูปโล่ ยาว 5.5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีทอง พื้นสีเขียวสำหรับผู้กำกับลูกเสือ และพื้นสีแดงสำหรับรองผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีอักษร “ล.ญ.” เหนือรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติตามลำดับติดที่กึ่งกลางกระเป๋าสีเสื้อข้างขวา

เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสามัญ (ชาย)

เครื่องหมายจุดแบดจ์

1.6.13 รองผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ชาย)

เครื่องแบบรองผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ชาย)

เช่นเดียวกับผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ชาย)

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบรองผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ชาย)

ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน

เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะ รูปโล่ ยาว 5.5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีทอง พื้นสีแดง มีอักษร “ล.ญ.” เหนือรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าสีเสื้อข้างขวา

เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสามัญ (ชาย)

สวมสายนกหวีด แต่ถ้าได้รับเครื่องหมายจุดแบดจ์ให้สวมสายปิด

1.6.14 รองผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (หญิง)

เครื่องแบบรองผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (หญิง)

เช่นเดียวกับผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (หญิง)

1.6.15 ผู้กำกับ/รองผู้กำกับกองลูกเสือวิสามัญ (ชาย)

เครื่องแบบผู้กำกับ/รองผู้กำกับกองลูกเสือวิสามัญ (ชาย) ประกอบด้วย

หมวก ทรงอ่อนสีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราน้ำหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่อินทรธนูสีเขียว ปลายอินทรธนู มีตรา คณะลูกเสือแห่งชาติปักด้วยด้ายหรือไหมสีทอง

ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่มีขลิบสีขาบ ขนาด 2 ซม. 2 ด้าน

กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง 4 ซม.

ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพู่สีแดงข้างละ 2 พู่

รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับ/รองผู้กำกับกองลูกเสือวิสามัญ (ชาย)

ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน

เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะ รูปโล่ ยาว 5.5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีทอง พื้นสีเขียว สำหรับผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ และพื้นสีแดงสำหรับรองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ มีอักษร “ล.ว.” เหนือรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างขวา

เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสามัญ (ชาย)

สวมสายนกหวีด แต่ถ้าได้รับเครื่องหมายจุดแดงให้สวมสายปิด

1.6.16 ผู้กำกับ/รองผู้กำกับกองลูกเสือวิสามัญ (หญิง)

เครื่องแบบผู้กำกับ/รองผู้กำกับกองลูกเสือวิสามัญ (หญิง) ประกอบด้วย

หมวก ทรงอ่อนสีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราน้ำหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่อินทรธนูสีเขียว ปลายอินทรธนู มีตรา คณะลูกเสือแห่งชาติ ปักด้วยด้ายหรือไหมสีทอง

กระโปรง สีกากี ยาวครึ่งน่อง ไม่มีจีบ ชายกระโปรงไม่บาน

ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่มีขลิบสีขาบ ขนาด 2 ซม. 2 ด้าน

เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

ถุงเท้า สีนีลกากี

รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับ/รองผู้กำกับกองลูกเสือวิสามัญ (หญิง)

ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด ติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน

เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะรูปโล่ ยาว 5.5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีทอง พื้นสีเขียวสำหรับผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ และพื้นสีแดงสำหรับรองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ มีอักษร “ล.ว.” เหนือรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ติดที่กึ่งกลางกระเปาะเสื้อข้างขวา

เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสามัญ (ชาย)

สวมสายนกหวีด แต่ถ้าได้รับเครื่องหมายชุดแบบดัดให้สวมสายปิด

1.6.17 ผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ (ชาย)

เครื่องแบบผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ (ชาย) ประกอบด้วย

หมวก มี 2 แบบ คือ

หมวกปีกกว้าง สีกากี มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่งว้าง 3 ซม. พันรอบหมวก มีหัวขัดสีน้ำตาลแก่งด้านซ้าย ปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ (สายรัดทำด้วยเชือก ถัก สีเดียวกับหมวกผูกเป็นปมไว้ข้างหลัง) มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีทอง

หมวกทรงอ่อน สีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

เสื้อคอพับ สีกากีแขนสั้นเนื้อสอ ผ่าอกตลอด อกเสื้อทำเป็นซาบ กว้าง 3.5 ซม. มีดุมเนื้อเข้มขัด 4 ดุม อกมีกระเปาะปะข้างละ 1 กระเปาะ มีแถบตรงกึ่งกลางตามทางดิ่งปกคลุม ชายกลางแหลม เจาะรังดุมกึ่งกลางกระเปาะ 1 ดุม มีอินทรีนูนสีเดียวกับเสื้ออยู่เหนือบ่าทั้งสองข้าง ด้านไหล่ กว้าง 3.5 ซม. เย็บติดกับตะเข็บไหล่เสื้อ ด้านคอกว้าง 2.5 ซม. ปลายมน มีดุมที่ปลายอินทรีนูน ทางด้านคอ ด้านละ 1 ดุม ดุมลักษณะกลมแบนทำด้วยวัสดุสีน้ำตาลแก่ให้สอดคล้องเสื้ออยู่ภายในกางเกง

กางเกง สีกากี ขาสั้นหรือขายาว ขาตรง ไม่พับปลายขา

เนคไท สีเขียว กลัดเข็มเครื่องหมายเนตรนารีขนาดเล็กสีเงินลงยา

เข็มขัด เข็มขัดหนังสีน้ำตาล กว้าง 4 ซม. หัวรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทำด้วยโลหะสีทอง มีลายดุนรูปเครื่องหมายเนตรนารี

ถุงเท้า สีกากี

รองเท้า หนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลหุ้มส้น ผูกเชือก ไม่มีลวดลาย

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ (ชาย) ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้ารูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 5 ซม. ติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้าย

เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะรูปวงรี กว้าง 3 ซม. ยาว 4 ซม. ตรงกลางมีเครื่องหมาย เนตรนารีสีทอง พื้นสีเขียวและขอบสีทอง ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าคอ

เครื่องหมายสังกัด

ชื่อกลุ่มหรือกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 7 ซม. กว้าง 1.5 ซม. ขลิบริม สีขาว มีชื่อกลุ่มหรือกอง สีขาว ติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 3.5 ซม. ขลิบริมสีขาว มีตัวเลขอารบิก เลขกลุ่มสีขาวสูง 1.5 ซม. อยู่ข้างบน และเลขกองสีขาว สูง 1 ซม. อยู่ข้างล่าง ติดใต้เครื่องหมาย ชื่อกลุ่มหรือกอง

เครื่องหมายวิชาผู้กำกับกองเนตรนารีขั้นสูง ทำด้วยโลหะสีทอง พื้นลงยา สีแดง รูปเครื่องหมายวีราวุธสีทอง ขนาดกว้าง 2.5 ซม. ยาว 4 ซม.

สวมสายนกหวีด แต่ถ้าได้รับเครื่องหมายวุฒแบดจ์ ให้สวมสายปิด

1.6.18 รองผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ (ชาย)

เครื่องแบบรองผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ (ชาย)

เช่นเดียวกับผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ (ชาย) และแต่งตามคุณวุฒิ ต่างกันที่เครื่องหมายตำแหน่งพื้นสีแดงขอบสีทอง ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าคอ

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบรองผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ (ชาย)

เช่นเดียวกับผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ (ชาย) แต่ต่างจากผู้กำกับกองเนตรนารี ดังนี้

1. เครื่องหมายตำแหน่ง พื้นสีแดง ขอบสีทอง
2. เครื่องหมายวิชาผู้กำกับเนตรนารีเบื้องต้น ทำด้วยโลหะสีเงิน รูปตราเนตรนารี ขนาดกว้าง 2 ซม. ยาว 3 ซม.
3. สวมสายนกหวีด แต่ถ้าได้รับเครื่องหมายวุฒแบดจ์ ให้สวมสายปิด

1.6.19 เครื่องแบบผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ (หญิง)

เครื่องแบบผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ (หญิง) ประกอบด้วย หมวก มี 2 แบบ เช่นเดียวกับผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ (ชาย)

เสื้อ เช่นเดียวกับผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ (ชาย)

กระโปรง สีทากี ยาวคลุมเข่า ไม่มีจีบ ชายกระโปรงไม่บานหรือ

กางเกง สีทากี ขาวยาวขาตรง ไม่พับปลายขา หรือ

กางเกงกระโปรง สีทากี ขาวยาวครึ่งเข่า มีตะเข็บหน้า 2 ตะเข็บ หลัง 2 ตะเข็บ

มีกระทบจีบ ด้านหน้าและด้านหลัง

เนคไท เช่นเดียวกับผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ(ชาย)

เข็มขัด หนังสือน้ำตาล กว้าง 3 ซม. หัวรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทำด้วยโลหะสีทอง มีลายฉลุรูปเครื่องหมายเนตรนารี

ถุงเท้า สี kaki พับสั้นเพียงข้อเท้า

รองเท้า หนังสือน้ำตาลหุ้มสั้น ผูกเชือก ไม่มีลวดลาย

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ (หญิง) ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่และวิสามัญ (ชาย)

เครื่องหมายตำแหน่ง เช่นเดียวกับผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่และวิสามัญ (ชาย)

เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่และวิสามัญ (ชาย)

เครื่องหมายวิชาผู้กำกับเนตรนารีชั้นสูง ทำด้วยโลหะสีทอง พื้นลงยาสีแดง รูปเครื่องหมายวีราวุธสีทอง ขนาดกว้าง 2.5 ซม. ยาว 4 ซม. สวมสายนกหวีด แต่ถ้าได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ให้สวมสายปิด

1.6.20 รองผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ (หญิง)

เครื่องแบบรองผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ (หญิง)

เช่นเดียวกับผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ (หญิง)

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบรองผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ (หญิง)

เช่นเดียวกับผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ(หญิง)แต่ต่างจากผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ ดังนี้

1. เครื่องหมายตำแหน่ง เช่นเดียวกับรองผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ (ชาย)

2. เครื่องหมายวิชาผู้กำกับเนตรนารีเบื้องต้น เช่นเดียวกับรองผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ (ชาย)

3. สายนกหวีด เช่นเดียวกับรองผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ (ชาย) แต่ถ้าได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ให้สวมสายปิด

2. คำบอกในการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี

การทำความเคารพและกล่าวคำปฏิญาณขณะอยู่กับที่

1. การทำความเคารพ

- คำบอก “ลูกเสือ - ตรง” “ทำความเคารพประธานในพิธี” “ตรงหน้า - ระวัง” “วันทยา - วุธ”
- บรรเลงเพลงมหาฤกษ์
- จบเพลงมหาฤกษ์ คำบอก “เรียบ - อาวุธ” “ตามระเบียบ, พัก”
- ลูกเสือ เนตรนารี ในแถวทุกคนเรียบอาวุธและยืนอยู่ในท่าพักตามระเบียบ

2. การกล่าวรายงานต่อประธานในพิธี

3. การกล่าวคำปฏิญาณ

- คำบอก “ลูกเสือเตรียมกล่าวคำปฏิญาณ – ตรง”

“ลูกเสือสำรอง....กล่าวคำปฏิญาณตามข้าพเจ้า”

(ผู้กำกับ, รองผู้กำกับลูกเสือสำรอง ผู้บังคับบัญชาลูกเสืออื่น และลูกเสือประเภทอื่นแสดง
รหัส ส่วนลูกเสือสำรองทำวันทยหัตถ์ 2 นิ้ว)

คำบอก “ข้าสัญญาว่า.....(ลูกเสือสำรองกล่าวตาม)

ข้อ 1 ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ/ ศาสนา/ พระมหากษัตริย์

ข้อ 2 ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือสำรอง และบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นทุกวัน

(ทุกคนลดมือลงและอยู่ในท่าตรง)

- คำบอก “ลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญและผู้บังคับบัญชา.....กล่าวคำปฏิญาณ

ตามข้าพเจ้า”

(ทุกคนแสดงรหัส ยกเว้นลูกเสือสำรองทำวันทยหัตถ์)

ด้วยเกียรติของข้า (ทุกคนกล่าวตาม) ยกเว้นลูกเสือสำรอง

ข้าสัญญาว่า (ทุกคนกล่าวตาม) ยกเว้นลูกเสือสำรอง

ข้อ 1 (ทุกคนกล่าวตาม) ยกเว้นลูกเสือสำรอง

ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ (ทุกคนกล่าวตาม) ยกเว้นลูกเสือสำรอง

ศาสนา..... (ทุกคนกล่าวตาม) ยกเว้นลูกเสือสำรอง

พระมหากษัตริย์..... (ทุกคนกล่าวตาม) ยกเว้นลูกเสือสำรอง

ข้อ 2 (ทุกคนกล่าวตาม) ยกเว้นลูกเสือสำรอง

ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ..... (ทุกคนกล่าวตาม) ยกเว้นลูกเสือสำรอง

ข้อ 3 (ทุกคนกล่าวตาม) ยกเว้นลูกเสือสำรอง

ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ..... (ทุกคนกล่าวตาม) ยกเว้นลูกเสือสำรอง

(ทุกคนลดมือลง อยู่ในท่าตรง)

4. ประธานในพิธีให้โอวาท จบคำให้โอวาท

- คำบอก “ลูกเสือตรงหน้า, ระวัง” “วันทยา-วุธ”

- บรรเลงเพลงมหาฤกษ์

- จบเพลงมหาฤกษ์ คำสั่ง “เรียบ-อาวุธ”

5. การเตรียมตัวเดินสวนสนาม

- แตรเดี่ยวเป่าให้สัญญาณเตรียมสวนสนาม 2 ครั้ง

- คำบอก “ลูกเสือเตรียมสวนสนาม” “แบก - อาวุธ”

- แตรเดี่ยวเป่าให้สัญญาณหน้าเดิน 2 ครั้ง

- คำบอก “สวนสนาม, เลี้ยวขวา” “หน้า - เดิน”

3. การทำความเคารพและกล่าวคำปฏิญาณขณะอยู่กับที่

3.1. ผู้ถือป้าย

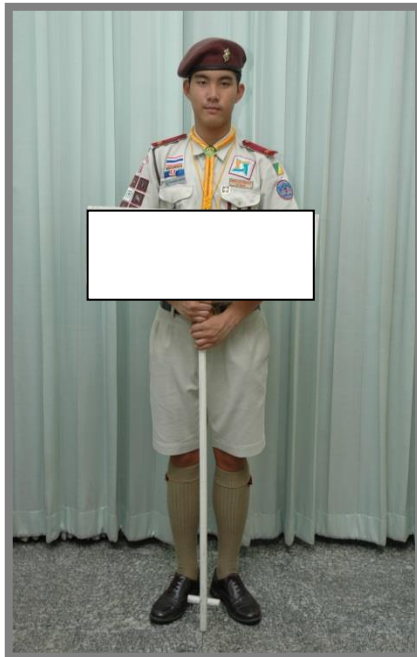
- ขณะยืนอยู่กับที่ให้ถือป้ายทั้งสองมือ มือขวากำคั้นป้ายชิดแผ่นป้าย มือซ้ายกำต่อลงมาชิดมือขวา โคนคั้นป้ายจรดพื้นตรงหน้ากึ่งกลางระหว่างปลายเท้าทั้งสอง ผู้ถือป้ายยืนอยู่ในท่าตรงและหย่อนเข้าขวา

- การทำความเคารพขณะยืนอยู่กับที่ ให้ผู้ถือป้ายอยู่ในท่าตรง (ภาพที่ 1)

- ขณะกล่าวคำปฏิญาณ ผู้ถือป้ายอยู่ในท่าตรง ยกมือขวาขึ้นแสดงรหัส มือซ้ายถือคั้นป้ายไว้

(ภาพที่ 2)

1

ท่าตรง

2

ท่ากล่าวคำปฏิญาณ

3.2 ผู้ถือธงประจำกอง

ขณะยืนอยู่กับที่ ผู้ถือธงอยู่ในท่าตรงย่อหน้าขวาให้ถือธงด้วยมือขวา โคนคั่นธงจรดกับพื้นปลายข้างนี้วก้อยเท้าขวา คั่นธงแนบกับลำตัวอยู่ในร่องไหล่ขวา ท่าปกติ (ภาพที่ 3)

การทำความเคารพขณะอยู่กับที่ ผู้ถือธงเมื่อได้ยิน คำบอก “ตรง” ให้อยู่ในท่าตรง (ภาพที่ 4)

ผู้ถือธงเมื่อได้ยินคำบอก “ตรงหน้า - ระวัง” ให้ใช้มือซ้ายไปจับคันธงชิดมือขวา (ภาพที่ 5) แล้วใช้มือซ้ายยกคันธงขึ้นมาในแนวตรงเสมอไหล่ ข้อศอกซ้ายตั้งเป็นมุมฉากกับลำตัว มือขวายังคงเหยียดตรงและจับคันธงไว้ (ภาพที่ 6) แล้วทำกึ่งขวาหัน (ภาพที่ 7)

3.2.1 การโรยธง

ผู้ถือธงเมื่อได้ยินคำบอก “วันทยา-วุธ” ให้ค่อย ๆ ลดปลายคันธงไปทางไหล่ซ้ายตามจังหวะเพลง พร้อมกับเลื่อนมือซ้ายที่กำคันธงมาทางด้านไหล่ซ้าย โดยการลดข้อศอกซ้ายลงแนบลำตัว จนคันธงอยู่ในแนวนานกับพื้น (เมื่อเพลงบรรเลงถึงครึ่งเพลง) มือซ้ายอยู่เสมอนวไหล่ซ้ายห่างจากลำตัว 1 ฝ่ามือ แขนขวาเหยียดตรงไปทางขวามือตามคันธง และให้คันธงวางอยู่บนร่องระหว่างนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้มือขวา (ภาพที่ 8)

8

3.2.2 การยกคันธงขึ้นตั้งตรง

มือซ้ายกำคันธงเสมอไหล่ขวา ศอกขวาขนานกับพื้น ให้ยกปลายคันธงกลับขึ้นช้า ๆ โดยใช้มือขวา กดโคนคันธงลง จนคันธงตั้งตรงและแขนขวาแนบลำตัว (เมื่อเพลงบรรเลงจบ) (ภาพที่ 9)

9

3.2.3 การเรียบอาวุธ

ผู้ถือธง เมื่อได้ยินคำบอก ว่า “เรียบ – อาวุธ” ให้แบ่งเป็น 2 จังหวะ ดังนี้
จังหวะที่ 1 เมื่อได้ยินคำบอก ว่า “เรียบ” ให้ทำกึ่งซ้ายหันกลับ (ภาพที่ 10)

10

กึ่งซ้ายหันกลับ

จังหวะที่ 2 เมื่อได้ยินคำบอก “อาวุธ” ให้ผู้ถือธงลดคันธงลงจนจรดพื้นปลายข้างนิ้วก้อยเท้าขวา (ภาพที่ 11) นำมือซ้ายกลับไปอยู่ข้างลำตัวด้านซ้ายและอยู่ในท่าตรง เมื่อได้ยินคำบอก “ตามระเบียบ, พัก” ให้ผู้ถือธงหย่อนแต่เพียงเข่าขวาเท่านั้น (ภาพที่ 12)

11

12

3.2.4 การกล่าวคำปฏิญาณ

- เมื่อสิ้นสุดคำบอก “ลูกเสือ...เตรียมกล่าวคำปฏิญาณ...ตรง” ให้ผู้ถือธงอยู่ในท่าตรง
- เมื่อสิ้นสุดคำบอก “ลูกเสือ.....กล่าวคำปฏิญาณตามข้าพเจ้า” ให้ผู้ถือธงยกคันโคนธงมาไว้ข้างเท้าด้านในเท้าขวา ส่วนบนของคันธงพียงอยู่กับแขนซ้าย (งอข้อศอกซ้ายเป็นมุมฉากรอรับอยู่แล้ว) และยกมือขวาขึ้นแสดงรหัส (ภาพที่ 13)

13

- เมื่อกล่าวคำปฏิญาณจบให้ลดมือขวาลงและนำคันธงไปอยู่ด้านขวาของลำตัวและอยู่ในท่าตรง

3.3 ผู้กำกับ รองผู้กำกับ การใช้ไม้ถือ วิธีใช้ไม้ถือของผู้กำกับและรองผู้กำกับ ลูกเสือ เนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ

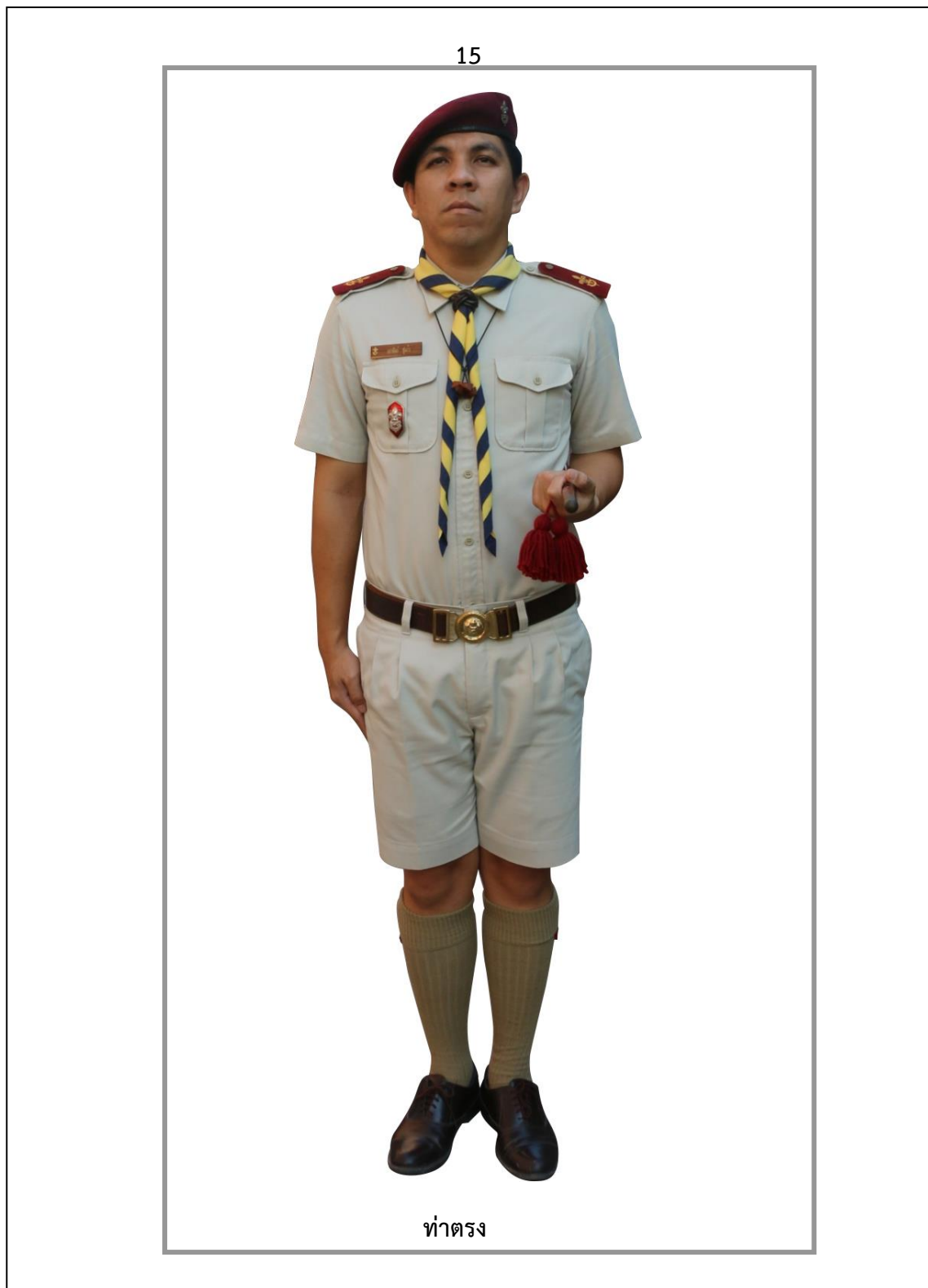
3.3.1. วิธีถือไม้ถือในท่าปกติ ให้ยืนอยู่ในท่าตรงและหย่อนเข่าขวา ไม้ถือจะหนีบอยู่ระหว่าง
ด้านในศอกซ้ายกับข้างลำตัว แขนซ้ายท่อนบนแนบขนานกับลำตัวหนีบไม้ถือไว้ แขนซ้ายท่อนล่างเหยียด
ตรงไปข้างหน้า มือซ้ายกำไม้ถือให้ฝ่ามือหงายขึ้น ห่างจากโคนไม้ถือประมาณ 1 ฝ่ามือ ให้ไม้ถือขนานกับพื้น
ยืนตรงหย่อนเข่าขวา (ภาพที่ 14)

14

ท่าปกติ

3.3.2 การทำความเคารพอยู่กับที่ เมื่อสิ้นสุดคำบอก “ตรง” ให้ยืนอยู่ในท่าตรง (ภาพที่ 15)

3.3.3 ทำวันทยาวุธโดยใช้ไม้ถือ

จังหวะที่ 1 เมื่อได้ยินคำบอก “ตรงหน้า,ระวัง” ให้ใช้มือขวาไปจับโคนไม้ถือให้ฝ่ามือคว่ำ (ภาพที่ 16) แล้วยกไม้ถือชูขึ้นเหนือศีรษะเฉียงไปข้างหน้าทางกิ่งขวา (ภาพที่ 17 - 18) ลดไม้ถือลงมาอยู่เสมopak (ห่างจากปากประมาณ 1 ฝ่ามือ) (ภาพที่ 19) แล้วนำไม้ถือมาแนบข้างลำตัวทางขวาให้นิ้วทั้งสี่เรียงกันอยู่ด้านนอก หัวแม่มืออยู่ด้านใน ให้โคนไม้ถืออยู่ระหว่างนิ้วชี้กับนิ้วหัวแม่มือ ปลายไม้ถืออยู่แนบร่องไหล่ขวา พร้อมปล่อยมือซ้ายลงข้างตัวในท่าบ่าอาวุธ (ภาพที่ 20)

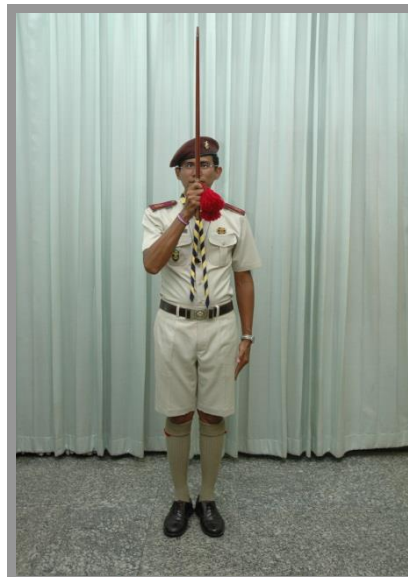
จังหวะที่ 2 จากท่าบ่าอาวุธ (ภาพที่ 21) เมื่อได้ยินคำบอก “วันทยา -วุธ” ให้ยกไม้ถือขึ้นมา (ไม้ถือตั้งตรง) นิ้วหัวแม่มือหันเข้าหาตัว ไม้ถือตั้งตรงขึ้นตามมือ นิ้วหัวแม่มือเสมopakห่างจากปากประมาณ 1 ฝ่ามือ (ภาพที่ 22) แล้วฟาดปลายไม้ถือลงไปข้างหน้าทางขวาของลำตัว โดยให้แขนขวาเหยียดตรงอยู่ข้างลำตัว ปลายไม้ถือฟาดลงล่างและชี้ตรงไปข้างหน้าห่างจากพื้นประมาณ 1 คืบ (มือขวากำโคนไม้ถือให้นิ้วหัวแม่มืออยู่ข้างบน) และให้อยู่ในท่าวันทยาวุธ (ภาพที่ 23)

21

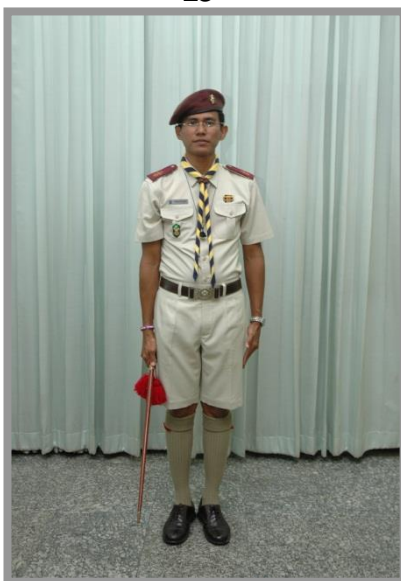
จากท่าบ่าอาวุธ

22

มือขวายกไม้ถือขึ้นมาเสมopak
ห่างจากปากประมาณ 1 ฝ่ามือ

23

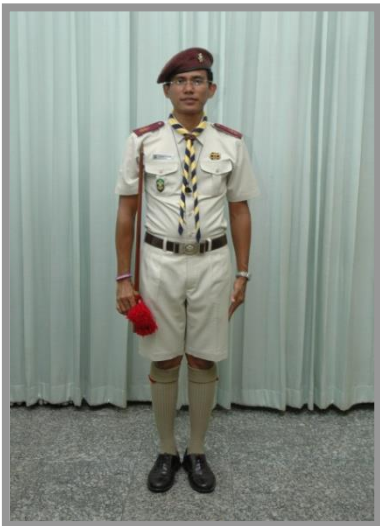
แล้วฟาดไม้ถือลงข้างลำตัว
ในท่าวันทยาวุธ

3.4. ทำเรียบอาวุธ คำบอก “เรียบ-อาวุธ” แบ่งออกเป็น 2 จังหวะ ดังนี้

จังหวะที่ 1 ผู้กำกับ รองผู้กำกับ อยู่ในท่าวันทยอาวุธ (ภาพที่ 24) เมื่อได้ยินคำบอก “เรียบ” ให้ยกไม้ถือขึ้นมาเสมอปาก (ภาพที่ 25) แล้วลดไม้ถือลงในท่าบ่าอาวุธ (ภาพที่ 26)

24	25	26
		
จากท่าวันทยอาวุธ	ยกไม้ถือขึ้นมาอยู่เสมอปาก ห่างจากปากประมาณ 1 ฝ่ามือ	และลดไม้ถือลงในท่าบ่าอาวุธ

จังหวะที่ 2 ผู้กำกับ รองผู้กำกับ อยู่ในท่าบ่าอาวุธ (ภาพที่ 27) เมื่อได้ยินคำบอก “อาวุธ” ให้ยกไม้ถือขึ้นเหนือศีรษะ เหยียดไปข้างหน้าทางกิ่งขวา (ภาพที่ 28)

27	28
	
จากท่าบ่าอาวุธ	ยกไม้ถือชูแขนขวาขึ้นเหนือศีรษะ เหยียดไปข้างหน้าทางกิ่งขวา

พร้อมกับเอนปลายไม้ถือลงมา (ภาพที่ 29) หนีบไม้ถือไว้ด้านในศอกซ้ายข้างลำตัว มือซ้ายยกขึ้นกำโคนไม้ถือไว้ แล้วปล่อยมือขวาลงในท่าตรง (ภาพที่ 30)

และเมื่อได้ยินคำบอก “ตามระเบียบ, พัก” ให้หย่อนเข่าขวา (ภาพที่ 31)

3.5 การกล่าวคำปฏิญาณ

เมื่อได้ยืนคำบอก “ลูกเสือ.....เตรียมกล่าวคำปฏิญาณ - ตรง” ให้ยืนอยู่ในท่าตรง และเมื่อได้ยืนคำบอก “ลูกเสือ.....กล่าวคำปฏิญาณตามข้าพเจ้า” ให้ยกมือขวาขึ้นแสดงรหัส (ภาพที่ 32)

32

เมื่อกล่าวคำปฏิญาณจบ ให้ลดมือขวาลงและอยู่ในท่าตรง

3.6 กองลูกเสือ เนตรนารี

- ลูกเสือ เนตรนารี สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ
- การทำความเคารพขณะยืนอยู่กับที่ จะยืนในท่าพักตามระเบียบ (ภาพที่ 33 - 34)

1

เวลาทำความเคารพ เมื่อได้ยินคำบอก “ตรง” ลูกเสือ เนตรนารี อยู่ในท่าตรง (ภาพที่ 35) และเมื่อได้ยินคำบอก “วันทยา – วุธ” ให้ลูกเสือ เนตรนารี ทุกคนทำวันทยาวุธ (ภาพที่ 36) และเมื่อได้ยินคำบอก “เรียบ – อาวุธ” ให้ลูกเสือ เนตรนารี ทุกคนอยู่ในท่าเรียบอาวุธ โดยลดมือซ้ายลง และอยู่ในท่าตรง (ภาพที่ 37)

35

ท่าตรง

36

ท่าวันทยาวุธ

37

ท่าเรียบอาวุธ
ให้ลดมือซ้ายลงและอยู่ในท่าตรง

ขณะกล่าวคำปฏิญาณ เมื่อได้ยินคำบอก “ลูกเสือ...เตรียมกล่าวคำปฏิญาณ - ตรง” ลูกเสือจะอยู่ในท่าตรง และเมื่อสิ้นสุดคำบอก “ลูกเสือ...กล่าวคำปฏิญาณตามข้าพเจ้า” ให้นำโคนไม้พลองหรือไม้ง่าม (ตามประเภทลูกเสือ เนตรนารี) ไปวางไว้กึ่งกลางปลายเท้าทั้งสอง ส่วนบนของไม้พลองหรือไม้ง่ามพิงอยู่กับแขนซ้าย (งอข้อศอกซ้ายเป็นมุมฉากเรียบร้อยแล้ว) และยกมือขวาขึ้นแสดงรหัส (การกล่าวคำปฏิญาณของลูกเสือสำรอง ไม่ต้องกล่าวตาม แต่ให้ทำวันทยหัตถ์) (ภาพที่ 38) เมื่อกล่าวคำปฏิญาณจบให้ลดมือขวาลง แล้วนำไม้พลองหรือไม้ง่ามกลับมาอยู่แนบร่องไหล่ขวาข้างลำตัว แล้วอยู่ในท่าตรง

38

ท่ากล่าวคำปฏิญาณ

4. การเดินสวนสนาม

4.1 การเดินตามปกติ

การปฏิบัติ ให้เริ่มออกเดินโดยก้าวเท้าซ้ายออกไปข้างหน้าในลักษณะขาเหยียดตึง ฝ่าเท้าขนานกับพื้น และสูงจากพื้นประมาณ 1 คืบ ปลายเท้าชี้ไปในทิศทางตรงหน้า เมื่อจะวางเท้าและก้าวต่อไปให้โน้มน้ำหนักตัวไปข้างหน้า ทรงตัวและศีรษะอยู่ในท่าตรง แกว่งแขนตามธรรมชาติเฉียงไป ข้างหน้าและข้างหลัง พองาม เมื่อแกว่งแขนไปข้างหน้าข้อศอกงอเล็กน้อย เมื่อแกว่งแขนไปข้างหลังให้แขนเหยียดตรงตามธรรมชาติ หันหลังมือออกนอกตัว แขนให้นิ้วมือเรียงชิดติดกัน ความยาวของก้าว 40 – 60 ซม. (นับจากส้นเท้าถึงส้นเท้า) รักษาความยาวของก้าวให้คงที่ อัตราความเร็วในการเดินนาทีละ 90 – 100 ก้าว

4.2 การเดินสวนสนาม

การปฏิบัติ ก้าวเท้าซ้ายอย่างแข็งแรง ขาซ้ายเหยียดตึงปลายเท้าจุ่ม ยกส้นเท้าสูงจากพื้นประมาณ 1 คืบ ทรงตัวและศีรษะอยู่ในท่าตรง แกว่งแขนเฉียงไปข้างหน้า ตรงข้ามกับเท้าที่ก้าวให้ฝ่ามือผ่านประมาณกึ่งกลางลำตัวเสมอแนวหัวเข่าชิด ห่างจากหัวเข่าชิดประมาณ 1 ฝ่ามือ มือแบ นิ้วเรียงชิดกัน แขนท่อนล่างขนานกับพื้น และแกว่งไปข้างหลัง ให้แขนเหยียดตรงตามธรรมชาติ เมื่อจะวางเท้าและก้าวต่อไปให้โน้มน้ำหนักตัวไปข้างหน้า และตบเต็มฝ่าเท้าอย่างแข็งแรง ตัวตั้งตรง ความยาวของก้าว 40 – 60 ซม. (นับจากส้นเท้าถึงส้นเท้า) รักษาความยาวของก้าวให้คงที่ อัตราความเร็วในการเดินนาทีละ 90 – 100 ก้าว

หมายเหตุ

ให้เดินแบบ “เดินสวนสนาม” หน้าที่ประทับ เริ่มตั้งแต่ ธง 1 ถึงธง 3 นอกนั้น ให้เดินแบบ “เดินตามปกติ”

4.3 การปฏิบัติในการเดินสวนสนาม

เมื่อแถวเดี่ยวเป่าให้สัญญาณเตรียมตัวสวนสนาม 2 จบ ผู้บังคับขบวนสวนสนามบอก “ลูกเสือเตรียมสวนสนาม, แบกออาวุธ”

แถวเดี่ยวเป่าให้สัญญาณหน้าเดิน 2 ครั้ง

ผู้บังคับขบวนสวนสนามบอก “สวนสนาม, เลี้ยวขวา” “หน้า - เดิน” (ลูกเสือ เนตรนารี ออกเดินสวนสนาม ตามลำดับดังนี้ ผู้ถือป้าย ผู้ถือธง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ และแถวลูกเสือ เนตรนารี ระยะห่างตามที่กำหนด)

ระยะต่อ ระยะเคียงในการเดินสวนสนาม

อันดับ 1 ผู้ถือป้าย

อันดับ 2 ผู้ถือธงประจำกอง เดินเว้นระยะห่างจากผู้ถือป้าย 5 ก้าว

อันดับ 3 ผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี เดินเว้นระยะห่างจากผู้ถือธง 5 ก้าว

อันดับ 4 รองผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี เดินเว้นระยะห่างจากผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี 5 ก้าว

อันดับ 5 แถวลูกเสือ เนตรนารี เดินเว้นระยะห่างจากผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี 3 ก้าว

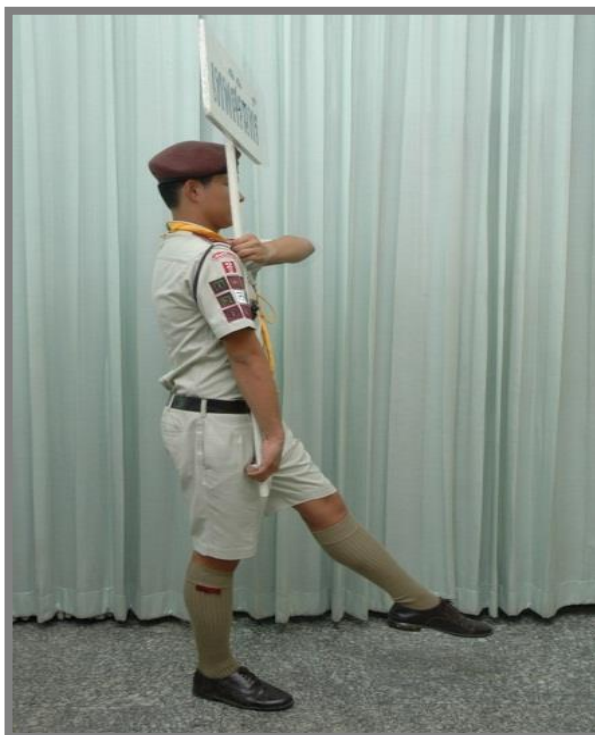
ระยะห่างระหว่างดับลูกเสือ 1 ก้าว และระยะเคียงระหว่างบุคคลภายในดับ 1 ช่วงศอก

4.3.1. ผู้ถือป้าย

ท่าแบกป้าย

เมื่อได้ยินคำบอก “แบก - อาวุธ” ใช้มือซ้ายยกคันป้ายขึ้นทางลำตัวด้านขวา โดยให้โคนป้ายวางอยู่อุ้งมือขวา (ให้หันฝ่ามือเข้าหาตัว) ถ้ามีคันจับให้ใช้นิ้วชี้และนิ้วกลางของมือขวาจับที่คันจับ แขนขวาเหยียดตรงแนบลำตัว มือซ้ายจับด้ามป้ายในแนวเสมอไหล่ขวา และตั้งได้ฉากกับลำตัว หันป้ายไปข้างหน้า ตาแลตรง (ภาพที่ 39)

39

ท่าแบกป้าย

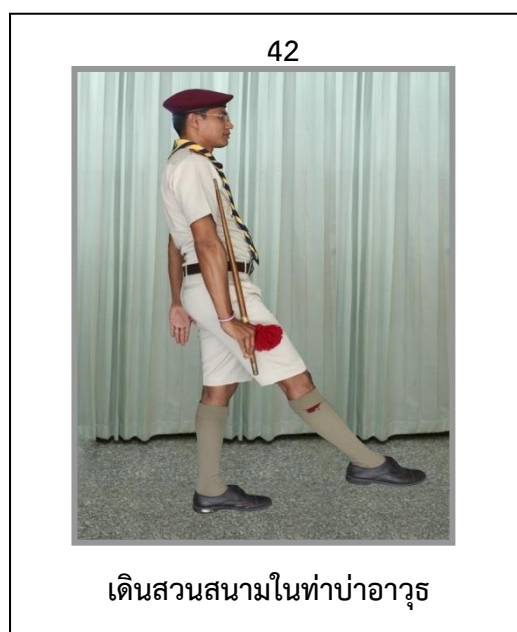
4.3.2 ผู้ถือธงประจำกอง

ท่าแบกรธง

เมื่อได้ยินคำบอก “แบก – อ้าวุธ” (ให้แบกรธงด้วยบ่าขวา) โดยยกคันธงขึ้นด้วยมือขวา (ภาพที่ 40) และใช้มือซ้ายช่วยนำคันธงขึ้นพาดบนบ่าขวา โคนคันธงเฉียงลงเบื้องล่าง ข้อศอกขวาแนบลำตัว ทำมุม 90 องศา (ภาพที่ 41)

4.3.3 ผู้กำกับ รองผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ (มีไม้ถือ) เดินสวนสนามในท่าบ่าอาวุธ แกว่งแขนทั้งสองข้าง (ภาพที่ 42)

4.3.4. ลูกเสือ เนตรนารี ในแถว

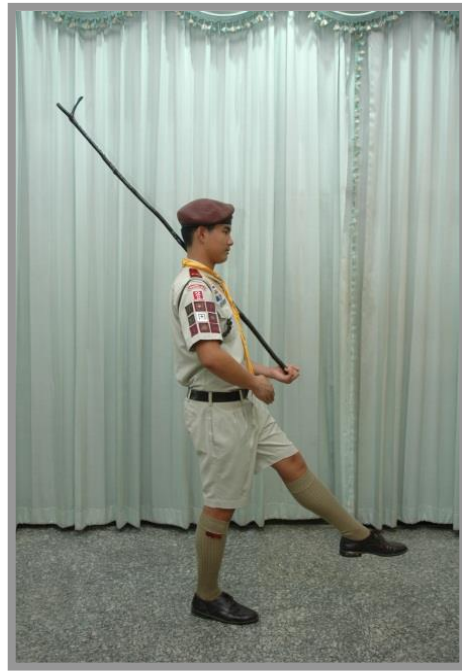
ลูกเสือ เนตรนารี สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ เมื่อได้ยินคำบอก “แบก –อาวุธ” ให้ยกไม้พลองหรือไม้ง่ามด้วยมือขวาผ่านหน้าเฉียงลำตัวไปข้างซ้าย โคนไม้พลองหรือไม้ง่าม อยู่ในอุ้งมือซ้าย (ภาพที่ 43) แล้วดันไม้พลองหรือไม้ง่ามพาดขึ้นบนบ่าซ้าย ข้อศอกซ้ายแนบลำตัว ทำมุม 100 องศา และเดินแกว่งแขนขาข้างเดียว (ภาพที่ 44)

43

ทำแบกอาวุธ

44

ทำเดินสวนสนาม

5. การเดินผ่านธง 3 ธง

5.1 ผู้ถือป้าย หันป้ายไปทางขวาก่อนถึงธง 1 ประมาณ 20 ก้าว ตาแลตรงตลอด (ภาพที่ 45) และหันป้ายกลับเมื่อผ่านธง 3 ปลายเท้าจุ่ม ฝ่าเท้าสูงจากพื้นประมาณ 1 คืบ (ภาพที่ 46)

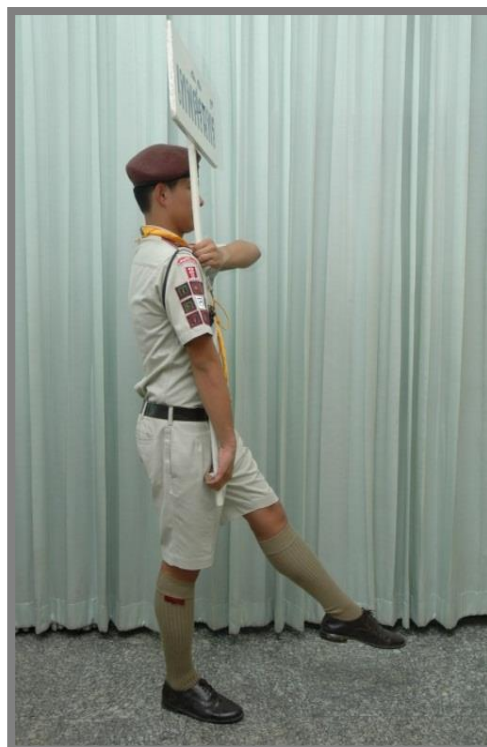
1

45

หันป้ายก่อนถึงธง 1 ประมาณ 20 ก้าว

46

หันป้ายกลับเมื่อผ่านธง 3

5.2 ผู้ถือธงประจำกอง

เมื่อถึงธง 1 ให้ลดธงลงจากท่าแบกรธงมาแนบลำตัวด้านขวา (โดยการเหยียดแขนขวาให้ตึง) ค้นธงตั้งตรง มือขวากำค้นธง ยกมือซ้ายมาจับค้นธงในแนวไหล่ขวา ยกข้อศอกซ้ายให้ตั้งได้ฉากกับลำตัว ตาแลตรงไปข้างหน้าขนานกับพื้น (ภาพที่ 47) **เมื่อถึงธง 2** ให้เหยียดแขนซ้ายตรงออกไปข้างหน้า (มือซ้ายกำค้นธงไว้) ให้ค้นธงเอนไปข้างหน้า ประมาณ 45 องศา แขนขวาแนบลำตัวด้านขวา (ไม่ยกข้อศอก) ตาแลตรง (ภาพที่ 48) **เมื่อผ่านธง 3** ให้ยกค้นธงขึ้นในท่าแบกรธงตามเดิม และเดินแกว่งแขนซ้ายตามปกติ (ภาพที่ 49) (การเดินปลายเท้าจุ่ม ฝ่าเท้าสูงจากพื้นประมาณ 1 คืบ)

47

เมื่อถึงธง 1

48

เมื่อถึงธง 2

49

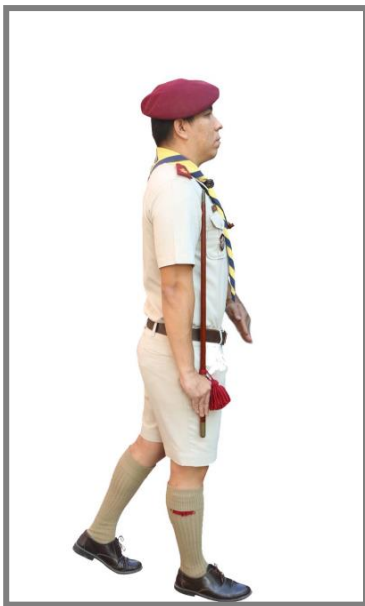

เมื่อผ่านธง 3

5.3 ผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี

ผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ เดินสวนสนามในท่าบ่าอาวุธ ลำตัวตั้งตรง (ภาพที่ 50) **เมื่อถึงธง 1** ให้ยกไม้ถือขึ้นมาเสมopak ห่างจากปากประมาณ 1 ฝ่ามือ แขนซ้ายยังคงแกว่งตามปกติ (ภาพที่ 51) **เมื่อถึงธง 2** ให้พาดไม้ถือลงในท้าวันทายูธพร้อมกับทำแลขวา แขนซ้ายไม่แกว่ง (ภาพที่ 52) **เมื่อผ่านธง 3** ให้สะบัดหน้าแลตรง ยกไม้ถือขึ้นเสมopak แล้วลดลงในท่าบ่าอาวุธ และเดินแกว่งแขนทั้งสองข้างตามปกติ (ภาพที่ 53) (การเดินปลายเท้าจุ่ม ฝ่าเท้าสูงจากพื้นประมาณ 1 คืบ)

50

51

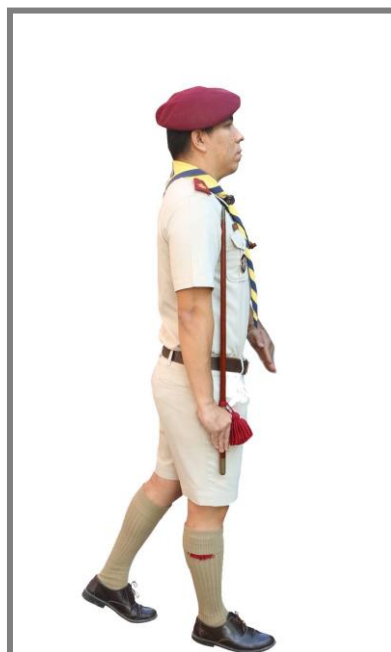
เมื่อถึงธง 1

52

เมื่อถึงธง 2

53

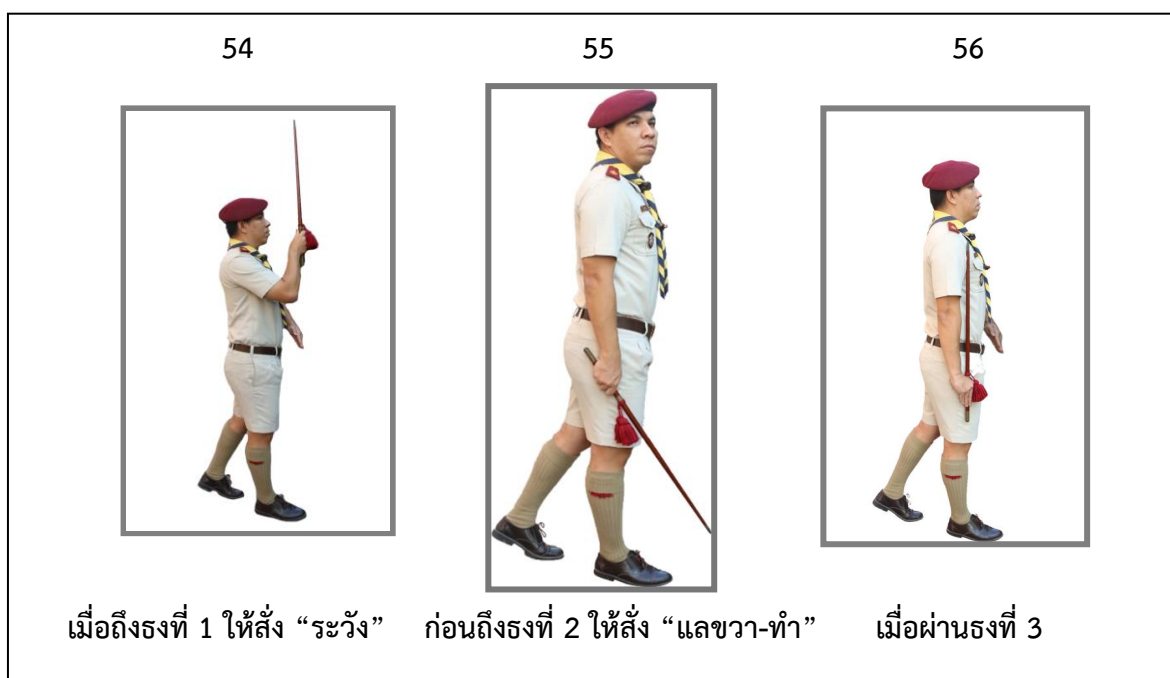

ท่าเดินสวนสนาม

เมื่อผ่านธง 3

5.4 รองผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี

รองผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ (มีไม้ถือ) สอนสนามในท่าบ่าอาวุธ ลำตัวตั้งตรงปลายเท้าจุ่ม ฝ่าเท้าสูงจากพื้น 1 คืบ **ก่อนถึงธง 1** ประมาณ 2 ก้าว ให้รองผู้กำกับหันไปดูลูกเสือ เนตรนารีทางขวาแล้วบอก “ระวัง” (การบอกให้ตกเท้าขวา) แล้วสับัดหน้ากลับ พร้อมกับยกไม้ถือจากท่าบ่าอาวุธมาอยู่เสมopak แขนซ้ายยังคงแกว่งตามปกติ ตาแลตรง (ภาพที่ 54) ให้แถวลูกเสือ เนตรนารี เดินเข้าระเบียบอย่างดีที่สุด **ก่อนถึงธง 2** ประมาณ 2 ก้าว ให้รองผู้กำกับบอก “แลขวา - ทำ” (การบอกให้ตกเท้าขวา) ขณะเดียวกันรองผู้กำกับทำวันทยาวิธไปพร้อมกับคำว่า “ทำ” และสับัดหน้าไปทางขวา แขนซ้ายไม่แกว่ง (ภาพที่ 55) **เมื่อผ่านธง 3** ให้สับัดหน้าแลตรง ยกไม้ถือขึ้นเสมopak แล้วลดลงในท่าบ่าอาวุธ และเดินแกว่งแขนทั้งสองข้างตามปกติ (ภาพที่ 56)

กองลูกเสือ เนตรนารี

กองลูกเสือ เนตรนารี สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ หรือวิสามัญ (มีอาวุธ) เมื่อรองผู้กำกับบอก “ระวัง” ให้ลูกเสือทุกคนเดินตบเท้าและสับัดแขนขวาอย่างเข้มแข็ง และเมื่อรองผู้กำกับบอก “แลขวา - ทำ” ให้ลูกเสือทุกคนสับัดหน้าไปทางขวานานกับพื้น (ถึงแม้กองของตนจะยังไม่ถึงธง 2 ก็ตาม) ยกเว้นคนขวาสุดของแต่ละกองไม่ต้องสับัดหน้า ลูกเสือ เนตรนารี ทุกคนยังคงเดินแกว่งแขนขวาตามปกติ แต่เมื่อผ่านธง 3 กองลูกเสือหรือ เนตรนารีกองใดผ่านก่อนจึงสับัดหน้ากลับ (โดยพร้อมเพรียงกัน) และเดินสวนสนามต่อไป

ส่วนที่ 4

หลักเกณฑ์การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี

หลักเกณฑ์การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ประเภทสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ
ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ

1. การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้
 - 1.1 ระดับจังหวัด โดย สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ดำเนินการจัดประกวด
 - 1.2 ระดับภาค โดย สำนักงานศึกษาธิการภาค ดำเนินการจัดประกวด
 - 1.3 ระดับประเทศ โดย สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน ดำเนินการจัดประกวด
2. ประเภทการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี แบ่งออกเป็น 7 กลุ่มการประกวด ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 ประเภทลูกเสือ เนตรนารี สำรอง
 - กลุ่มที่ 2 ประเภท ลูกเสือสามัญ
 - กลุ่มที่ 3 ประเภท เนตรนารีสามัญ
 - กลุ่มที่ 4 ประเภท ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
 - กลุ่มที่ 5 ประเภท เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่
 - กลุ่มที่ 6 ประเภท ลูกเสือวิสามัญ
 - กลุ่มที่ 7 ประเภท เนตรนารีวิสามัญ
3. คุณสมบัติผู้เข้าร่วมประกวด
 - 3.1 คุณสมบัติของลูกเสือ เนตรนารี สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ
 - 3.1.1 ลูกเสือ เนตรนารีสามัญ ต้องศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ของสถานศึกษานั้น
 - 3.1.2 ลูกเสือ เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ต้องศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ของสถานศึกษานั้น
 - 3.1.3 ลูกเสือ เนตรนารีวิสามัญ ต้องศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 และระดับอาชีวศึกษาของสถานศึกษานั้น
 - 3.2 คุณสมบัติของผู้กำกับ รองผู้กำกับ
 - 3.2.1 ผู้กำกับ รองผู้กำกับ ลูกเสือ สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ
 - เป็นครูสอนในสถานศึกษานั้น
 - มีใบแต่งตั้ง (ลส.13) ให้ดำรงตำแหน่งผู้กำกับ รองผู้กำกับกองลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ ในสถานศึกษานั้น
 - 3.2.2 ผู้กำกับ รองผู้กำกับ เนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ
 - เป็นครูสอนในสถานศึกษานั้น
 - มีใบแต่งตั้ง (นน.13) ให้ดำรงตำแหน่งผู้กำกับ รองผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ ในสถานศึกษานั้น

3.3 จำนวนผู้เข้าร่วมการประกวด

3.3.1 กองลูกเสือ 1 กอง ประกอบด้วย

- ลูกเสือถือป้าย 1 คน
- ลูกเสือถือธงประจำกอง 1 คน
- ผู้กำกับกองลูกเสือ (มีไม้ถือ) 1 คน
- รองผู้กำกับกองลูกเสือ (มีไม้ถือ) 1 คน
- ลูกเสือ 4 หมู่ (4 แถวๆ ละ 8 คน) หรือ

3.3.2 กองเนตรนารี 1 กอง ประกอบด้วย

- เนตรนารีถือป้าย 1 คน
- เนตรนารีถือธงประจำกอง 1 คน
- ผู้กำกับกองเนตรนารี (มีไม้ถือ) 1 คน
- รองผู้กำกับกองเนตรนารี (มีไม้ถือ) 1 คน
- เนตรนารี 4 หมู่ (4 แถว ๆ ละ 8 คน)
(ให้มีไม้พลอง หรือไม้ง่าม ตามประเภทของลูกเสือ เนตรนารี)

4. หลักฐานการอนุมัติผลการสอบและการประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษ ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้ตรวจสอบ
5. กองลูกเสือ เนตรนารี ที่ชนะเลิศการประกวดระดับจังหวัดทุกกลุ่มการประกวด ส่งเข้าประกวดระดับภาค และที่ชนะเลิศการประกวดระดับภาคทุกกลุ่มการประกวด ส่งเข้าประกวดระดับประเทศ
6. คณะกรรมการตัดสิน จะถือว่าเป็นโมฆะ ในกรณีที่สถานศึกษาระดับชั้นม.4 – ม.6 หรือ ระดับ ปวช. ส่งกองลูกเสือวิสามัญที่มีเยาวชนหญิงแต่งชุดสีกาก้อยู่ในกอง หรือกองลูกเสือวิสามัญที่มีเยาวชนหญิงล้วน แต่งชุดสีกากก็ส่งเข้าไปประกวดฯ (ถ้าเป็นหญิงล้วน ควรตั้งเป็นกองเนตรนารีวิสามัญ)

7. หลักเกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนในการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ใช้แนวทางแบบ “ เต็ม – ตัด ” คือทุกกองที่เข้าประกวดฯ จะมีคะแนนแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ขั้นตอนละ 100 คะแนน รวม 400 คะแนน เมื่อมีจุดที่บกพร่องจะถูกหักในแต่ละจุด ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1	ป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ ไม้ถือ/ไม้พลอง/ไม้ง่าม เครื่องแบบ และเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบ
ขณะอยู่กับที่	100 คะแนน
ขั้นตอนที่ 2	ป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ การทำความเคารพและกล่าวคำปฏิญาณขณะอยู่กับที่	100 คะแนน
ขั้นตอนที่ 3	ป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ ขณะเดินสวนสนาม	100 คะแนน
ขั้นตอนที่ 4	ป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ ขณะเดินผ่านธง 3 ธง	100 คะแนน

รายละเอียดคะแนน มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ป้าย ธงประจำกอง ไม้ถือ พลองหรือ ไม้ง่าม เครื่องแบบ

และเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบ ขณะอยู่กับที่	100 คะแนน
- ป้ายและการถือป้าย	10 คะแนน
- ธงประจำกอง และการยืนถือธง	10 คะแนน
- การยืนถือไม้ถือของผู้กำกับ	10 คะแนน
- การยืนถือไม้ถือของรองผู้กำกับ	10 คะแนน
- ไม้พลองหรือไม้ง่าม	20 คะแนน
- เครื่องแบบผู้กำกับและรองผู้กำกับ	10 คะแนน
- เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับและรองผู้กำกับ	10 คะแนน
- เครื่องแบบลูกเสือ	10 คะแนน
- เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือ	10 คะแนน

ขั้นตอนที่ 2 ป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ

การทำความเคารพและกล่าวคำปฏิญาณขณะอยู่กับที่	100 คะแนน
- ผู้ถือป้าย	10 คะแนน
- ผู้ถือธงประจำกอง	10 คะแนน
- การทำความเคารพอยู่กับที่ของผู้กำกับ	10 คะแนน
- การทำความเคารพอยู่กับที่ของรองผู้กำกับ	10 คะแนน
- กองลูกเสือ เนตรนารี	40 คะแนน
- การแบกอาวุธ	10 คะแนน
- ความพร้อมเพรียง	10 คะแนน

ขั้นตอนที่ 3 ป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ ขณะเดินสวนสนาม 100 คะแนน

- การแบกป้ายขณะเดินสวนสนาม	10 คะแนน
- การแบกธงประจำกองขณะเดินสวนสนาม	10 คะแนน
- การแบกไม้ถือ (ท่าบ่าอาวุธ) ขณะเดินของผู้กำกับ	10 คะแนน
- การแบกไม้ถือ (ท่าบ่าอาวุธ) ขณะเดินของรองผู้กำกับ	10 คะแนน
- กองลูกเสือ	40 คะแนน
- การเดินเลี้ยวซ้าย ระยะต่อ ระยะเคียง ความพร้อมเพรียง	20 คะแนน

ขั้นตอนที่ 4 ป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ ขณะเดินผ่านธง 3 ธง 100 คะแนน

- ผู้แบกป้ายและการทำความเคารพ	10 คะแนน
- ผู้แบกธง	10 คะแนน
- ผู้กำกับ	10 คะแนน
- รองผู้กำกับ	10 คะแนน
- กองลูกเสือ	40 คะแนน
- ระยะต่อ ระยะเคียง	10 คะแนน
- ความพร้อมเพรียง	10 คะแนน

8. รางวัลการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ทุกกลุ่มการประกวด

8.1 ระดับจังหวัด

- รางวัลชนะเลิศ ได้รับ แดงเกียรติยศ (คนละ 1 อัน) และเกียรติบัตร กองละ 1 ใบ
- รางวัลรองชนะเลิศ ได้รับ เกียรติบัตร กองละ 1 ใบ
- รางวัลชมเชย ได้รับ เกียรติบัตร กองละ 1 ใบ

8.2 ระดับภาค

- รางวัลชนะเลิศ ได้รับ โล่ และเกียรติบัตร กองละ 1 ใบ
- รางวัลรองชนะเลิศ ได้รับ เกียรติบัตร กองละ 1 ใบ
- รางวัลชมเชย ได้รับ เกียรติบัตร กองละ 1 ใบ

8.3 ระดับประเทศ

- รางวัลชนะเลิศ ได้รับ เงินรางวัล จำนวน 30,000 บาท
โล่ และเกียรติบัตร กองละ 1 ใบ
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 ได้รับ เงินรางวัล จำนวน 20,000 บาท
โล่ และเกียรติบัตร กองละ 1 ใบ
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2 ได้รับ เงินรางวัล จำนวน 10,000 บาท
โล่ และเกียรติบัตร กองละ 1 ใบ
- รางวัลชมเชย ได้รับทุกกองลูกเสือ เนตรนารี ที่เข้าร่วมการประกวด
ไม่ได้รับรางวัลตามที่กำหนดข้างต้นจะได้รับเกียรติบัตร
ชมเชย

หมายเหตุ

1. กรณีที่กองลูกเสือ เนตรนารี ประเภทใด มีจำนวน 1 กอง หรือ 2 กอง จะใช้เกณฑ์การตัดสินให้รางวัล ดังนี้
ระดับจังหวัดและระดับภาค

รางวัลชนะเลิศ คำนวณโดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากรางวัลชนะเลิศของทุกกลุ่มการประกวด

รางวัลรองชนะเลิศ คำนวณโดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากรางวัลรองชนะเลิศของทุกกลุ่มการประกวด

รางวัลชมเชย คำนวณโดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากรางวัลชมเชยของทุกกลุ่มการประกวด

ระดับประเทศ

รางวัลชนะเลิศ คำนวณโดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากรางวัลชนะเลิศของทุกกลุ่มการประกวด

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 คำนวณโดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 ของทุกกลุ่ม
การประกวด

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2 คำนวณโดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2 ของทุกกลุ่ม
การประกวด

รางวัลชมเชย คำนวณโดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากรางวัลชมเชยของทุกกลุ่มการประกวด

2. กรณีที่กองลูกเสือ เนตรนารี ของสถานศึกษาใด ประกวดได้รับรางวัลชนะเลิศติดต่อกัน 3 ปี ในประเภท
เดียวกันให้เว้นการส่งเข้าประกวด 1 ปี และได้รับประกาศนียบัตรเชิดชูเกียรติ

1. แบบการให้คะแนนป้าย ธงประจำกอง ไม้ถือ พลองหรือไม้ง่าม เครื่องแบบ และเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบ ขณะอยู่กับที่

ลำดับ	ชื่อ สถานศึกษา	ป้าย และ การถือป้าย (10)	ธงประจำกอง และการถือธง (10)	ไม้ถือ และ การยืนถือไม้ถือ ของผู้กำกับ (10)	ไม้ถือ และ การยืนถือไม้ ถือ ของรอง ผู้กำกับ (10)	ไม้พลอง หรือ ไม้ง่าม (20)	เครื่องแบบ เครื่องหมาย ประกอบ เครื่องแบบของ ผู้กำกับและ รองผู้กำกับ (20)	เครื่องแบบ เครื่องหมาย ประกอบเครื่องแบบ ของลูกเสือ (20)	เต็ม 100 ได้	หมายเหตุ

2. แบบการให้คะแนนการทำความเคารพ และการกล่าวคำปฏิญาณขณะอยู่กับที่

ลำดับ	ชื่อสถานศึกษา	ผู้ถือป้าย (10)	ผู้ถือธง ประจำกอง (10)	การทำความ เคารพอยู่กับที่ ของผู้กำกับ (10)	การทำความ เคารพอยู่กับที่ ของรองผู้กำกับ (10)	กองลูกเสือ (40)	การแบก อาวุธ (10)	ความ พร้อมเพรียง (10)	เต็ม 10 100 ได้	หมายเหตุ

3. แบบการให้คะแนนการเดินสวนสนาม

ลำดับ	ชื่อสถานศึกษา	การแบก ป้ายขณะ เดินสวน สนาม (10)	การแบกธง ประจำกอง ขณะเดิน สวนสนาม (10)	การแบกไม้ถือ (ทำบ่าอาวุธ) ขณะเดินสวนสนาม ของผู้กำกับ (10)	การแบกไม้ถือ (ทำบ่าอาวุธ) ขณะเดินสวน สนามของรอง ผู้กำกับ (10)	กองลูกเสือ (40)	การเดินเลี้ยวซ้าย ระยะต่อ ระยะเคียง ความพร้อมเพรียง กองลูกเสือ (20)	เต็ม 100 ได้	หมายเหตุ

4. แบบการให้คะแนนการทำความเคารพเมื่อผ่านธง 3 ธง

ลำดับ	ชื่อ สถานศึกษา	ผู้แบกป้ายและ การทำความ เคารพ (10)	ผู้ถือธง (10)	ผู้ กำกับ (10)	รองผู้กำกับ (10)	กองลูกเสือ (40)	ระยะต่อ ระยะ เคียง (10)	ความพร้อม เพรียง (10)	เต็ม 100 ได้	หมายเหตุ

แบบการให้คะแนนรวม

ลำดับ	ชื่อสถานศึกษา	คะแนน ป้าย ธงประจำกอง ไม้ถือ ไม้จ้ำมหรือไม้พลอง เครื่องแบบและ เครื่องหมายประกอบ เครื่องแบบ ขณะอยู่กับที่ (100)	คะแนน การทำความเคารพอยู่ กับที่และการกล่าวคำ ปฏิญาณ การแบกอาวุธ (100)	คะแนน การเดินสวนสนาม เริ่มตั้งแต่ “สวน สนาม, เลี้ยวขวา” “หน้า - เดิน” ก่อน ถึงธง 1 (100)	คะแนน การทำความ เคารพ เมื่อผ่านธง 3 ธง (100)	เต็ม 400 ได้	อันดับที่	หมายเหตุ

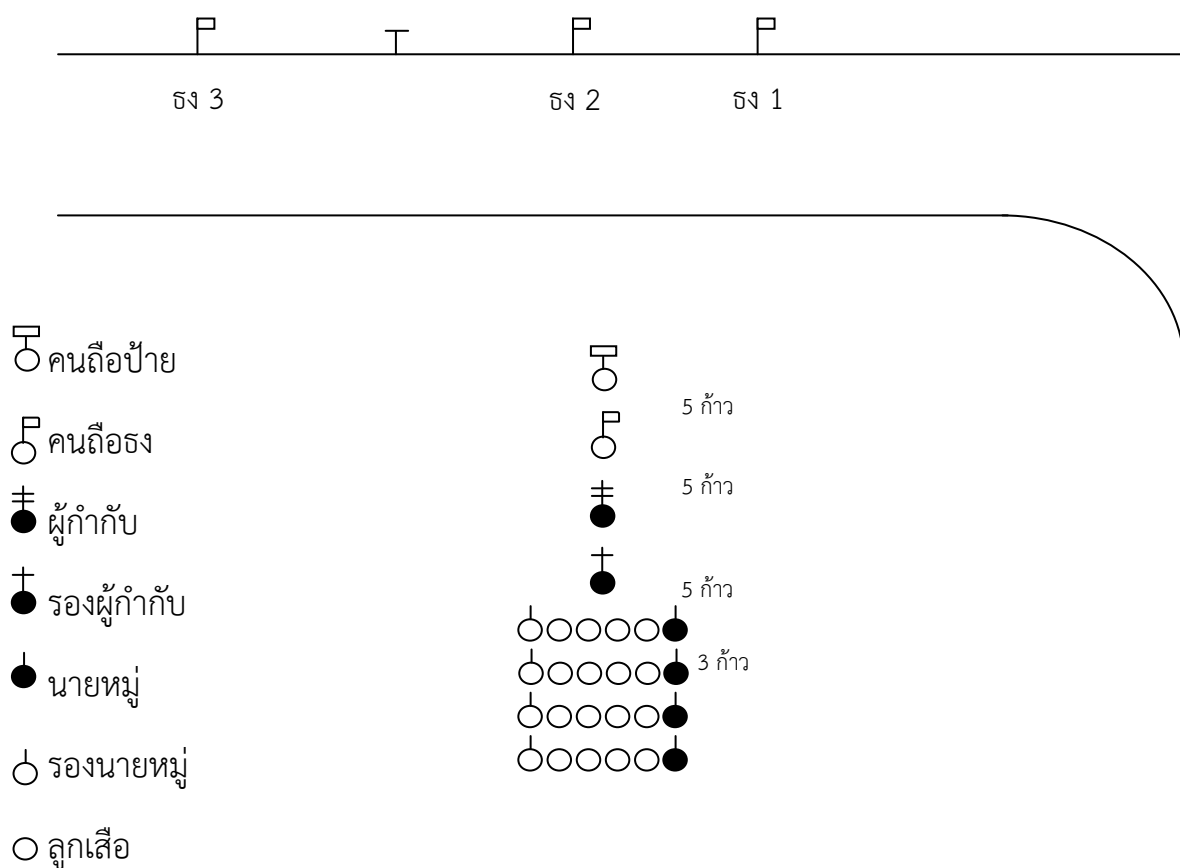
การประกวดระเบียบแถว ลูกเสือ เนตรนารี สำรอง

ส่วนที่ 5

การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี สำรอง

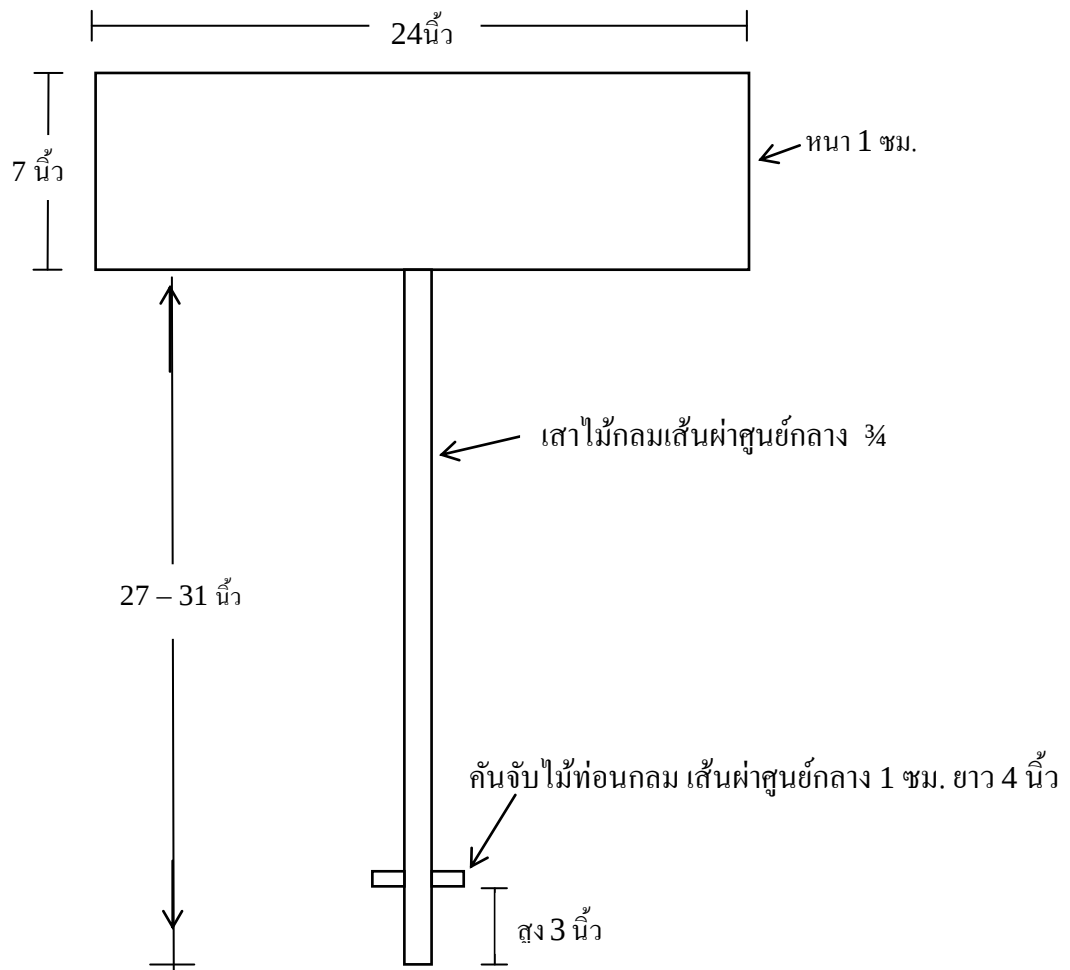
ขั้นตอนที่ 1 รายละเอียดป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ เครื่องแบบ และเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบ ขณะอยู่กับที่

ก. รูปขบวนกรยืนอยู่กับที่

- หลักเกณฑ์การตั้งรูปขบวนอยู่กับที่ เช่นเดียวกับกองลูกเสือสามัญ เว้นแต่กองลูกเสือ เนตรนารี สำรอง ไม่มีอาวุธและไม่ถือ
- ส่วนจำนวนกองลูกเสือ เนตรนารี สำรอง มีจำนวน 4 หมู่ๆ ละ 6 คน (รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ด้วย)

ข. ขนาดป้ายสวนสนามของกองลูกเสือ เนตรนารี สำรอง

หมายเหตุ

- ตัวป้ายสีขาวทั้งหมด
- ตัวอักษรสีน้ำเงินชนิดหัวกลมสูง 3 นิ้ว กรณีชื่อสถานศึกษายาว ให้เขียนเป็น 2 บรรทัดและปรับขนาดตัวอักษรสูง 1 1/2 นิ้ว

ค. ธงประจำกองลูกเสือสำรอง

ธงลูกเสือสำรอง ทำด้วยผ้าสีเหลือง ขนาด 90X60 เซนติเมตร มีครุยสีเขียวยาว 8 เซนติเมตร สามด้าน ตรงกลางมีตราคณะลูกเสือแห่งชาติขนาด 40X25 เซนติเมตร ได้ตราบอกชื่อกลุ่มหรือกองลูกเสือ ตัวอักษรพิมพ์ธรรมดาสีเขียว ขนาดพองาม ยอดคันธงทำด้วยโลหะเป็นรูปวชิรสีเงิน

ง. เครื่องแบบและเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับ รองผู้กำกับลูกเสือสำรอง

ผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)

เครื่องแบบผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย) ประกอบด้วย

หมวก มี 2 แบบ คือ

หมวกปีกกว้าง สี kaki มีหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่ กว้าง 3 ซม. พันรอบหมวก มีหัวเข็มขัดสีน้ำตาลแก่ด้านซ้าย ปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ (สายรัดทำด้วยเชือกถักสีเดียวกับหมวกผูกเป็นปมไว้ข้างหลัง) มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง

หมวกทรงอ่อน สีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่มีขลิบสีขาบ ขนาด 2 ซม. 2 ด้าน

กางเกง เช่นเดียวกับกางเกงเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่กว้าง 4 ซม.

ถุงเท้า เช่นเดียวกับถุงเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ แต่ติดพูสีเขียวข้างละ 2 พู

รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย) ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ

สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองสลับดำ เป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายผูกนกหวีดสอดไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย แต่ถ้าได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ ให้สวมสายปิดแทน

เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะรูปโล่ ยาว 5.5 ซม. กว้าง 3 ซม. มีรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติสีทอง พื้นสีเขียวมีอักษร “ล.ร.” เป็นของผู้กำกับลูกเสือสำรอง พื้นสีแดงมีอักษร “ล.ร.” เป็นของรองผู้กำกับลูกเสือสำรองอยู่เหนือรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าเสื้อข้างขวา

เครื่องหมายสังกัด ประกอบด้วย

ชื่อกลุ่มหรือกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 7 ซม. กว้าง 1.5 ซม. ขลิบริมสีขาว มีชื่อกลุ่มหรือกอง สีขาวติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

เลขกลุ่ม เลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 3.5 ซม. ขลิบริมสีขาว มีตัวเลขอารบิก เลขกลุ่มสีขาวสูง 1.5 ซม. อยู่ข้างบน และเลขกองสีขาวสูง 1 ซม. ติดใต้เครื่องหมายชื่อกลุ่มหรือกอง ถ้าไม่มีกลุ่มลูกเสือให้มีเลขกองอย่างเดียว

หมายเหตุ สำหรับผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนและรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนไม่มีเลขกลุ่มและเลขกอง

เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือเบื้องต้น ทำด้วยหนังเป็นห่วงกิลเวลล์ สวมผ้าผูกคอ

เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นวุฒแบดจ์ ทำด้วยไม้สองท่อน ร้อยด้วยเชือกหนังสวมคอด้านหลัง ให้เชือกอยู่ใต้ผ้าผูกคอ ด้านหน้าให้ท่อนปิดวางทับผ้าผูกคอ

หมายเหตุ เมื่อสวมสายปัด ไม่ต้องสวมสายนกหวีด

ผู้กำกับลูกเสือสำรอง (หญิง)

เครื่องแบบผู้กำกับลูกเสือสำรอง (หญิง) ประกอบด้วย

หมวก มี 2 แบบ คือ

หมวกปีกกว้าง สีกากี มีหนัง หรือวัสดุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่กว้าง 3 ซม. พันรอบหมวกมีหัวเข็มขัด สีน้ำตาลแก่ด้านซ้าย ปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ (สายรัดทำด้วยเชือกถัก สีเดียวกับหมวกผูกเป็นปมไว้ข้างหลัง) มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทอง

หมวกทรงอ่อน สีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติ ทำด้วยโลหะสีทองเวลาสวม ให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

เสื้อ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

กระโปรง สีกากี ยาวครึ่งน่อง ไม่มีจีบ ชายกระโปรงไม่บาน

ผ้าผูกคอ เช่นเดียวกับผ้าผูกคอเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่มีขลิบสีขาว ขนาด 2 ซม. 2 ด้าน

เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบลูกเสือสามัญแต่กว้าง 3 ซม.

ถุงเท้า สั้นสีกากี

รองเท้า เช่นเดียวกับรองเท้าเครื่องแบบลูกเสือสามัญ

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับลูกเสือสำรอง (หญิง) ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับลูกเสือสามัญ

สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองสลับดำ เป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายผูกนกหวีด สอดไว้ในกระเปาะเสื้อข้างซ้าย แต่ถ้าได้รับเครื่องหมายวุฒแบดจ์ ให้สวมสายปัดแทน

เครื่องหมายตำแหน่ง เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)

เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย) (สำหรับผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนและรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน ไม่มีเลขกลุ่มและเลขกอง)

เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือเบื้องต้น ทำด้วยหนังเป็นห่วงกิเลส สวมผ้าผูกคอ

เครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นชุดแบดจ์ ทำด้วยไม้สองท่อน ร้อยด้วยเชือกหนังสวมคอด้านหลัง ให้เชือกอยู่ใต้ผ้าผูกคอ ด้านหน้าให้ท่อนบิดทับผ้าผูกคอ

หมายเหตุ เมื่อสวมสายปัด ไม่ต้องสวมสายนกหวีด

ผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (ชาย)

เครื่องแบบผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (ชาย) ประกอบด้วย

หมวก มี 2 แบบ คือ

หมวกปีกกว้าง สีกากี มีหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่ กว้าง 3 ซม. พันรอบหมวก มีหัวเข็มขัดสีน้ำตาลแก่ ด้านซ้ายปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะ (สายรัดทำด้วยเชือกถัก สีเดียวกับหมวกผูกเป็นปมไว้ด้านหลัง) มีตราหน้าหมวกเครื่องหมายเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีทอง

หมวกทรงอ่อน สีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปเครื่องหมายเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

เสื้อ คอพับสีกากี แขนสั้นเนื้อคอหรือแขนยาวรัดข้อมือ มีดุมที่ข้อมือข้างละ 1 ดุม ผ่าอกตลอดอกเสื้อ ทำเป็นسابกว้าง 3.5 ซม. มีดุมเนื้อเข็มขัด 4 ดุม ออกมีกระเป๋ายาวข้างละ 1 กระเป๋ามีแถบตรงกึ่งกลางตามทางดิ่งปกคลุม ขายกลางแหลม เจาะรั้งดุมกึ่งกลางกระเป๋ายาว 1 ดุม มีอินทรีนูนสีเดียวกับเสื้ออยู่เหนือบ่าทั้งสองข้าง ด้านไหล่กว้าง 3.5 ซม. เย็บติดกับตะเข็บไหล่เสื้อด้านคอกว้าง 2.5 ซม. ปลายมนมีดุมที่ปลายอินทรีนูน ทางด้านคอด้านละ 1 ดุมดุมลักษณะกลมแบนทำด้วยวัสดุสีน้ำตาลแก่ ให้สอดชายเสื้ออยู่ในกางเกง

กางเกง สีกากี ขาสั้น หรือขายาว ขาตรง ไม่พับปลายขา

เนคไท สีเขียว กลัดเข็มเครื่องหมายเนตรนารีขนาดเล็กสีเงินลงยา

เข็มขัด เช่นเดียวกับเข็มขัดผู้บังคับบัญชาหญิง แต่กว้าง 4 ซม.

ถุงเท้า สีกากี

รองเท้า หนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลหุ้มสัน ผูกเชือก ไม่มีลวดลาย

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (ชาย) ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด ติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้าย

เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะรูปวงรี กว้าง 3 ซม. ยาว 4 ซม. ตรงกลางมีเครื่องหมายเนตรนารีสีทองพื้นสีเขียวและขอบสีทอง

เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)

เครื่องหมายวิชาผู้กำกับเนตรนารีขั้นสูง

แต่ถ้าได้รับเครื่องหมายชุดแบดจ์ ให้สวมสายปัด

ผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (หญิง)

เครื่องแบบผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (หญิง) ประกอบด้วย

หมวก มี 2 แบบ คือ

หมวกปีกกว้าง สีกากี มีหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีน้ำตาลแก่ กว้าง 3 ซม. พันรอบหมวกมีหัวเข็มขัดสีน้ำตาลแก่ ด้านซ้ายปีกหมวกสองข้างเจาะรูสำหรับร้อยสายรัดด้านหลังศีรษะสายรัดทำด้วยเชือกถักสีเดียวกับหมวกผูกเป็นปมไว้ด้านหลัง มีตราหน้าหมวกเครื่องหมายเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีทอง

หมวกทรงอ่อน สีเขียว มีตราหน้าหมวกรูปเครื่องหมายเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีทอง เวลาสวมให้ตราหน้าหมวกอยู่เหนือคิ้วซ้าย

เสื้อคอพับ สีกากี แขนสั้นเนื้อสอหรือแขนยาวรัดข้อมือ มีดุมที่ข้อมือ ข้างละ 1 ดุม ผ่าอกตลอดอกเสื้อทำเป็นสากกว้าง 3.5 ซม. มีดุมเนื้อเข็มขัด 4 ดุม ออกมีกระเป๋ายาวข้างละ 1 กระเป๋า มีแถบตรงกึ่งกลางตามทาดึงปกรูปมน ขายกลางแหลม เจาะรั้งดุมกึ่งกลางกระเป๋ายาว 1 ดุม มีอินทรีนูนสีเดียวกับเสื้อ อยู่เหนือบ่าทั้งสองข้าง ด้านไหล่กว้าง 3.5 ซม. เย็บติดกับตะเข็บไหล่เสื้อด้านคอกว้าง 2.5 ซม. ปลายมน มีดุมที่ปลายอินทรีนูนทางด้านคอด้านละ 1 ดุม ดุมลักษณะกลมแบนทำด้วยวัตถุสีน้ำตาลแก่ ให้สอดชายเสื้ออยู่ในกระโปรง

กระโปรง สีกากี ยาวคลุมเข่า ไม่มีจีบ ชายกระโปรงไม่บานหรือ

กางเกง สีกากี ขายาวขาตรง ไม่พับปลายขา หรือ

กางเกงกระโปรง สีกากี ยาวครึ่งเข่า มีตะเข็บหน้า 2 ตะเข็บ หลัง 2 ตะเข็บ มีกระดุมจีบด้านหน้าและด้านหลัง

เนคไท สีเขียว กัดเข็มเครื่องหมายเนตรนารีขนาดเล็กสีเงินลงยา

เข็มขัด หนังสีน้ำตาล กว้าง 3 ซม. หัวรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทำด้วยโลหะสีทอง มีลายดุนรูปเครื่องหมายเนตรนารี

ถุงเท้า สีกากี พับสั้นเพียงข้อเท้า

รองเท้า หนังหรือผ้าใบสีน้ำตาลหุ้มส้น ผูกเชือก ไม่มีลวดลาย

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (หญิง) ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด ติดที่ไหล่เสื้อข้างซ้าย

เครื่องหมายตำแหน่ง ทำด้วยโลหะรูปวงรี กว้าง 3 ซม. ยาว 4 ซม. ตรงกลางมีเครื่องหมายเนตรนารีสีทองพื้นสีเขียวและขอบสีทองติดที่กึ่งกลางกระเป๋ายาว

เครื่องหมายสังกัด เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)

เครื่องหมายวิชาผู้กำกับเนตรนารีชั้นสูง

แต่ถ้าได้รับเครื่องหมายวุฒิบาตร ให้สวมสายปิด

รองผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)

เครื่องแบบรองผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย)

เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (ชาย) และแต่งตามคุณวุฒิทางลูกเสือ ต่างกันที่เครื่องหมายตำแหน่งที่กึ่งกลางกระเป๋าสีเสื้อข้างขวา

รองผู้กำกับลูกเสือสำรอง (หญิง)

เครื่องแบบรองผู้กำกับลูกเสือสำรอง (หญิง)

เช่นเดียวกับผู้กำกับลูกเสือสำรอง (หญิง) และแต่งตามคุณวุฒิทางลูกเสือ ต่างกันที่เครื่องหมายตำแหน่งที่กึ่งกลางกระเป๋าสีเสื้อข้างขวา

รองผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (ชาย)

เครื่องแบบรองผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (ชาย)

เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (ชาย) และแต่งตามคุณวุฒิของเนตรนารี เครื่องหมายตำแหน่งทำด้วยโลหะรูปวงรี กว้าง 3 ซม. ยาว 4 ซม. ตรงกลางมีเครื่องหมายเนตรนารีสีทอง พื้นสีแดงขอบสีทอง ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าสีเสื้อขวา สวมสายนกหวีดหรือเมื่อได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ ให้สายปิด

รองผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (หญิง)

เครื่องแบบรองผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (หญิง)

เช่นเดียวกับผู้กำกับเนตรนารีสำรอง (หญิง) และแต่งตามคุณวุฒิทางเนตรนารี เครื่องหมายตำแหน่งทำด้วยโลหะรูปวงรี กว้าง 3 ซม. ยาว 4 ซม. ตรงกลางมีเครื่องหมายเนตรนารีสีทอง พื้นสีแดงขอบสีทอง ติดที่กึ่งกลางกระเป๋าสีเสื้อขวา สวมสายนกหวีดหรือเมื่อได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ ให้สายปิด

ลูกเสือสำรอง

เครื่องแบบลูกเสือสำรอง ประกอบด้วย

หมวกทรงกลม มีกะบังหน้าหมวก รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีกรมท่า ตัวหมวกเย็บด้วยผ้า 6 ชั้น แนวตะเข็บและขอบหมวกโดยรอบทาบด้วยด้ายหรือไหมถักสีเหลือง เมื่อเข้าพิธีประจำกองแล้ว มีตราหน้าหมวกรูปหน้าเสือ และอักษรใต้หน้าเสือว่า “ลูกเสือ” สีเหลือง บนผ้าสีกรมท่า ขลิบริมสีกรมท่ารูปไข่ ยาว 4 ซม. กว้าง 3.5 ซม.

เสื้อแขนสั้น แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนดให้สอดคล้องเสื้ออยู่ภายในกางเกง

ผ้าผูกคอ รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน 90 ซม. ด้านตั้ง 65 ซม. สีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด และมีห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิเลสสวมผ้าผูกคอ

กางเกงขาสั้น แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด

เข็มขัดหนัง สีนํ้าตาลกว้างไม่เกิน 3 ซม. หัวชนิดหัวขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีลายฉลุรูปตราคณะลูกเสือแห่งชาติภายในกรอบข้อชัยพฤกษ์

ถุงเท้า รองเท้า ชนิดและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบลูกเสือสำรอง ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด ทำด้วยผ้า มีขนาด รูปและสีตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือติดที่มุมผ้าผูกคอตรงข้ามด้านฐาน

เครื่องหมายลูกเสือสำรอง

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีกรมท่ารูปไข่ยาว 4 ซม. กว้าง 3.5 ซม. มีรูปหน้าเสือและ คำว่า “ลูกเสือ” สีเหลืองขลิบริมสีกรมท่า

การประดับ ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือกระเป๋

เครื่องหมายหมู่

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีตามที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแต่ละโรงเรียนกำหนด รูปสามเหลี่ยมด้านเท่า ยาวด้านละ 3.5 ซม.

การประดับ ติดที่แขนเสื้อใต้ตะเข็บไหล่ซ้าย 1 ซม. ให้มุมแหลมขึ้น

เครื่องหมายชั้น

ดาวดวงที่ 1

รูปแบบสีและขนาด เป็นเครื่องหมายรูปดาว 6 แฉก สีเงินเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 ซม.

การประดับ ติดที่ข้างขวารูปหน้าเสือหน้าหมวก

ดาวดวงที่ 2

รูปแบบสีและขนาด เช่นเดียวกับดาวดวงที่ 1

การประดับ ติดที่ข้างซ้ายรูปหน้าเสือหน้าหมวก

ดาวดวงที่ 3

รูปแบบสีและขนาด เช่นเดียวกับดาวดวงที่ 1

การประดับ ติดที่หน้าหมวกใต้รูปหน้าเสือ ระหว่างกลางดาวดวงที่ 1 และดาวดวงที่ 2

เครื่องหมายประจำการ

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีเหลืองรูปกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 ซม. มีรูปดาว 6 แฉก สีเงิน เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 ซม.

การประดับ ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือเครื่องหมายลูกเสือสำรอง 1 ซม.

หมายเหตุ จำนวนเครื่องหมายประจำการให้ติดตามจำนวนปีที่ได้เป็นลูกเสือสำรอง เว้นระยะระหว่างกัน 5 มม. ตามแนวนอน

เครื่องหมายสังกัด

ชื่อกลุ่มหรือกองรูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว 7 ซม. กว้าง 1.5 ซม. มีชื่อกลุ่มหรือกองสีขาว

การประดับ ติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

เลขกลุ่มและเลขกองรูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสยาวด้านละ 3.5 ซม. ขลิบสีขาว มีตัวเลขอารบิก เลขกลุ่มสีขาวสูง 1.5 ซม. อยู่ข้างบน และเลขกองสีขาวสูง 1 ซม. อยู่ข้างล่าง การประดับติดได้เครื่องหมายชื่อกลุ่มหรือกอง

หมายเหตุ กองลูกเสือที่จัดเป็นกลุ่มไม่ได้ ให้มีเลขกองอย่างเดียว

เครื่องหมายภาษาต่างประเทศ

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยผ้าสีทึบ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว 6 ซม. กว้าง 1.5 ซม. มีอักษรไทยบอกชื่อภาษาต่างประเทศที่พูดได้ดีสีขาว

การประดับ ติดที่อกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋า

เครื่องหมายวิชาพิเศษ

รูปแบบสีและขนาด รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่วมุมมน ด้านฐานยาว 3.5 ซม. ด้านตั้งยาว 2.5 ซม. ทำด้วยผ้ามีอักษรและรูปตามที่กฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือกำหนด

การประดับ

- ถ้าสอบได้ไม่เกิน 9 วิชา ให้ติดที่แขนเสื้อข้างขวา กึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอกเรียงกันเป็นแถวตามแนวนอน แถวใดเกิน 3 วิชา ให้ขึ้นแถวใหม่เว้นระยะระหว่างเครื่องหมายและระหว่างแถว 1 ซม.

- ถ้าสอบได้เกิน 9 วิชา ให้มีสายสะพายจากบ่าซ้ายไปประจบกันที่ใต้เอวขวาทำด้วยตัวนหรือสักหลาดสีเหลือง กว้าง 8 ซม. ขลิบริมสีขาว ข้างละ 1 ซม. และปักเครื่องหมายวิชาพิเศษ

เครื่องหมายนายหมู่และรองนายหมู่

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยแถบผ้าสีเหลืองกว้าง 1 ซม. (นายหมู่ 2 แถบ รองนายหมู่ 1 แถบ)

การประดับ เย็บติดรอบแขนเสื้อข้างซ้ายเหนือปลายแขนเสื้อ 5 ซม. (เว้นระยะระหว่างแถบ 1 ซม. สำหรับนายหมู่)

สายนกหวีด

รูปแบบสีและขนาด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลือง (สำหรับนายหมู่ รองนายหมู่)

การประดับ เป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายผูกนกหวีดสอดไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย

หมายเหตุ เป็นเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบนายหมู่และรองนายหมู่ลูกเสือ

เนตรนารีสำรอง

เครื่องแบบเนตรนารีสำรอง ประกอบด้วย

หมวกทรงกลม มีกะบังหน้าหมวก ทำด้วยผ้าสีกรมท่า ตัวหมวกเย็บด้วยผ้า 6 ชั้น แนวตะเข็บระหว่างชั้น และขอบหมวกโดยรอบทาบด้วยด้ายหรือไหมถักสีแดง เมื่อเข้าพิธีประจำกองแล้ว มีตราหน้าหมวกรูปเครื่องหมายเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีทอง

เสื้อแขนสั้น แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาเนตรนารีแต่ละโรงเรียนกำหนด ให้สอดชายเสื้ออยู่ภายในกระโปรง

ผ้าผูกคอ รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ด้านฐาน 90 ซม. ด้านตั้ง 65 ซม. สีตามที่ผู้บังคับบัญชาเนตรนารีแต่ละโรงเรียนกำหนด และมีห่วงซึ่งไม่ใช่ห่วงกิลเวลล์สวมผ้าผูกคอ

กระโปรง ยาวเสมอเข่า แบบและสีตามที่ผู้บังคับบัญชาเนตรนารีแต่ละโรงเรียนกำหนด

ถุงเท้า สีขาว พับสั้นเพียงข้อเท้า

รองเท้า หนังสีด้า แบบนักเรียน หรือผ้าใบสีดำไม่มีลวดลายหุ้มส้นชนิดผูก

เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบเนตรนารีสำรอง ประกอบด้วย

เครื่องหมายจังหวัด เช่นเดียวกับลูกเสือสำรอง

เครื่องหมายเนตรนารีสำรอง ทำด้วยโลหะสีทองรูปหกเหลี่ยม มีลายฉลุรูปนางฟ้า ยาว 3 ซม. กว้าง 2 ซม. ติดที่อกเสื้อข้างซ้าย

เครื่องหมายหมู่ ทำด้วยผ้าสีตามที่ผู้บังคับบัญชาเนตรนารีแต่ละโรงเรียนกำหนด รูปสามเหลี่ยมด้านเท่า ยาวด้านละ 3.5 ซม. ติดที่แขนเสื้อใต้ตะเข็บไหล่ซ้าย 1 ซม. ให้มุมแหลมขึ้น

เครื่องหมายชั้น รูปปีกทำด้วยโลหะสีเงิน ขนาดยาว 2 ซม. กว้าง 1 ซม. เมื่อสอดได้ตามหลักสูตร ปีกขวาให้ติดที่หมวกด้านขวาของเครื่องหมายเนตรนารี เมื่อสอดได้ตามหลักสูตร ปีกซ้ายให้ติดที่หมวกด้านซ้ายของเครื่องหมายเนตรนารี (ปัจจุบันอนุโลมใช้เครื่องหมายรูปดาว 6 แฉกสีเงินเช่นเดียวกับลูกเสือสำรอง)

เครื่องหมายประจำการ ทำด้วยผ้าสีเหลือง รูปกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 2 ซม. มีรูปดาว 6 แฉก สีเงิน เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 ซม. ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือเครื่องหมายเนตรนารีสำรอง 1 ซม. จำนวนเครื่องหมายประจำการ ให้ติดตามจำนวนปีที่ได้เป็นเนตรนารีสำรอง เว้นระยะระหว่างกัน 5 มม. ตามแนวนอน

เครื่องหมายสังกัด

ชื่อกลุ่มหรือกอง ทำด้วยผ้าสีแดงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 7 ซม. กว้าง 1.5 ซม. ขลิบริมสีขาว ติดโค้งตามไหล่เสื้อข้างขวา

เลขกลุ่มและเลขกอง ทำด้วยผ้าสีแดง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 3.5 ซม. ขลิบริมสีขาว มีตัวเลขอารบิกเลขกลุ่มสีขาวสูง 1.5 ซม. อยู่ข้างบนและเลขกองสีขาว 1 ซม. อยู่ข้างล่าง ติดใต้เครื่องหมายชื่อกลุ่มหรือกอง

หมายเหตุ กองเนตรนารีที่จัดเป็นกลุ่มไม่ได้ ให้มีเลขกองอย่างเดียว

เครื่องหมายนกบิน เป็นรูปปีกนกประกอบตราเนตรนารี ทำด้วยโลหะสีเงิน ขนาดยาว 3.5 ซม. กว้าง 1 ซม. ติดที่อกเสื้อข้างขวา (ปัจจุบันถ้าไม่มีการผลิตจำหน่าย ก็ไม่ต้องติด)

เครื่องหมายภาษาต่างประเทศ ทำด้วยผ้าสีกาเกี รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ยาว 6 ซม. กว้าง 1.5 ซม. มีอักษรไทยบอกชื่อภาษาต่างประเทศที่เนตรนารีพูดได้ดีสีขาว ติดที่อกเสื้อข้างขวา ถ้าติดเครื่องหมายนกบินอยู่แล้วให้ติดได้เครื่องหมายนกบิน

เครื่องหมายวิชาพิเศษ ทำด้วยผ้าสีตามหมวดต่างๆ ที่กำหนดให้รูปสามเหลี่ยมหน้าจั่วมุมมนด้านฐาน ยาว 3.5 ซม. ด้านตั้งยาว 2.5 ซม. ทำด้วยผ้า มีกรอบและคำว่า “เนตรนารี” สีขาว

หมายเหตุ ถ้าสอบได้ไม่เกิน 9 วิชา ให้ติดที่แขนเสื้อข้างขวากึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอกเรียงกันเป็นแถวตามแนวนอนแถวใดเกิน 3 วิชา ให้ขึ้นแถวใหม่เว้นระยะระหว่างเครื่องหมายและระหว่างแถว 1 ซม. ถ้าสอบได้เกิน 9 วิชา ให้มีสายสะพายจากบ่าซ้ายไปประจบกันที่ใต้เอวขวา ทำด้วยตัวนหรือสักหลาดสีเหลืองกว้าง 8 ซม. ขลิบริมสีขาบข้างละ 1 ซม. ใช้ติดเครื่องหมายวิชาพิเศษ

เครื่องหมายหัวหน้าที่หมู่และรองหัวหน้าที่หมู่เนตรนารีสำรอง ทำด้วยแถบผ้าสีเหลือง กว้าง 1 ซม. เย็บติดรอบแขนเสื้อข้างซ้ายเหนือปลายแขน 2 ซม. เว้นระยะแถบ 1 ซม. หัวหน้าที่หมู่ 2 แถบ รองหัวหน้าที่หมู่ 1 แถบ

สายนกหวีด ทำด้วยด้ายถัก 1 สาย สีเหลืองเป็นห่วงคล้องคอ ปลายสายนกหวีดใส่ไว้ในกระเป๋าเสื้อข้างซ้าย (สำหรับหัวหน้าที่หมู่ และรองหัวหน้าที่หมู่เท่านั้น)

หลักเกณฑ์การให้คะแนน
การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ประเภทสำรอง
ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ

การให้คะแนนในการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ ใช้แนวทางแบบ “ เต็ม – ตัด ”
 คือ ทุกกองที่เข้าประกวดฯ จะมีคะแนนแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ขั้นตอนละ 100 คะแนน รวม 400 คะแนน
 เมื่อมีจุดที่บกพร่องจะถูกหักในแต่ละจุด

**ขั้นตอนที่ 1 การให้คะแนนป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ เครื่องแบบและ
 เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบ ขณะยืนอยู่กับที่ (100 คะแนน)**

- ป้ายและการยืนถือป้าย 10 คะแนน
- ธงประจำกอง และการยืนถือธง 10 คะแนน
- ผู้กำกับลูกเสือสำรอง 10 คะแนน
- รองผู้กำกับลูกเสือสำรอง 10 คะแนน
- กองลูกเสือสำรอง 40 คะแนน
- ระยะต่อ ระยะเคียง 20 คะแนน

ลำดับที่	ชื่อสถานศึกษา จังหวัด.....	ผู้ถือป้าย (10)	ผู้ถือธง (10)	ผู้กำกับ ลูกเสือ สำรอง (10)	รองผู้กำกับ ลูกเสือ สำรอง (10)	กอง ลูกเสือ สำรอง (40)	ระยะต่อ ระยะเคียง (20)	เต็ม (100) ได้	หมายเหตุ

ขั้นตอนที่ 2 การทำความเคารพและกล่าวคำปฎิญาณ ขณะอยู่กับที่ของป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ และกองลูกเสือ

เมื่อผู้บังคับขบวนสวนสนามบอก “ลูกเสือ- ตรง” “ตรงหน้า,ระวัง” “วันทยา- วุธ”

- ผู้ถือป้าย อยู่ในท่าตรง
- ผู้ถือธง อยู่ในท่าตรงและเคารพด้วยท่าธง
- ผู้กำกับ รองผู้กำกับ ทำวันทยหัตถ์
- ลูกเสือสำรองทั้งกองอยู่ในท่าตรง
- บรรเลงเพลงมหาฤกษ์
- จบเพลงมหาฤกษ์ ผู้บังคับขบวนสวนสนามบอก “เรียบ – อาวุธ” “ตามระเบียบ, พัก”(คนถือป้ายและธงให้หย่อนเช้าวา ผู้กำกับ รองผู้กำกับลดมือขวาลงและอยู่ในท่าพักตามระเบียบ กองลูกเสือสำรองอยู่ในท่าพักตามระเบียบ)
- กล่าวรายงาน
- นำทบทวนคำปฎิญาณ “ลูกเสือ เตรียมกล่าวคำปฎิญาณ – ตรง” (ทุกคนอยู่ในท่าตรง)
 “ลูกเสือสำรองกล่าวคำปฎิญาณตามข้าพเจ้า”ลูกเสือสำรองทำวันทยหัตถ์ (ผู้กำกับ รองผู้กำกับสำรองแสดงรหัส) ลูกเสือและผู้กำกับประเภทอื่นแสดงรหัส
 “ข้าสัญญาว่า” (ลูกเสือสำรอง กล่าวตาม)
 “ข้อ 1./” “ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ / ศาสนา / พระมหากษัตริย์ (ลูกเสือสำรองกล่าวตาม)
 ข้อ 2/ ข้าจะยึดมั่นในกฎของลูกเสือสำรอง /และบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นทุกวัน”(ลูกเสือสำรองกล่าวตาม)
- เมื่อจบการกล่าวคำปฎิญาณของลูกเสือสำรอง ทุกคนลดมือลงอยู่ในท่าตรง
- “ลูกเสือสามัญ สามัญรุ่นใหญ่ วิสามัญ และผู้บังคับบัญชากล่าวคำปฎิญาณตามข้าพเจ้า”
 (ทุกคนแสดงรหัส ยกเว้น ลูกเสือสำรองให้ทำวันทยหัตถ์ 2 นิ้ว)
- ด้วยเกียรติของข้า..... (ลูกเสือประเภทอื่นและผู้บังคับบัญชากล่าวตาม ยกเว้นลูกเสือสำรองยืนตรงทำวันทยหัตถ์ไม่ต้องกล่าวตาม)
- ข้าสัญญาว่า..... (ลูกเสือประเภทอื่นและผู้บังคับบัญชากล่าวตาม ยกเว้นลูกเสือสำรองยืนตรงทำวันทยหัตถ์ไม่ต้องกล่าวตาม)
- ข้อ 1 / ข้าจะจงรักภักดีต่อชาติ/ ศาสนา /พระมหากษัตริย์
- ข้อ 2 / ข้าจะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ/
- ข้อ 3 / ข้าจะปฏิบัติตามกฎของลูกเสือ/
- (เมื่อกล่าวจบทุกคนลดมือลงอยู่ในท่าตรง)
- ประธานในพิธีให้โอวาท
- จบคำให้โอวาท ผู้บังคับขบวนสวนสนามบอก
- “ลูกเสือตรงหน้า, ระวัง” “วันทยา - วุธ”
- บรรเลงเพลงมหาฤกษ์ (ลูกเสือสำรองทุกคนอยู่ในท่าตรง) (ผู้กำกับ รองผู้กำกับทำวันทยหัตถ์)
- จบเพลงมหาฤกษ์ (ทุกคนอยู่ในท่าตรง)
- แตรเดี่ยวเป่าให้สัญญาณเตรียมตัวสวนสนาม

ลูกเสือประเภทอื่นและผู้บังคับบัญชา
กล่าวตาม ยกเว้นลูกเสือสำรองยืน
ตรงทำวันทยหัตถ์ไม่ต้องกล่าวตาม

- ผู้บังคับขบวนสวนสนามบอก “ ลูกเสือ, เตรียมสวนสนาม ” “ แบก – อาวุธ ” (คนถือป้ายให้แบกป้าย คนถือธงให้แบกธง นอกนั้นผู้กำกับ รองผู้กำกับและกองลูกเสือสำรองอยู่ในท่าตรง)
- แตรเดี่ยวเป่าให้สัญญาณหน้าเดิน
- ผู้บังคับขบวนสวนสนามบอก “ สวนสนาม, เลี้ยวขวา – หน้าเดิน ”

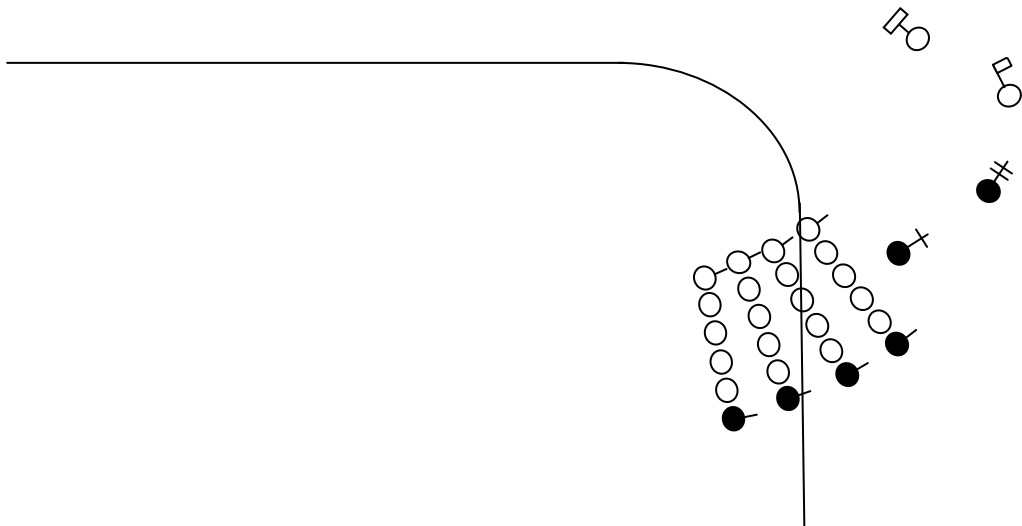
ขั้นตอนที่ 2 การให้คะแนนป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ การทำความเคารพ และ
กล่าวคำปฏิญาณ ขณะอยู่กับที่ (100 คะแนน)

- ผู้ถือป้าย 10 คะแนน
- ผู้ถือธงประจำกอง 10 คะแนน
- ผู้กำกับลูกเสือสำรอง 10 คะแนน
- รองผู้กำกับลูกเสือสำรอง 10 คะแนน
- กองลูกเสือสำรอง 40 คะแนน
- ความพร้อมเพรียง 20 คะแนน

ลำดับที่	ชื่อสถานศึกษา จังหวัด.....	ผู้ถือป้าย (10)	ผู้ถือธง ประจำ กอง (10)	ผู้กำกับ ลูกเสือ สำรอง (10)	รองผู้กำกับ ลูกเสือ สำรอง (10)	กองลูกเสือ สำรอง (40)	ความ พร้อมเพรียง (20)	เต็ม (100) ได้	หมายเหตุ

ขั้นตอนที่ 3 รายละเอียดป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ ขณะเดินสวนสนาม

- ให้ผู้แบกป้ายออกเดินด้วยการเลี้ยวขวาไป
 - ผู้แบกธงเมื่อเดินมาถึงจุดที่ผู้แบกป้ายยืน ก็ให้เดินเลี้ยวขวาไป
 - ผู้กำกับ เมื่อเดินมาถึงจุดที่ผู้แบกป้ายยืน ก็ให้เดินเลี้ยวขวาไป
 - รองผู้กำกับ เมื่อเดินมาถึงจุดที่ผู้แบกป้ายยืน ก็ให้เดินเลี้ยวขวาไป
 - กองลูกเสือ หรือกองเนตรนารีสำรอง เมื่อเดินมาถึงจุดที่ผู้แบกป้ายยืน ก็ให้เดินเลี้ยวขวาไป
- (โดยให้นายหมู่ลูกเสือสำรองด้านขวา ก้าวสั้นๆ ส่วนลูกเสือสำรองที่อยู่ด้านทางซ้าย ก้าวเท้ายาวๆ จนหมู่ของตนเดินออกมาเป็นรูปแถวหน้ากระดานเป็นหมู่เสมอกัน ก็ออกเดินไปให้เป็นแนวเดียวกัน)
- หมายเหตุ การเดินสวนสนาม ทุกคนต้องเดินตัวตรง ปลายเท้าจุ่มสูงจากพื้นประมาณ 1 คืบ แกว่งแขนทั้งสองข้าง โดยสลับกับเท้าที่เดินให้ได้จังหวะพร้อมเพรียงกัน
-

- เมื่อรองผู้กำกับเดินลงสู่ลู่วิ่งที่ 2 จะสะบัดหน้ามาทางซ้ายแล้วบอก “เลี้ยวซ้าย”
- กองลูกเสือสำรองเดินเลี้ยวซ้าย (โดยลูกเสือทางด้านซ้ายมือเดินก้าวสั้นๆ ส่วนนายหมู่ลูกเสือสำรองทางด้านขวามือ เดินก้าวยาวๆ)

หมายเหตุ การเดินต้องรักษาระยะต่อ คนถือธงเดินต่อจากผู้ถือป้าย 5 ก้าว ผู้กำกับเดินห่างจากผู้ถือธง 5 ก้าว รองผู้กำกับเดินห่างจากผู้กำกับ 5 ก้าว และตัวแรกของกองลูกเสือสำรอง เดินห่างจากรองผู้กำกับ 3 ก้าว (กองลูกเสือสำรองจะเดินเป็นแถวหน้ากระดานเป็นหมู่ปีดระยะ)

ขั้นตอนที่ 3 การให้คะแนนป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ ขณะเดินสวนสนาม
(100 คะแนน)

- ผู้แบกป้าย 10 คะแนน
- ผู้แบกธง 10 คะแนน
- ผู้กำกับลูกเสือสำรอง 10 คะแนน
- รองผู้กำกับลูกเสือสำรอง 10 คะแนน
- กองลูกเสือสำรอง 40 คะแนน
- ระยะต่อ ระยะเคียง 20 คะแนน

ลำดับที่	ชื่อสถานศึกษา จังหวัด.....	ผู้แบกป้าย (10)	ผู้แบกธง (10)	ผู้กำกับ ลูกเสือ สำรอง (10)	รองผู้กำกับ ลูกเสือ สำรอง (10)	กองลูกเสือ สำรอง (40)	ระยะต่อ ระยะเคียง (20)	เต็ม (100) ได้	หมายเหตุ

ขั้นตอนที่ 4 รายละเอียดการป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือขณะเดินผ่านธง 3 ธง

- ผู้แบกป้ายให้หันป้ายไปทางขวาก่อนถึงธงที่ 1 ประมาณ 20 ก้าว การเดินผ่านธงที่ 1 2 และ 3 ตามองตรงและเมื่อผ่านธงที่ 3 ให้หันป้ายกลับตามเดิม
- ผู้แบกธงเมื่อถึงธงที่ 1 ให้จับคันธงขึ้นตั้งตรง (โดยใช้มือซ้ายกำคันธงเสมอหัวไหล่ ส่วนมือขวากำคันธงแนบลำตัว แขนขวาเหยียดตรง เมื่อถึงธงที่ 2 ให้ใช้มือซ้ายเอนคันธงตรงไปข้างหน้า 45 องศา ส่วนแขนขวาที่จับคันธงให้เหยียดตรง ตามองตรง) และเมื่อผ่านธงที่ 3 ให้แบกธงตามปกติ
- ผู้กำกับให้เดินสวนสนามไปจนถึงธงที่ 2 จึงสับัดหน้าไปทางขวาและทำวันทยหัตถ์ แขนซ้ายไม่แกว่ง (ทั้งดิ่งกับลำตัว) และเมื่อผ่านธงที่ 3 ก็เลิกทำความเคารพ สับัดหน้ากลับ และเดินแกว่งแขนทั้งสองตามเดิม
- รองผู้กำกับ เมื่อเดินสวนสนามมาถึงธงที่ 1 (ประมาณ 2 ก้าว) ให้สับัดหน้าไปทางขวา แล้วบอก “ระวัง” แล้วสับัดหน้ากลับ และเมื่อเดินสวนสนามไปอีก จะถึงธงที่ 2 (ประมาณ 2 ก้าว) ให้สับัดหน้าไปทางขวาแล้วบอก “แลขวา-ทำ” พร้อมกับทำวันทยหัตถ์ (แขนซ้ายไม่แกว่ง ทั้งดิ่งข้างลำตัว) หมายเหตุ การบอกให้ตกเท้าขวาเสมอ
- กองลูกเสือ – เนตรนารีสำรอง เมื่อได้ยินคำบอก “ระวัง” ก็ให้เดินตบเท้าอย่างแข็งแรง และเมื่อได้ยินคำบอก “แลขวา-ทำ” ลูกเสือทุกคนก็สับัดหน้าไปทางขวา (ถึงแม้จะยังเดินสวนสนามไม่ถึงธงที่ 2 ก็ตาม) แขนทั้งสองไม่แกว่ง (ทั้งดิ่งลงข้างลำตัว) ยกเว้นคนขวาสุดของแต่ละดับ(นายหมู่ลูกเสือ) ให้แลตรง เมื่อตบไตของกองลูกเสือเดินผ่านธงที่ 3 ก็ให้สับัดหน้ากลับโดยพร้อมเพรียงกันและเดินแกว่งแขนทั้งสองข้างตามเดิม

ขั้นตอนที่ 4 การให้คะแนนป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือขณะเดินผ่านธง 3 ธง (100 คะแนน)

- ผู้แบกป้ายเดินสวนสนามผ่านธง 3 ธง 10 คะแนน
- ผู้แบกธงเดินสวนสนามผ่านธง 3 ธง 10 คะแนน
- ผู้กำกับลูกเสือสำรองเดินสวนสนามผ่านธง 3 ธง 10 คะแนน
- รองผู้กำกับลูกเสือสำรองเดินสวนสนามผ่านธง 3 ธง 10 คะแนน
- กองลูกเสือสวนสนามเดินผ่านธง 3 ธง 40 คะแนน
- ความพร้อมเพรียง 20 คะแนน

ลำดับที่	ชื่อสถานศึกษา จังหวัด.....	ผู้แบกป้าย เดินสวน สนามผ่าน ธง 3 ธง (10)	ผู้แบกธง เดินสวน สนามผ่าน ธง 3 ธง (10)	ผู้กำกับ ลูกเสือ สำรอง เดินสวน สนาม ผ่านธง 3 ธง (10)	รองผู้กำกับ ลูกเสือ สำรองเดิน สวนสนาม ผ่านธง 3 ธง (10)	กองลูกเสือ สำรอง เดินสวน สนามผ่านธง 3 ธง (40)	ความพร้อม เพรียง (20)	เต็ม (100) ได้	หมายเหตุ

ใบรวมคะแนนและจัดลำดับที่ในการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารีสำรอง

ลำดับ	ชื่อสถานศึกษา จังหวัด.....	เครื่องแบบ เครื่องหมาย ประกอบเครื่องแบบ ป้าย ธง ผู้กำกับ รองผู้กำกับและกอง ลูกเสือขณะอยู่กับที่ (100)	การทำความเคารพ และกล่าวคำปฏิญาณ ขณะอยู่กับที่ของผู้ถือ ป้าย ผู้ถือธง ผู้กำกับ รองผู้กำกับและกอง ลูกเสือ (100)	การแบกป้าย การแบกธง การเดินสวนสนาม การเดินเลี้ยวขวา การเดินเลี้ยวซ้าย การหันป้าย (100)	การเดินสวนสนาม ผ่านธง 3 ธงและ การทำความเคารพ ประธานในพิธี (100)	รวม คะแนน (400)	อันดับที่
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							

หลักเกณฑ์การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ประเภทสำรอง ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ

1. การประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้
 - 1.1 ระดับจังหวัด โดย สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด รับผิดชอบดำเนินการจัดประกวด
 - 1.2 ระดับภาค โดย สำนักงานศึกษาธิการภาค รับผิดชอบดำเนินการจัดประกวด
 - 1.3 ระดับประเทศ โดย สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน ดำเนินการจัดประกวด
2. ประเภทการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี แบ่งออกเป็น 7 กลุ่มการประกวด ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 ประเภทลูกเสือ เนตรนารี สำรอง
 - กลุ่มที่ 2 ประเภท ลูกเสือสามัญ
 - กลุ่มที่ 3 ประเภท เนตรนารีสามัญ
 - กลุ่มที่ 4 ประเภท ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
 - กลุ่มที่ 5 ประเภท เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่
 - กลุ่มที่ 6 ประเภท ลูกเสือวิสามัญ
 - กลุ่มที่ 7 ประเภท เนตรนารีวิสามัญ
3. คุณสมบัติผู้เข้าร่วมประกวด
 - 3.1 คุณสมบัติของลูกเสือ เนตรนารี สำรอง ต้องศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ป.1 – ป.3)
 - 3.2 คุณสมบัติของผู้กำกับ รองผู้กำกับ
 - เป็นครูสอนในสถานศึกษานั้น
 - มีใบแต่งตั้ง (ลส.13) ให้ดำรงตำแหน่งผู้กำกับ รองผู้กำกับลูกเสือสำรอง ในสถานศึกษานั้น
 - 3.3 จำนวนกองลูกเสือ เนตรนารี สำรอง ที่เข้าร่วมประกวด
 - 3.3.1 กองลูกเสือสำรอง 1 กองประกอบด้วย
 - ลูกเสือถือป้าย 1 คน
 - ลูกเสือถือธงประจำกอง 1 คน
 - ผู้กำกับลูกเสือ 1 คน
 - รองผู้กำกับลูกเสือ 1 คน
 - ลูกเสือสำรอง 4 หมู่ๆละ 6 คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ด้วย หรือ
 - 3.3.2 กองเนตรนารีสำรอง 1 กอง ประกอบด้วย
 - เนตรนารีถือป้าย 1 คน
 - เนตรนารีถือธงประจำกอง 1 คน
 - ผู้กำกับเนตรนารี 1 คน
 - รองผู้กำกับเนตรนารี 1 คน
 - ลูกเสือสำรอง 4 หมู่ๆละ 6 คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ด้วย

4. หลักฐานการอนุมัติผลการสอบและการประดับเครื่องหมายวิชาชีพ ให้สำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดเป็นผู้ตรวจสอบ
5. กองลูกเสือ เนตรนารี ที่ชนะเลิศการประกวดระดับจังหวัดทุกกลุ่มการประกวด ส่งเข้าประกวดระดับภาค และที่ชนะเลิศการประกวดระดับภาคทุกกลุ่มการประกวด ส่งเข้าประกวดระดับประเทศ

6. หลักเกณฑ์การให้คะแนน

รวม 400 คะแนน

การให้คะแนนในการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ ใช้แนวทางแบบ “ เต็ม – ตัด ”

คือทุกกองที่เข้าประกวดฯ จะมีคะแนนแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ขั้นตอนละ 100 คะแนน รวม 400 คะแนน เมื่อมีจุดที่บกพร่องจะถูกหักในแต่ละจุด ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1	ป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ เครื่องแบบ
เครื่องหมายประกอบเครื่องแบบ ขณะอยู่กับที่	100 คะแนน
ขั้นตอนที่ 2	ป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ
การทำความเคารพและกล่าวคำปฏิญาณขณะอยู่กับที่	100 คะแนน
ขั้นตอนที่ 3	ป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ ขณะเดินสวนสนาม	100 คะแนน
ขั้นตอนที่ 4	ป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ ขณะเดินผ่านธง 3 ธง	100 คะแนน

รายละเอียดคะแนน มีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ป้าย ธงประจำกอง เครื่องแบบ และเครื่องหมาย

ประกอบเครื่องแบบ ขณะอยู่กับที่	100 คะแนน
- ป้ายและการถือป้าย	10 คะแนน
- ธงประจำกอง และการยืนถือธง	10 คะแนน
- ผู้กำกับลูกเสือสำรอง	10 คะแนน
- รองผู้กำกับลูกเสือสำรอง	10 คะแนน
- กองลูกเสือสำรอง	40 คะแนน
- ระยะต่อ ระยะเคียง	20 คะแนน

ขั้นตอนที่ 2 ป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ

การทำความเคารพและกล่าวคำปฏิญาณขณะอยู่กับที่	100 คะแนน
- ผู้ถือป้าย	10 คะแนน
- ผู้ถือธงประจำกอง	10 คะแนน
- ผู้กำกับลูกเสือสำรอง	10 คะแนน
- รองผู้กำกับลูกเสือสำรอง	10 คะแนน
- กองลูกเสือสำรอง	40 คะแนน
- ความพร้อมเพรียง	20 คะแนน

ขั้นตอนที่ 3 ป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ ขณะเดินสวนสนาม 100 คะแนน

- ผู้แบกป้าย 10 คะแนน
- ผู้แบกธง 10 คะแนน
- ผู้กำกับลูกเสือสำรอง 10 คะแนน
- รองผู้กำกับลูกเสือสำรอง 10 คะแนน
- กองลูกเสือสำรอง 40 คะแนน
- ระยะต่อ ระยะเคียง 20 คะแนน

ขั้นตอนที่ 4 ป้าย ธงประจำกอง ผู้กำกับ รองผู้กำกับ กองลูกเสือ ขณะเดินผ่านธง 3 ธง 100 คะแนน

- ผู้แบกป้ายเดินสวนสนามผ่านธง 3 ธง 10 คะแนน
- ผู้แบกธงเดินสวนสนามผ่านธง 3 ธง 10 คะแนน
- ผู้กำกับลูกเสือสำรองเดินสวนสนามผ่านธง 3 ธง 10 คะแนน
- รองผู้กำกับลูกเสือสำรองเดินสวนสนามผ่านธง 3 ธง 10 คะแนน
- กองลูกเสือสำรองเดินสวนสนามผ่านธง 3 ธง 40 คะแนน
- ความพร้อมเพรียง 20 คะแนน

7. รางวัลการประกวดระเบียบแถวลูกเสือ เนตรนารี ทุกกลุ่มการประกวด

7.1 ระดับจังหวัด

- รางวัลชนะเลิศ ได้รับ แดจเกียรติยศ (คนละ 1 อัน) และเกียรติบัตร กองละ 1 ใบ
- รางวัลรองชนะเลิศ ได้รับ เกียรติบัตร กองละ 1 ใบ
- รางวัลชมเชย ได้รับ เกียรติบัตร กองละ 1 ใบ

7.2 ระดับภาค

- รางวัลชนะเลิศ ได้รับ โล่ และเกียรติบัตร กองละ 1 ใบ
- รางวัลรองชนะเลิศ ได้รับ เกียรติบัตร กองละ 1 ใบ
- รางวัลชมเชย ได้รับ เกียรติบัตร กองละ 1 ใบ

7.3 ระดับประเทศ

- รางวัลชนะเลิศ ได้รับ เงินรางวัล จำนวน 30,000 บาท
โล่ และเกียรติบัตร กองละ 1 ใบ
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 ได้รับ เงินรางวัล จำนวน 20,000 บาท
โล่ และเกียรติบัตร กองละ 1 ใบ
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2 ได้รับ เงินรางวัล จำนวน 10,000 บาท
โล่ และเกียรติบัตร กองละ 1 ใบ
- รางวัลชมเชย ได้รับทุกกองลูกเสือ เนตรนารี ที่เข้าร่วมการประกวด
ไม่ได้รับรางวัลตามที่กำหนดข้างต้นจะได้รับเกียรติบัตร
ชมเชย

หมายเหตุ

1. กรณีที่กองลูกเสือ เนตรนารี ประเภทใด มีจำนวน 1 กอง หรือ 2 กอง จะใช้เกณฑ์การตัดสินให้รางวัล ดังนี้

ระดับจังหวัดและระดับภาค

รางวัลชนะเลิศ คำนวณโดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากรางวัลชนะเลิศของทุกกลุ่มการประกวด

รางวัลรองชนะเลิศ คำนวณโดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากรางวัลรองชนะเลิศของทุกกลุ่มการประกวด

รางวัลชมเชย คำนวณโดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากรางวัลชมเชยของทุกกลุ่มการประกวด

ระดับประเทศ

รางวัลชนะเลิศ คำนวณโดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากรางวัลชนะเลิศของทุกกลุ่มการประกวด

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 คำนวณโดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 ของทุกกลุ่มการประกวด

รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2 คำนวณโดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2 ของทุกกลุ่มการประกวด

รางวัลชมเชย คำนวณโดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากรางวัลชมเชยของทุกกลุ่มการประกวด

2. กรณีที่กองลูกเสือ เนตรนารี ของสถานศึกษาใด ประกวดได้รับรางวัลชนะเลิศติดต่อกัน 3 ปี ในประเภทเดียวกันให้เว้นการส่งเข้าประกวด 1 ปี และได้รับประกาศนียบัตรเชิดชูเกียรติ

ภาคผนวก

การประดับสายสะพายเครื่องหมายวิชาพิเศษตามกฎหมายกระทรวง (พ.ศ. 2492) ออกตามความในพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2490 ว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ

ข้อ 23 เครื่องหมายวิชาพิเศษ สำหรับลูกเสือให้ประดับกับเสื้อเครื่องแบบลูกเสือ โดยเย็บติดกับแขนเสื้อ ข้างขวา ตรงกึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอก แต่ถ้าผู้ใดมีความรู้ ความสามารถ ในวิชาพิเศษ ให้ติดเรียงกันเป็นแถวตามแนวนอน และในแถวหนึ่ง ๆ ให้ติดได้อย่างมากแถวละ 3 อัน ถ้ามีมากกว่า 3 อัน ให้ประดับเป็นอีกแถวหนึ่ง โดยนับเดียวกับที่กล่าวมาแล้ว แต่ไม่เกินกว่า 3 แถว เว้นระยะระหว่างเครื่องหมายอันหนึ่ง ๆ ห่างกันประมาณ 1 ซม. ลูกเสือผู้ใดมีความรู้ ความสามารถ ในวิชาพิเศษสำหรับลูกเสือเกินกว่า 9 วิชา ให้มีแถบสายสะพายแพรต่วนสีทอง หรือแถบสักหลาดสีเหลืองกว้าง 10 ซม. ที่ขอบแถบทั้งสองข้างกว้างข้างละ 1 ซม. เป็นสีขาบ สะพายพาดจากบ่าซ้ายไปประจบกันที่ใต้เอวขวา บนแถบปักเครื่องหมายวิชาพิเศษ

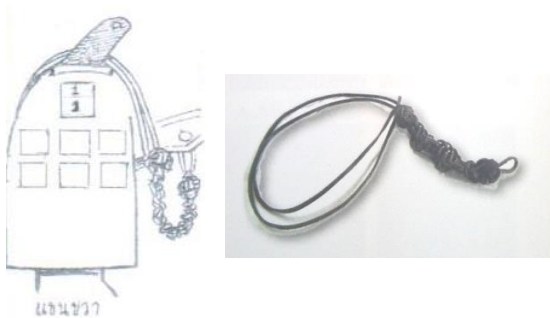
ลูกเสือ เนตรนารีสามัญ

- การประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารีสามัญ
- สายยงยศลูกเสือ เนตรนารีสามัญ
- การสวมสายสะพาย

ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

- การประดับวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- การประดับสายยงยศ

ลูกเสือวิสามัญ

การประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือวิสามัญ

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก และเข็มเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะ

เพื่อให้การประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก และเข็มเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และถูกต้อง สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้ คือ

1. การประดับเครื่องหมายลูกเสือโลก

ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ จะต้องสอบได้ตามหลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือโลกจึงจะมีสิทธิ์ ประดับได้ตรงกึ่งกลางกระเป๋าสีเสื้อข้างซ้าย

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือให้ประดับได้ตรงกึ่งกลางกระเป๋าสีเสื้อข้างซ้าย (ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 4/2520 ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2520 ณ ห้องประชุมศาลาาชิราวุธ)

2. การประดับเข็มเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะ

ลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือให้ประดับเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะนอกเสื้อข้างขวาเหนือกระเป๋าสีเสื้อหรือตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนว่าด้วยการนั้น

ประกาศ ณ วันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2536

(ลงชื่อ) สนั่น อินทรประเสริฐ
(นายสนั่น อินทรประเสริฐ)
อธิบดีกรมพลศึกษา

เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. กฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ พ.ศ. 2509 : สำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ
- กรมยุทธศึกษาทหารบก. ที่ระลึกวันคล้ายวันสถาปนากรมยุทธศึกษาทหารบก ครบรอบ 101 ปี.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กองทัพบก (ยศ.ทบ.), 2536.
- คณะลูกเสือแห่งชาติ. พระราชบัญญัติลูกเสือ พุทธศักราช 2551 : สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ, 2551.
ฝ่ายยุทธการ กองพลที่ 1 รักษาพระองค์. แนวทางการปฏิบัติในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนาม.
ทหารรักษาพระองค์.มปป.
- ว่าที่ร้อยโท ญัฐ ญุฑธ. เอกสารแนวปฏิบัติพิธีทบทวนคำปฏิญาณและสวนสนามวันคล้าย
วันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ ระดับประเทศ. มปป.
- _____. เอกสารแนวปฏิบัติพิธีทบทวนคำปฏิญาณและสวนสนามวันคล้าย
วันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติระดับเขตพื้นที่และสถานศึกษา. มปป.
- _____. เอกสารแนวปฏิบัติพิธีทบทวนคำปฏิญาณและสวนสนามวันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือ
แห่งชาติระดับจังหวัด. มปป.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. การฝึกเป็นผู้นำ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
2534.
- _____. การฝึกระเบียบแถวลูกเสือ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2520.
- หน่วยบัญชาการกำลังสำรอง. คู่มือนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1. กรุงเทพฯ : องค์การสงเคราะห์
ทหารผ่านศึก, 2549.
- _____. คู่มือนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2. กรุงเทพฯ : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2550.
- THE BOY SCOUTS ASSOCIATION. THE POLICY ORGANIZATION AND RULES, 25
BUCKINGHAM PALACE ROAD, LONDON S.W.1